

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Tatínek píše paměti.PDB

PDB Name: Tatínek píše paměti  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 28.7.2002  
Modification Date: 29.7.2002  
Last Backup Date: 29.7.2002  
Modification Number: 284

TOVE JANSSONOVÁ

TATÍNEK PÍŠE PAMĚTI

ÚVOD

Jednou, když byl mumínek ještě malý, se jeho tatínek uprostřed parného léta zachladil. Tatínek nechtěl pít horké mléko s cibulí a cukrem a lehnout si jít taky nechtěl. Seděl na zahradní houpačce, v jednom kuse smrkal, říkal, že cigára mají příšernou chuť, a celý trávník byl pokryt jeho kapesníky, které pak mumínkova maminka v košíčku odnášela.

Když se nemoc ještě zhoršila, přestěhoval se tatínek na verandu, posadil se až po čenich zabalený do přikrývek na houpací židli a maminka mu uvařila silný grog. Bylo však pozdě. Grog chutnal stejně špatně jako mléko s cibulí, takže se tatínek vzdal vši naděje a šel si lehnout do svého lůžka v podkrovní světnici. Nebyl dosud nikdy nemocný, a tak to bral strašně vážně.

Když tatínka bolelo v krku úplně nesnesitelně, poslal maminku pro muminka, Šňupálka a Čenicha.

Všichni se seřadili kolem jeho postele. Tatínek je pak vybídl, aby nikdy nezapomněli, že jim bylo dopřáno prožít život s opravdovým dobrodruhem, a poprosil Čenicha, aby zašel pro tramvaj z mořské pěny, která stála na prádelníku v salónu. Tatínkův hlas však byl do té míry chraptivý, že nikdo nepochopil, co chce říct.

A tak ho důkladně zabalili, politovali a utěšili, dali mu bonbóny, aspirin a zábavné knížky a šli zase ven na slunce.

Tatínek zůstal ležet v lůžku, byl dopálený a nakonec usnul. Když se navečer probudil, bolelo ho v krku trochu míň, ale dopálený byl pořád. Zazvonil zvonkem, kterým svolávali k jídlu a co stál vedle postele, a po schodech ihned přiběhla maminka s dotazem, jak se mu daří.

"Špatně," odpověděl jí tatínek. "To je ale jedno. Teď je nejdůležitější, aby ses zajímala o moji tramvaj z mořské pěny."

"O tu ozdobu, co máme v salónu?" zeptala se maminka udiveně. "Co s ní má být?"

Tatínek se v lůžku posadil a zeptal se:

"Copak nevíš, jak obrovskou úlohu sehrála v mém životě?"

"Ale ano, byla to nějaká výhra z loterie nebo tak něco," odpověděla maminka.

Tatínek pokýval hlavou, vysmrkal se a povzdychl. "To jsem si myslel," řekl. "Teď si představ, že bych dnes ráno z toho nastuzení umřel. Nikdo z vás by neměl ani potuchy, jaké má tramvaj dějiny. A tak tomu zřejmě je se spoustou jiných důležitých věcí. Vyprávěl jsem vám o mém mládí, ale vy jste samozřejmě všechno zapomněli."

"Možná sem tam nějakou maličkost," připustila maminka. "Každý časem trochu pozapomene... Chceš si teď vzít večeři? Máme letní polévku a ovocný pudink."

"Ani nápad," odušil tatínek chmurně. Obrátil se ke stěně a dutě zakašlal.

Mumínkova maminka na něho chvíli hleděla a pak pravila:

"Víš co? Když jsem onehdá uklízela na půdě, našla jsem tam takový tlustý sešit. Co kdybys o svém mládí napsal knihu?"

Tatínek neřekl nic, ale přestal kašlat.

"To by přece nebylo špatné, když jsi teď nachlazený a nemůžeš ven," pokračovala maminka. "Neříká se tomu pazměti nebo tak nějak, když někdo píše o svém životě?"

"Ale ne, to se jmenuje paměti," poučil ji tatínek. "A pak bys nám mohl předčítat, cos napsal," pokračovala maminka. "Třeba po snídani nebo po večeři."

"To nejde tak rychle!" vykřikl tatínek a vylezl z přikrývek ven. "Nemysli si, že se knížka dá napsat jenom tak! Nepřečtu nikomu ani slovo, dokud nebude hotová celá kapitola, a napřed ji přečtu jenom tobě, ostatním až pak."

"Ano, máš asi pravdu," poznamenala maminka a odebrala se na půdu najít sešit.

"Jak se tatínkovi daří?" zeptal se jí mumínek. "Už lépe," odpověděla maminka. "A buďte teď pěkně potichu, protože tatínek dnes začne psát své paměti."

PŘEDMLUVA

Já, mumínkův tatínek, sedím dnes večer u svého okna a dívám se, jak v sametové temnotě zahrady vyšívají světlušky

tajemné znaky. Prchavé čmáraniny krátkého, avšak šťastného života!

Jako otec rodiny a majitel domu se dívám se zármutkem zpět na své bouřlivé mládí, které se teď chystám popisovat, a pero se mi nejistě chvěje v tlapce.

Posiluji se však pozoruhodně moudrými slovy, která jsem našel v pamětech jiné velké osobnosti a která zde uvádím: "Všichni, kdož vykonali na světě něco dobrého nebo něco, co jako dobré nesporně vypadá, ti všichni, ať jsou jakéhokoliv stavu, by měli, jestliže milují pravdu a jsou šlechetného srdce, vlastnoručně vyličit svůj život, avšak neměli by s tímto krásným úkolem začínat, dokud nedosáhnou věku čtyřiceti let."

Zdá se mi, že jsem vykonal mnoho dobrého a ještě více toho, co za dobré považuji. Jsem celkem laskavý a pravdu cítím, pokud není příliš nudná. Svůj věk jsem zapomněl.

Ano, neodolal jsem přemlouvání rodiny a pokušení vyprávět o své osobě. Nemůžu totiž popřít, že představa, jak mě čtou po celém muminím údolí, je nesmírně lákavá.

Kéž by mé skromné poznámky byly všem muminkům - a zejména mému synovi - k radosti a poučení. Je pravda, že moje kdysi dobrá paměť se poněkud zhoršila. S výjimkou několika málo nadsázek a záměn, které jistě jenom zvýší místní ráz a barvitost, však bude tento vlastní životopis naprosto pravdivý.

S ohledem na city dosud žijících osob jsem někdy zaměnil na příklad fififjonky za bambuly nebo hlavsy za ježky a tak dále, ale vnitřní čtenář určitě pochopí, jak to vlastně bylo.

Kromě toho objeví v Piplovi tajemného tatínka Šňupálkova a jistě bude souhlasit, že Čenich je spřízněný s Kryšánkem.

Ty, malé a nerozumné dítě, které vidíš ve svém otci důstojnou a vážnou osobu, přečti si tento příběh o zážitcích tří tatínků a věz, že tatínkové se od sebe nijak zvlášť neliší (aspoň když jsou mladí).

Považuji za svou povinnost vůči sobě, vůči současnosti a vůči budoucí generaci, abych popsal naše obdivuhodné mládí, které oplývalo dobrodružnými příhodami.

A věřím, že mnohý čtenář mých pamětí od nich v zamyšlení zvedne čenich a vykřikne: "To tedy byl muminek!" nebo "To byl život!" (Úplně se hrozím, jaký mám slavnostní pocit!)\*

Nakonec bych rád vřele poděkoval všem, kdož ve své době přispěli k tomu, že můj život nabyl podoby uměleckého díla, jakým nesporně byl, zvláště Bedřiškovi, hatifnatům a mé paní, skvělé muminkově mamince.

Muminí údolí, srpen.

Spisovatel

PRVNÍ KAPITOLA, ve které vyprávím o svém nepochopeném dětství,  
o první Události svého života  
a o vzrušujícím nočním útěku,  
jakož i o historickém setkání  
s Bedřiškem

Jednoho smutného a větrného srpnového večera před dávnými časy se na schodech nalezince pro muminky našel obyčejný sáček. V sáčku neležel nikdo jiný než já, dost ledabyle zabalený do novinového papíru.

O kolik romantičtější by bylo, kdybych byl například položen v pěkném košíčku na mechu! Bambula, která nalezinec založila, se zajímala o astrologii (pro vlastní potřebu) a moudře si povšimla hvězd, co svítily při mém příchodu na zem. Ukazovaly na zrození zcela neobvyklého, nadaného muminka, a proto se bambula obávala, že se mnou bude mít nepříjemnosti. (Géniové jsou totiž všeobecně považováni za nepříjemné, já jsem však na sobě nikdy nic podobného nepozoroval.)

Postavení hvězd je něco zvláštního! Kdybych se narodil o několik hodin dříve, stal bych se vášnivým hráčem pokeru a všichni, co se narodili dvacet minut po mně, pokládali za svou povinnost vstoupit do dobrovolného hudebního tělesa bambulů. (Tatínkové a maminky si musejí být vědomi, že opatrnosti nikdy nezbývá, když jde o děti, a já každému doporučuji co nejpřesněji počítat!)

Zkrátka a dobře, když jsem byl ze sáčku vytažen, třikrát jsem velice odhodlaně kýchl. To nebylo jen tak !

Bambula mi dala na oháňku pečeť a na tu vyrazila magické číslo třináct, poněvadž už měla dvanáct nalezenců. Všichni byli stejně vážní, poslušní. a pořádní, protože bambula je bohužel častěji myla, než brala do náruče. (Její charakter byl tak vyhraněný, že neměl žádných jemnějších odstínů.) Představte si, milí čtenáři, muminí dům, ve kterém jsou všechny pokoje pěkné v řadách, všechny čtyřúhelníkové a všechny vymalované jedinou nažloutlou barvou světlého piva! Nevěříte mi? Říkáte, že muminí dům má být plný nejroztodivnějších koutků, tajných pokojů, schodišť, balkonů a věží? Tam nic takového nebylo. A k dovršení všeho nikdo nesměl v noci vstávat, aby něco pojedl, porozprávěl si nebo se trochu prošel. (Ještě že jsme mohli chodit čurat!)

Nesměl jsem si vzít do domu žádné milé červíčky a mít je pod postelí. Musel jsem jíst a mýt se v určitou hodinu! Při zdravení jsem musel držet oháňku v pětačtyřicetistupňovém úhlu! Ach, je na světě někdo, kdo by mohl o takových věcech mluvit a neronit slzy?

Častokrát jsem stával před malým zrcadlem v předsíni s pohledem ponořeným do svých smutných modrých očí a

snažil jsem se proniknout do tajemství svého života. Držel jsem si čenich tlapkami a vzdychal jsem: "Jsem tak sám! A svět je špatný! Nic dobrého mě nečeká!" Podobná smutná slova jsem pronášel tak dlouho, až se mi trochu ulevilo.

Byl jsem velmi osamocené mumíní dítko, což se často stává, když je někdo mimořádně nadaný. Nikdo se ve mně nevyznal, ani já sám. Povšiml jsem si samozřejmě rozdílu mezi mnou a jinými mumíním nalezenci. Spočíval především v jejich neblahé neschopnosti zvidat a žasnout.

Dovedl jsem se například bambuly zeptat, proč je všechno tak, jak je, a ne naopak.

"To by to pěkně vypadalo," odbyla mě bambula. "Copak to není dobré tak?"

Nikdy mi nic pořádně nevysvětlila, což ve mně vzbuzovalo stále silnější dojem, že se chce ze všeho vyvlíknout.

Otázky Co kdy? a Kdo jak? nemají totiž pro bambuly smysl.

Dovedl jsem se jí zeptat, proč jsem já tím, kým jsem, a ne někým docela jiným.

Na tuto důležitou otázku mi bambula odpověděla takto :

"To je právě pro mě i pro tebe velké neštěstí!" Já jsem však pokračoval:

"A proč ty jsi bambula a ne mumínek?" "Protože můj tatínek a maminka byli bohudíky bambulové," odpověděla.

"A jejich tatínek a maminka?" zvidal jsem dál. "Taky bambulové," vykřikla bambula. „A jejich tatínkové a maminky taky a těch taky a tak pořád donekonečna a teď se jdi umýt, nebo se mi něco stane !"

"Strašné! Ta řada nemá konce?" zeptal jsem se. "Nemusel být někdy první tatínek a maminka?" "To už je tak dávno, že se tím nemusíme trápit," pravila bambula. "A proč bychom ostatně měli mít konec?" (Začal jsem mít matný, ale neodbytný dojem, že ta řada tatínků a maminek, se kterou jsem měl co dělat; byla něčím zcela ojedinělým. Neudivilo by mě, kdyby na mých plenkách byla vyšita královská koruna, co ale komu řekne novinový papír?) Jedné noci se mi zdálo, že jsem bambulu pozdravil s oháňkou ve špatném úhlu, totiž v sedmdesátistupňovém. Vyličil jsem svůj libý sen bambule a zeptal jsem se, zda ji to nazlobilo.

"Sny jsou nesmysly," odpověděla mi bambula. "Jak to?" namítl jsem. "A co když mumínek, o kterém se mi zdálo, je pravý a ten, co tady stojí, se ti jenom zdá?"

"Bohužel ne! Ty jsi skutečný, říkej si, co chceš!" pravila bambula unaveně. "Ty mě umoříš! Bolí mě z tebe hlava! Co z tebe bude v tom nebambulovském světě?"

"Stanu se slavným," prohlásil jsem vážně. "A navíc postavím dům pro nalezené bambulky. A všichni budou smět jíst chléb s marmeládou v posteli a pod ní chovat užovky a tchoře."

"Na to oni nikdy nepřistoupí," pravila bambula. Podle všeho měla pravdu.

\* \* \*

Mé rané dětství tak uplynulo v neustálém tichém údivu. V jednom kuse jsem se divil a ustavičně jsem opakoval své otázky Co kdy? a Kdo jak? Bambula a její poslušní nalezenci se mi vyhýbali, jak jen mohli. Slovo proč jim zřejmě dělalo těžkou hlavu. Toulal jsem se tedy po pustém, bezlesém pobřeží kolem bambulovského domu sám a přemýšlel jsem o pavučinách a hvězdách, o červíčkách se zahnutými ocásky, co sebou mrskali v loužích, a o větru, který vanul z různých směrů a vždycky jinak voněl. (Později jsem se dozvěděl, že nadaný mumínek se vždycky dívá věcem, které jsou samozřejmě, ale neshledává vůbec nic divného na tom, co obyčejnému mumínkovi připadá zvláštní.) Bylo to melancholické období.

Poznenáhlu však došlo ke změně - začal jsem přemýšlet o tvaru svého nosu. Ponechal jsem své lhostejné okolí osudu a stále víc jsem přemýšlel o sobě samém, což jsem začal považovat za okouzující zaměstnání. Přestal jsem se ptát, neboť se mě zmocnila touha hovořit o svých pocitech a myšlenkách. Kromě mne samého však bohužel nebylo nikoho, kdo by mou osobu považoval za zajímavou.

\* \* \*

Pak ale přišlo ono jaro, které bylo pro můj vývoj tak důležité. Napřed jsem nechápal, že je určeno pro mě. Slyšel jsem obvyklé pípání, bzukot a mručení všech, co se po zimě probouzeli ze spaní a měli naspěch. Viděl jsem, jak se bambulina souměrná zeleninová zahrádka probouzí k životu a jak se všechno rašící jen třese netrpělivostí. V noci zpívaly nové větry. Všechno jinak vonělo, ve vzduchu bylo cítit změnu. Číchal jsem, věřil a nohy mě začaly bolet od růstu, ale stále jsem nechápal, že se všechno týká jenom mě.

Jednoho větrného rána jsem konečně nabyl pocit . . . no, prostě jsem nabyl pocit. A vydal jsem se rovnou k moři, které bambula neměla ráda, a proto k němu zakázala chodit.

Tam mě očekával významný zážitek. Poprvé jsem spatřil celou svou postavu. Lesklý led byl mnohem větší než zrcadlo v bambulině předsíni. Uviděl jsem, jak kolem mých pěkných vztyčených oušek plují oblaka jarního nebe. Konečně jsem mohl spatřit svůj nos a jeho pevné, hezky modelované pokračování až dolů po tlapky. Ty byly ovšem jedinou věcí, která mě trochu zklamala. Měly v sobě cosi bezmocného a dětského, což mě mátl. Pomyslel jsem si však, že to časem přejde. Mou silou je nepochybně hlava. Ať udělám cokoli, nikdy nebudu své okolí nudit. Nikdo si mě nestačí prohlédnout až po tlapky. V okouzlení jsem pozoroval svůj obraz. Abych jej lépe viděl, lehl jsem si bříškem na led.

Jenže pak jsem zmizel. Zůstala jenom zelená temnota šířící se hlouběji a hlouběji. A v cizím světě, který se pod ledem tajil, se pohybovaly tajemné stíny. Vypadaly hrozně, ale přitom velice lákavě. Dostal jsem závrať a pomyslel jsem si, jaké by to bylo, kdybych tam spadl, mezi ty tajemné stíny . . .

Bylo to tak hrozné pomýšlení, že jsem si je ještě jednou zopakoval - jako že padám hlouběji a hlouběji . . . pořád hlouběji, jen dolů, dolů a dolů ...

Strašně mě to rozrušilo. Vstal jsem a začal na led dupat, abych zjistil, zda je pevný. Byl pevný. Šel jsem tedy dál,

abych se přesvědčil, zda je pevný taky tam, ale nebyl.

Najednou jsem se ocitl až po uši v chladné, zelené vodě a mé tlapky sebou bezmocně házely nad bezednou a nebezpečnou temnotou. Oblaka přitom plula úplně klidně po nebi dál, jako by se nic nestalo.

Napadlo mě, že mě chce třeba jeden z těch hrozivých stínů sníst! Je docela možné, že vezme jedno mé ucho domů a řekne svým dětem, aby je rychle snědli, než vystydne! Je to pravý muminek a něco takového se nenaskytne každý den! Nebo že vypluji na břeh s truchlivým chuchvalcem mořské trávy za uchem a bambula se rozpláče, bude všeho litovat a každému známému řekne: "Ach, to vám byl zvláštní muminek! Škoda že jsem ho zavčas nepochopila."

Když jsem dospěl právě ke svému pohřbu, pocítil jsem, jak mě něco opatrně chňaplo za oháňku. Každý majitel oháňky ví, jak se o tuto neobyčejnou ozdobu obává a jak neprodleně reaguje, když je vystavena nějakému nebezpečí nebo nactiutrhání. Zanechal jsem tedy svých krásných snů a nabyla ve mně vrchu čínorodost. Odhodlaně jsem se vyškrábal zase na led a vylezl na pevninu. Tam jsem si řekl:

"Tak teď jsem zažil Událost. První událost mého života. Ted' je naprosto vyloučeno, abych ještě zůstal u bambuly. Vezmu svůj osud do vlastních tlapek."

Celý den mě mrazilo, ale nikdo se mě nezeptal proč. To mě utvrdilo v mém rozhodnutí. Za soumraku jsem své prostěradlo roztrhal na dlouhé pásy a udělal z nich lano, které jsem uvázal k oknu. Poslušní nalezenci přihlíželi, ale neřekli nic, což mě urazilo. Po večerním čaji jsem s velkou pečlivostí napsal dopis na rozloučenou. Byl prostý, avšak důstojný a zněl takto:

Milá bambulo!

Cítím, že mě čekají velké úkoly a muminí život je krátký.

Proto opouštím toto místo, bud' sbohem! Netruchli, vrátím se ozdobený věncem slávy! P. S. Beru si s sebou láhev dýňové zavařeniny.

S pozdravem ahoj

muminek,  
co není jako ostatní

Kostky byly vrženy! Veden hvězdami svého osudu jsem se vydal na cestu a netušil jsem, jak pozoruhodné události mě čekají. Byl jsem pouze mladičký muminek, který smutně putoval vřesovištěm a vzdychal v pustých úvozech. Mé osamocení zvětšovaly příšerné zvuky noci.

\* \* \*

Když muminkův tatínek dospěl ve svých pamětech až sem, byl svým nešťastným dětstvím tak dojat, že se musel trochu sebrat. Zastrouboval kryt plnicího pera a šel k oknu. V muminím údolí panovalo naprosté ticho.

V zahradě povíval jen večerní severní vítr a na stěně domu se kymácel muminkův provazový žebřík. Ještě teď bych dokázal utéct, myslel si tatínek. O nějakém věku se u mě vůbec nedá mluvit.

Trochu se sám pro sebe uchichtl. Pak si sedl na okno, vystrčil ven nohy a přitáhl si provazový žebřík.

"Ahoj, tati!" oslovil ho muminek z vedlejšího okna. "Co to děláš?"

"Trochu cvičím, synu," odpověděl tatínek. "Je to užitečné! Jeden krok dolů, dva nahoru, jeden dolů, dva nahoru! Prospěje to svalům."

"Jenom ať nespadneš!" zavolal muminek. "Jak ti jde psaní pamětí?"

"Dobře," odpověděl tatínek a přehodil si roztřesené nohy přes okenní desku zpátky do pokoje. "Právě jsem uprchl. Bambula pláče. Bude to velice dojemné."

"Kdy nám začneš číst?" zeptal se muminek "Brzy. Hned jak dojdou k lodi," odpověděl tatínek. "Číst své vlastní dílo druhým je strašně prima!"

"To jistě," řekl muminek a zív. "Tak zatím ahoj!" "Ahoj!" odpověděl mu tatínek a odšrouboval kryt z násadky plnicího pera.

"Tak jo. Kde jsem to zůstal... Aha, jak jsem uprchl a pak ráno . . . ne, to až později. Nejprve musím podrobně popsat noční útěk . . ."

\* \* \*

Celou noc jsem putoval neznámou, nehostinnou krajinou. Jak je mi teď sebe samého líto! Neodvažoval jsem se zastavit, neodvažoval jsem se ohlédnout! Kdo ví, co by se najednou mohlo ze tmy vynořit! Pokusil jsem se zpívat píseň Jak nebambulovský je tento svět, což byl ranní pochod nalezenců, ale hlas se mi tolik chvěl, že jsem se ještě víc poděsil. Té noci byla mlha hustá jako bambulina ovesná polévka. Plazila se po vřesovišti a proměňovala keře a kameny v ošklivé netvory - a ti se ke mně přibližovali, natahovali po mně ruce . . . Jak jsem se litoval!

V tu chvíli by mě potěšila i bambulina pochybná společnost. Vrátit se však zpátky - nikdy! Po tak nádherném listě na rozloučenou - ne!

Konečně se začalo rozednívat.

A při východu slunce všechno zkrásnělo. Mlha nabyla stejně růžové barvy jako hedvábný závoj na bambulině nedělním klobouku a celý svět byl najednou přívětivý a růžový! Stanul jsem bez hnutí a díval jsem se, jak noc mizí,

celou jsem ji odklízěl, prožíval jsem své první ráno, úplně vlastní a soukromé! Představte si, milí čtenáři, mou radost a vítězný pocit, když jsem si z oháňky strhl nenáviděnou pečeť a zahodil ji daleko do věsu! Potom jsem v chladném, jiskřivém jarním ránu zatančil nový muminí tanec svobody. Svá hezká ouška jsem měl přitom vztyčená a čenich jsem držel vzhůru.

Už nikdy se nebudu mýt! Už nikdy nebudu jíst jen kvůli tomu, že je pět hodin! Už nikdy nebudu dávat k počtě zbraň oháňkou nikomu jinému než králi a nikdy nebudu spát ve čtyřúhelníkových pokojích vymalovaných nažloutlou barvou světlého piva! Pryč s bambuly!

Slunce vyšlo výš, jeho paprsky se třpytily v pavučinách a na mokřích listech a mezi ustupujícími mlhami jsem spatřil Cestu. Vinula se vřesovištěm rovnou do světa, rovnou do mého života, který se měl stát životem nad pomyslením slavným a vůbec ne takovým, jaký vedli druzí.

Nejprve jsem snědl dýňovou zavařeninu a zahodil sklenici. Pak jsem už neměl vůbec nic. Nic jsem neměl na práci a ze zvyku se taky nic dělat nedalo, protože všechno bylo úplně nové. Nikdy se mi nedařilo lít.

Tato vynikající nálada mi vydržela až do večera. Byl jsem tolik naplněn sám sebou a svou svobodou, že mě soumrak ani v nejmenším neznepokojoval. Za zpěvu písně, kterou jsem sám složil a jež obsahovala samá velká slova (bohužel jsem je zapomněl, jsem kráčel rovnou do noci).

Zavanul mi vstříc vítr s nezvykle příjemnou vůní a naplnil mi čenich očekáváním. Tehdy jsem nevěděl, že jde o vůni lesa, o vůni mechu, kapradí a tisíce velkých stromů. Když na mě přišla únava, schoulil jsem se na zem a své studené tlapky jsem si přitiskl na břicho. Nalezinec pro bambulky možná nezaložím! Vždyť se nalézají velice zřídka. Chvilí jsem ležel a přemýšlel, zda by nebylo lepší stát se dobrodruhem než slavným. Nakonec jsem se rozhodl, že se stanu slavným dobrodruhem. A než jsem usnul, myslel jsem si: Zítřka!

\* \* \*

Když jsem se probudil, měl jsem před očima nový, úplně zelený svět. Byl jsem pochopitelně celý udivený, nikdy dříve jsem totiž stromy neviděl. Byly závatně vysoké, rovné jako oštěpy a nahoře měly zelené střechy. Listí se lehce kolébalo a třpytilo v záři slunce. Ptáci lítali sem tam a křičeli nadšením. Postavil jsem se na chvíli na hlavu, abych se soustředil, a pak jsem zvolal:

"Dobré ráno! Čípak je tohle pěkné místo? Tady snad nejsou bambulové!"

"Nemáme čas! Hrajeme si!" křikl ptáci a vrhli se střemhlav do listí.

Pak jsem se vydal rovnou do lesa. Mech byl hřejivý a měkoučký, pod kapradím však ležel hluboký stín. Všude kolem se hemžila spousta lezoucích a létajících živočichů, které jsem ještě nikdy neviděl, byli ovšem příliš malí, aby se s nimi dalo vážně rozmlouvat. Nakonec jsem potkal starší ježici, která seděla osamocena a ležila ořechovou skořápku.

"Dobré ráno!" oslovil jsem ji. "Jsem osamělý uprchlík, narozený pod naprosto výjimečnými hvězdami."

"Není možná," odpověděla ježice bez valného zájmu. "Já pracuju. Bude z toho krajáč na kyselé mléko."

"Vážně?" podivil jsem se a zpozoroval jsem, že mám hlad.

"Či je tohle pěkné místo?" pokračoval jsem. "Ničí! Všechno!" odpověděla ježice a pokrčila rameny. "Moje taky?" zeptal jsem se.

"Pro mne za mne," zabručela ježice a pokračovala v leštění svého krajáče na kyselé mléko. . .

"A víte docela určitě, že tohle místo nepatří nějaké bambule?" zeptal jsem se s obavami.

"Komu?" ozvala se ježice.

Představte si, ten šťastný tvor nikdy neviděl bambulu!

"Bambulové mají strašně velké nohy a chybí jim smysl pro humor," vysvětlil jsem ježici. "Mají vyčnělý, mírně rozplácý nos a vlasy jim rostou v podivných chumáčích. Bambulové nedělají nic kvůli zábavě, nýbrž jen proto, že se to musí, a pořád každému vykládají, co má dělat a . . ."

"Co to povídáš?" vykřikla ježice a zalezla pozpátku do kapradí. Tak prosím, pomyslel jsem si trochu dotčen (mohl bych jí totiž o bambulech povědět mnohem víc). Tohle místo je ničí a všech, to znamená taky moje. Tak co teď?

Ihned jsem dostal nápad, což u mě bývá obvyklé. Udělá to jen lup a hotovo. Jestliže je muminek a jestliže je Místo, pak je naprosto jisté, že bude i Dům. Jak úchvatná myšlenka! Dům, který sám postavím! Dům, který je jenom můj! Nedaleko

jsem našel potůček a zelenou mýtinu, která mi připadla jako stvořená pro muminka. V zákrutu potoka byla dokonce malá písečná pláž.

Vzal jsem si kousek dřeva a začal na písku svůj dům kreslit. Neváhal jsem ani okamžik, věděl jsem přesně, jak má muminí dům vypadat. Vysoký, úzký a ozdobený spoustou balkónů, schodišť a věží. V prvním poschodí jsem udělal tři malé pokoje a komůrku na všelicos, však víte jakou, a celé přízemí zabral velký, nádherný salónek. K němu jsem přistavěl verandu se skleněnými stěnami. Tam budu sedět ve svém houpacím křesle a dívat se, jak kolem teče potok. Před sebou budu přitom mít ohromnou sklenici malinovky a velké množství obložených chlebiček. Zábradlí na verandě dostalo hezký vzor borovicových šišek. Špičatou střechu jsem ozdobil pěknou bání cibulovitého tvaru a rozhodl jsem se, že ji někdy později pozlatím. Dlouho jsem rozvažoval, kam dát tradiční dveře od kachlových kamen, tento pozůstatek z doby, kdy všichni muminci za kachlovými kamny bydleli (tedy než kdosi vynalezl ústřední topení). Nakonec jsem se rozhodl, že upustím od mosazných dvířek, avšak místo nich jsem v salónu postavil pořádná kachlová kamna.

Celý dům měl ostatně jednoznačný charakter kachlových kamen. Byl jsem svým krásným domem, který vyrostl tak nezvykle rychle, přímo okouzlen. Jistě to způsobily zděděné vlohy, ale také nadání, soudnost a sebekritika. Poněvadž ale vlastní dílo nikdy nemáme chválit, dal jsem vám jen prostý popis výsledku.

Najednou jsem zpozoroval, že je chladno. Stín zpod kapradí se rozprostřel po celém lese, nastával večer.

Byl jsem tak unavený a hladový, že se mi točila hlava a nebyl jsem schopen myslet na nic jiného než na kyselé mléko staré ježice. A třeba má doma taky zlatou barvu, kterou chci natřít báň na střeše muminiho domu. Vydal jsem se proto na ztuhlých a unavených nohou stmívajícím se lesem zpátky.

"On je tu zase!" pravila ježice, myjící nádobí. "Jenom mi nic nepovídejte o bambulách!"

Pokynul jsem velkoryse tlapkou a odpověděl jsem:

"Bambulové, milá paní, pro mě už nic neznamenaají. Postavil jsem dům! Skromný dům o jednom patře. A teď jsem velice unavený a velice šťastný, ale hlavně strašně hladový! Jsem zvyklý v pět hodin jíst. A potřeboval bych trochu zlaté barvy na báň . . ."

"Cože? Zlatou barvu?" přerušila mě nevrle ježice. "Nové kyselé mléko ještě není a staré jsem vypila. Zrovna umývám nádobí."

"Nevadí," odpověděl jsem. "Když není, tak není, to dobrodruha nezabije. Ale prosím vás, paní ježková, nechejte toho mytí nádobí a pojďte se podívat na můj nový dům!"

Ježice se na mě nedůvěřivě podívala, vzdychla, osušila si tlapky ručníkem a řekla:

"Tak dobře! Ohřeju si teda vodu ještě jednou. Kde máte ten dům? Je to daleko?"

Šel jsem napřed a cestou jsem začal mít v nohou nepříjemný pocit, který se šířil výš, až do břicha.

Dorazili jsme k potoku. "Tak kde?" řekla ježice.

"Podívejte se, milá paní," odpověděl jsem žalostně a ukázal jsem na dům v písku. "Tak by měl vypadat můj dům . . . Zábředlí na verandě by mělo vzor borovicových šišek. Jestli mi ovšem zapůjčíte lupenkovou pilku . . ."

Byl jsem úplně zmaten.

Jistě mě, milí čtenáři, chápete - vžil jsem se do stavby svého domu tak silně, že jsem byl pevně přesvědčen, že už stojí. Svědčí to nesporně o velmi vyvinuté fantazii, o vlastnosti, která měla v budoucnosti vtisknout ráz mému životu a všem kolem mě.

Ježice neřekla nic. Jen se na mě velmi dlouze podívala, zabručela něco, čemu jsem naštěstí nerozuměl, a pak se odebrala, odkud přišla, aby pokračovala v mytí nádobí.

Vlezl jsem do potoka a aniž jsem na něco myslel, začal jsem se brodit chladnou vodou. Potok tekl nepředvídaně a beze spěchu jako všechny potoky. Jednou byl čirý a mělký a měl na dně kamínky, jindy hlubší, temnější a klidnější. Slunce stálo nízko nad obzorem a bylo úplně červené. Svítlo na mě mezi kmeny borovic. Přimhouřil jsem oči a brodil jsem se dál.

Nakonec se mi v hlavě zase udělalo lup - to mě napadla nová myšlenka. Vždyť kdybych na tom krásném paloučku posetém květinami opravdu postavil dům, tak by byl celý palouček zničen! Dům bylo třeba postavit vedle palouku, jenže vedle palouku stavební místo nebylo, jak víte. A pak si představte, že bych se stal majitelem domu! Může být majitel domu zároveň dobrodruhem? Podle mého názoru nikdy!

Navíc si představte, že bych měl po celý život takového souseda jako ježici! Zřejmě náležela k velkému ježčímu rodu, který měl podle všeho stejnou povahu. Ušel jsem vlastně třem velkým neštěstím a musím být za to hluboce vděčný.

Dnes, když uplynula taková doba, považuji stavbu domu za svou prvou velkou Zkušenost a domnívám se, že měla pro můj vývoj obrovský význam.

Ať je tomu jakkoliv, uchoval jsem si svou svobodu a úctu k sobě a brodil jsem se potokem dál, dokud mé myšlenky nepřerušil příjemný, nenápadný zvuk. Uprostřed potoka se točilo pěkné vodní kolo. Bylo vyrobeno z tuhých listů a podpíraly je dřevěné kolíky. V dalším okamžiku jsem uslyšel, jak někdo říká:

"Je to experiment. Na počítání obrátek." Přimhouřil jsem oči proti rudému slunci a uviděl jsem, jak z borůvků čouhá pár ne zrovna malých uší.

"S kým mám tu čest?" zeptal jsem se.

"S Bedříškem," odpověděl tvor s ušima. "A ty jsi kdo?"

"Muminek," řekl jsem. "Uprchlík narozený pod naprosto výjimečnými hvězdami."

"Pod jakými?" zeptal se Bedříšek se zjevným zájmem. Velmi mě to potěšilo, protože to bylo poprvé, co mi někdo položil inteligentní otázku.

Vylezl jsem tedy z potoka, posadil jsem se vedle Bedříška a vyprávěl jsem mu o všech znameních a neobyčejných věcech, které provázely můj příchod na svět. Bedříšek mě ani jednou nepřerušil.

Vyprávěl jsem o hezkém košíčku z listů, ve kterém mě bambula našla. Vyprávěl jsem o jejím strašlivém domě a o mém nepochopeném dětství. Pokračoval jsem dobrodružstvím s jarním ledem a svým dramatickým útěkem. Popsal jsem taky příšerné putování vřesovištěm.

Nakonec jsem Bedříškovi vyložil, že se chci stát dobrodruhem. (Příhodu s domem a ježicí jsem nechal stranou, vyprávění je vždycky třeba zhuštit.) Bedříšek vážně poslouchal a na příslušných místech stíhal ušima. Když jsem domluvil, dlouho přemýšlel a posléze prohlásil:

"Podivné. Prapodivné." "Že," pravil jsem vděčně.

"Bambuly jsou protivné," prohlásil Bedříšek. Vytáhl roztržitě z kapsy balíček s obloženými chlebičky a rozdělil se o ně se mnou.

"Se šunkou," řekl.

Pak jsme vedle sebe chvíli seděli a dívali jsme se, jak zapadá slunce.

Za svého dlouhého přátelství s Bedříškem jsem se často podívoval, jak dovede každého uklidnit a přesvědčit, aniž řekne něco významného, bez velkých slov. (Tahle schopnost není na světě rozdělena spravedlivě, já ale budu rozhodně povídat dál.)

Den však skončil pěkně a já doporučuji každému, - kdo má neklidné srdce, aby pozoroval správně udělané vodní kolo, jak se točí v potoce.

Umění vyrábět taková kola jsem později naučil svého syna muminka. (Postupuje se takto: uříznou se dvě malé, rozsochaté větve a zapíchnou se kousek od sebe do písčitého dna potoka. Pak se utrhnou čtyři dlouhé, tuhé listy a propíchnou se uprostřed kolíkem tak, aby spolu vytvořily hvězdičici. Na obrázku vidíte, jak se konstrukce zesílí kousky dřívěk. Pak opatrně položíme kolík s listy na rozsochy a vodní kolo se začne otáčet.)

Když bylo v lese úplně tma, vrátili jsme se s Bedříškem na můj zelený palouk a přenocovali jsme, tam. Spali jsme na verandě, ale on o tom nevěděl. Naprosto jsem si však ujasnil, jak má vypadat vzor z borovicových šišek. A taky jak postavit schodiště do prvního patra. Byl jsem přesvědčen, že dům je dokonalý a svým způsobem hotový. Nemusel jsem na něj už myslet.

Jedinou významnou věcí pro mě bylo to, že jsem našel svého prvního přítele a že jsem tudíž začal skutečně žít.

## DRUHÁ KAPITOLA,

ve které uvádím do paměti Kryšánka a Piplu, představuji dodona Eduarda a podávám nadšený obraz Mořké harvy a jejího nedostizného spouštění na vodu

Když jsem se toho rána probudil, rozestíral Bedříšek právě v potoce síť.

"Ahoj!" pozdravil jsem ho. "Jsou tady ryby?" "Ne," odpověděl Bedříšek. "To je dárek k narozeninám."

Byla to typická Bedříškova odpověď. Chtěl tím prostě říct, že dostal od svého synovce síť, kterou on sám upletl a mohl by být smutný, že jí nepoužil. Časem jsem se dověděl, že synovec se jmenuje Kryšánek (\* Kryšánek je zvířátko jako krysa, což znamená, že velmi rychle a bezmyšlenkovitě pobíhá sem a tam a pokud možno všechno převrhne a ztratí.) a že jeho rodiče zahynuli při velkém úkladu.

Ted' bydlel v takové modré plechovce od kávy a sbíral hlavně knoflíky. Že netrvalo dlouho, než jsem vám to všechno pověděl? Bedříšek by nikdy nedokázal říct tolik najednou. Ted' na mě trochu zastříhal jedním uchem a šel lesem napřed. Zastavili jsme se u Kryšánkovy plechovky od kávy. Bedříšek vytáhl pišťalku z cedrového dřeva, která měla uvnitř hrášek, a dvakrát zapískal. Okamžitě se zvedlo víko, Kryšánek vyskočil ven, vrhl se k nám s očividnou radostí, pištěl a choval se jako bez rozumu.

"Dobré ráno!" křičel. "Velice mě těší! Neměls mi dnes ukázat veliké překvapení? Koho jsi to přivedl? Taková čest pro mě. Škoda že ještě nemám plechovku uklizenou . . ."

"Nedělej si starosti," pravil Bedříšek. "To je muminek."

"Dobrý den! Pěkně vítám!" volal Kryšánek. "Hned jsem zase tady . . . Promiňte mi na okamžik, musím si vzít nějaké věci . . ."

Poté zmizel ve své plechovce a slyšeli jsme, jak se uvnitř zuřivě hrabe ve svých věcech a něco hledá. Za chvíli vylezl ven s překližkovou krabicí pod paží a všichni tři jsme pokračovali v cestě do lesa.

"Synovče, umíš malovat?" zeptal se Bedříšek znenadání.

"Jak by ne!" vykřikl Kryšánek. "Jednou jsem maloval pozvánky na hostinu pro všechny své bratrance a sestřenice! Každý měl samostatnou! Nechtěl bys nějaký přepychový obrázek, ten lesklý? Nebo nějakou přepověď? Promiň, ale co vlastně potřebuješ? Souvisí to s tvým překvapením?"

"To je tajemství," odpověděl Bedříšek.

Jeho slova Kryšánka tak rozrušila, že se dal do skákání sounož, motouz na překližkové krabici se přetrhl a všechny Kryšánkuv osobní majetek se vysypal na mech. Byly to mimo jiné měděné spirály, gumy na podvazky, puncovní razidla, náušnice, dvojité zástrčky, plechovky, sušené žáby, nože na sýr, špačky cigaret, velké množství knoflíků a kovové uzávěry od minerálek.

"No tak, no tak," pravil Bedříšek na uklidněnou a všechno zase posbíral.

"Byl tam výborný motouz, ale ztratil se! Promiňte!" pravil Kryšánek.

Bedříšek vytáhl z kapsy kousek provázku a krabici zavázal. Potom jsme šli dál. Podle Bedříškových uší jsem poznal, že v něm hřárá tajemné napětí. Před lískovým houštím se konečně zastavil, obrátil se a vážně na nás upřel zrak.

"Tam uvnitř je tvé překvapení?" zašeptal Kryšánek nábožně.

Bedříšek přikývl. Vlezli jsme slavnostně do lískového houští a přišli jsme na mýtinu. Uprostřed mýtiny stála loď, velká loď!

Byla široká a pevná jako sám Bedříšek, jako on spolehlivá a budící důvěru. Nevěděl jsem o lodích nic, ale hned jsem přišel, abych tak řekl, na kloub jejich účelu. Mé dobrodružné srdce se rozbušilo a začal jsem věřit nový druh svobody. Současně jsem svým vnitřním zrakem viděl, jak Bedříšek tuhle loď vysnil, navrhl a nakreslil, viděl jsem ho, jak ji každého rána kráčí na svou mýtinu stavět. Musela ho zaměstnávat strašně dlouho. Neřekl však o své lodi nikomu, ani Kryšánkovi. Najednou jsem se roztesknil a zeptal jsem se slabým hlasem:

"Jak se jmenuje?"

"Mořská harfa," odpověděl Bedříšek. "Má jméno podle básnické sbírky mého zemřelého bratra. Musí být napsáno ultramarínovou barvou."

"Můžu její jméno namalovat? Můžu?" zašeptal Kryšánek. "Opravdu? Přísahaj na svou oháňku! Promiň, ale nemohl bych namalovat celou loď? Líbí se ti červená?"

Bedříšek přikývl a pravil: "Dej pozor na čáru ponoru!"

"Mám velkou plechovku červené barvy!" zvolal Kryšánek celý blažený. "A malou plechovku ultramarínu . . . Takové štěstí! To je prima! Vráť se teď domů, uvařím vám snídani a uklidím si v plechovce."

Pak se Bedříškuv synovec rozběhl domů s vousy rozechvělými rozrušením.

Pohlédl jsem na loď a řekl jsem: "Co ty všechno nedoveďeš!"

Pak se dal Bedříšek do vyprávění. Vyprávěl toho spoustu a všechno se týkalo jenom konstrukce lodi. Vzal si papír a

tužku a ukázal mi, jak se má točit vodní kolo. Moc jsem tomu nerozuměl, ale došlo mi, že má starosti. Souvisely zřejmě s lodním šroubem. Přes soucit, který ve mně vzbudil, jsem však do jeho problémů nebyl schopen proniknout - ach, navzdory všemu je několik málo oblastí, v nichž můj talent není takový, jaký by měl být, a jedna z nich se jmenuje nauka o strojích.

Uprostřed lodi se však tyčil domeček se špičatou střechou a ten vzbudil můj živý zájem.

"V tom domku bydlíš?" zeptal jsem se. "Vypadá jako besídka pro muminky."

"To je navigační kajuta," odpověděl Bedříšek s jistou nelibostí.

Ponořil jsem se do myšlenek. Podle mého vkusu byl domek příliš střízlivý. Okenní rámy mohly být pořízeny s větší fantazií. Na kapitánském můstku by byla na místě lehká balustráda s vyřezávanými námořními motivy. A střecha by se měla ozdobit poupětem, třeba pozlaceným . . .

Otevřel jsem dveře. Na podlaze uprostřed kajuty ležel někdo pod kloboukem a spal.

"To je nějaký známý?" zeptal jsem se udiveně. Bedříšek se na spícího podíval a odpověděl: "Pipla."

Hleděl jsem na Piplu. Působil měkce nedbalým, skoro světlehnědým dojmem. Jeho klobouk byl velmi starý a zdobily jej zvadle květy. Dalo se vycítit, že se Pipla dlouho nemyl a že to ani nehodlá udělat.

Vtom přiběhl Kryšánek a křičel:

"Jídlo je hotovo!"

Pipla se probudil a protáhl se úplně jako kočka. "Hip, hop!" řekl a zívł.

"Promiň, ale co děláš na Bedříškově lodi?" zeptal se Kryšánek výhružně. "Nevšiml sis, že je na ni vstup zakázán?"

"Všiml," odpověděl Pipla laskavě. "Právě proto, jsem se tu schoval."

Tato událost jasně ukazovala, jaký Pipla byl. Jediné, co ho mohlo probudit z jeho spavého kočičího života, byla nějaká tabule s nápisem, který mu něco zakazoval, nějaké zamčené dveře, nějaká zeď a když spatřil hlídače parku, rozťásl se mu knír a dalo se očekávat cokoliv. Jinak spal, jak bylo řečeno, nebo jedl, nebo snil: V době, o které píšu, šlo Piplovi hlavně o jídlo. Vrátili jsme se tedy do Kryšánkovy plechovky, kde na odřené šachovnici ležela chladnoucí omeleta.

"Dnes ráno jsem měl velice dobrý puding," hlásil Kryšánek. "Ale už není. Tohle je tak zvaná rychloomeleta."

Prostřeno jsme měli na víko plechovky, a když jsme se dali do jídla, zíral na nás Kryšánek s napjatým očekáváním. Bedříšek žvýkal dlouho, zjevně s námahou a podivně se tvářil. Nakonec pravil:

"Synovče, je v tom něco tvrdého."

"Tvrdého?" vykřikl Kryšánek. "To musí být něco z mé sbírky . . . Vyplivni to! Vyplivni to!"

Bedříšek vyplivl na víko plechovky dvě černé, zoubkované věci.

"Můžeš mi to prominout?" zvolal jeho synovec. "Jsou to jenom má ozubená kolečka. Štěstí žes je nespolkł!"

Bedříšek však neodpověděl a dlouho zíral se svraštělým čelem do prázdna. Kryšánek se dal do pláče.

"Pokus se svému synovci odpustit," ozval se Pipla. "Vidíš přece, jak se trápí."

"Odpustit?" vybuchl Bedříšek. "Naopak!"

Vytáhl papír a tužku a ukázal nám, kam je třeba ozubená kolečka umístit, aby se lodní šroub a vodní kola uvedly do pohybu. Bedříškův nářek je na obrázku. (Doufám, že je vám jasno, co měl na mysli)

Kryšánek pak vykřikl:

"O, je to možné! Představte si, že moje kolečka se hodí pro Bedříškův vynález!"

Dojedli jsme ve znamenité náladě.

Bedříškův synovec byl touto událostí povzbuzen do té míry, že si vzal svou největší zástěru a neztrácejí ani minutu, dal se do natírání Mořské harfy na červeno. Natíral ze všech sil, takže se červenou barvou zbarvila loď, zbarvila se jí země a taky převážná část lískového houští a něco tak červeného jako Kryšánek jsem ještě v životě neviděl. Jméno lodi však bylo namalováno ultramarínem.

Když bylo všechno hotovo, přišel se Bedříšek podívat.

"Není to krásné?" zeptal se Kryšánek nervózně. "Maloval jsem s opravdovým zaujetím! Vkládám do takové práce celou svou duši!"

"To je vidět," připustil Bedříšek a díval se na svého červeného synovce. Pak pohlédl na křivou čáru ponoru a řekl:

"Hm, hm."

"Napsal jsem to špatně?" zeptal se Kryšánek. "Řekni něco, nebo se zase rozpláču! Promiň! Mořská harfa je tak těžký název!"

"M-o-ř-k-á h-a-r-v-a," četł Bedříšek. Chvilku přemýšleł a řekl:

"Uklidni se! Jde to."

Kryšánek si s ulehčením oddechl a běžel zbylou barvou namalovat svůj dům.

Večer vytáhl Bedříšek z potoka svou síť. Představte si, jak jsme byli překvapeni, když jsme v ní našli malou kompasnici. A v pouzdře kovový barometr.

Dosud nevycházím z údivu, jak se takový nezvyklý nález do sítě dostal.

\* \* \*

Tatínek zavřel sešit a plný očekávání pohlédl na své posluchače.

"Tak co si o tom myslíte?" zeptal se.

"Bude to bezvadná knížka," pravil muminek vážně. Ležel přitom na zádech pod šeríkovým loubím a díval se na čmeláky. Bylo teplo a úplně bezvětrí.

"Určitě sis toho ale dost vymyslel," dodal Čenich.

"No to ne!" vykřikl tatínek. "V té době se opravdu děly věci! Každé slovo je pravdivé. Tu a tam je pochopitelně to nebo ono trochu zdůrazněno . . ."

"Zajímalo by mě," pravil Čenich, "zajímalo by mě, kam se poděla tatínkova sbírka."

"Jaká sbírka?" zeptal se muminkův tatínek. "Sbírka knoflíků mého tatínka," odpověděl Čenich. "Copak nebyl Kryšánek mým tatínkem?"

"Jistěže byl," odpověděl mu tatínek.

"No, a proto by mě zajímalo, kam jeho cenná sbírka přišla. Měl jsem ji přece zdědit," dodal s důrazem.

"Hip, hop, jak říkával můj tatínek," pravil Šňupálek. "Proč nepíšeš víc o Piplovi? Kde teď je?"

"To se o tatíncích nikdy přesně neví," vysvětlil mu tatínek s neurčitým gestem. "Přicházejí a odcházejí . . . Rozhodně jsem je ale uchoval pro další generace tím, že o nich píšu."

Čenich zasupěl.

"Pipla taky neměl rád hlídače parku," poznamenal zadumaně Šňupálek. "No tohle . . ."

Natáhli si v trávě nohy a podřimovali v záři slunce. Bylo pěkně a chtělo se jim spát.

"Tatínku," zeptal se mumínek. "V té době se opravdu mluvilo tak nepřírozně? Opravdu se říkalo ‚představte si mou radost‘, ‚být k radosti a poučení‘, ‚svým vnitřním zrakem‘ a tak?"

"To přece není nepřírozné," odpověděl mu tatínek nahněvaně. "Když se něco sepisuje, tak se přece nemůže mluvit nedbale!"

"Jistě, ale někdy tak píšeš," namítl jeho syn. "A Kryšánka necháváš mluvit obyčejně."

"Nesmysl! To je přece místní zabarvení," řekl mu tatínek. "Ostatně je velký rozdíl mezi tím, co o věcech vyprávíme, a tím, co si o nich myslíme, chci říct, že úvahy nebo líčení je něco úplně jiného než povídání, a navíc to má všechno působit na cit . . . aspoň si myslím . . ."

Tatínek zmlkl a začal ztrápeně listovat v pamětech.

"Zdá se vám, že jsem použil moc nezvyklá slova?" zeptal se.

"Ale ne," řekl mumínek. "Je to přece už tak dávno a dá se snadno uhodnout, co myslíš. Napsals toho víc?"

"Ještě ne," odpověděl tatínek. "Ted' to ale začne být napínavé. Už přicházím k vyprávění o dodonovi Eduardovi a o Moraně. Kde mám pero?"

"Tady," ukázal mu Šňupálek. "A piš víc o Piplovi, ano? Nic nevynechej!"

Muminkův tatínek přikývl, položil si sešit do trávy a pokračoval v psaní.

\* \* \*

V té době se ve mně poprvé probudil zájem o truhlářství. S tímto zvláštním nadáním jsem se musel narodit, měl jsem je tak říkajíc v tlapkách. První projev mého nadání byl skromný. Vyhledal jsem si v loděnici pěkný kousek dřeva, našel si nůž a začal jsem vyřezávat hrdé ozdobné poupě, které mělo později zkrášlit střechu navigační kajuty. Bylo cibulovitého tvaru a pokrývaly je ozdobné rybí šupiny.

Bedříšek bohužel nenašel pro tuto důležitou maličkost lodního vybavení náležitě uznalá slova, měl totiž v hlavě jen spouštění lodí na vodu.

Mořká harva byla připravena ke startu. Byl na ni úchvatný pohled. Zářící červení ve slunečním svitu spočívala na čtyřech gumových kolech, které ji měly zachránit před zrádnými mělčinami. Bedříšek si opatřil kapitánskou čepici se zlatou šňůrou. Vlezl pod loď a něco mu dělalo starosti. Slyšel jsem, jak mumlá:

"Uvázla. To jsem si mohl myslet. To je nadělení!" Bedříšek mluvil neobvykle mnoho, když se plazil kolem lodi. Znamenalo to, že je vážně znepokojen.

"Tak zase chcete vyrazit?" poznamenal Pipla a zívá. "Hip, hop! Jaký vy vedete život! Od rána do večera samé stěhování a pobíhání, samé změny! Takový neklid může být nebezpečný! Jen pomýšlení na všechny, co pracují a lopotí se, a na to, co ze všeho pojde, je skličující. Měl jsem příbuzného, který studoval trigonometrii, až mu vousy sklesly, a když se všechno naučil, přišla Morana a snědla ho. Ano, a tak skončil s celou svou chytrostí Moraně v břiše!"

Piplova řeč maně připomíná Šňupálka, který později následoval stejně línou hvězdou. Šňupálkův tajemný tatínek se nikdy neznepekovoval tím, co druhým dělalo vážné starosti, a bylo mu úplně lhostejné, zda se o něm doví budoucnost (taky by se o něm nic nedověděla, jak bylo řečeno, kdybych mu nevěnoval pozornost ve svých pamětech). Ať už tomu bylo jakkoliv, Pipla znovu zívá a řekl:

"Kdy odstartujeme? Hip, hop!" "Ty pojedeš taky?" zeptal jsem se.

"Ovšem," odpověděl udiveně Pipla.

"Jestli mi promínete," řekl Kryšánek, "jaksi mi připadá, že jsem na něco podobného taky myslel . . . Nemůžu už bydlet ve své plechovce od kávy . . . "Vážně?" pravil jsem.

"Ta červená barva na plechu neschne!" dodal Kryšánek. "Promiňte. Mám ji v jídle, v posteli, ve vousech . . . Já se zblázním, Bedříšku, já se zblázním!"

"To nedělej! Radši se sbal," řekl mu Bedříšek. "Ó!" zvolal jeho synovec. "Mám já to život! Co všechno si musím připravit! Taková dlouhá cesta . . . úplně nový život . . ."

Nato odběhl takovou rychlostí, že z něho až barva stříkala.

Podle mého názoru byla naše posádka obdařena všemi vlastnostmi, jen ne spolehlivostí.

\* \* \*

Mořká harva se však stále nehýbala. Gumová kola se zabořila hluboko do země a loď se nehnula ani o píd'. Odkopali jsme z celé loděnice (tedy z mýtiny) vrstvu půdy, ale nepomohlo to. Bedříšek se posadil a podepřel si tlapkami hlavu.

"Nedělej si starosti, příteli," řekl jsem mu. "Nedělám si starosti, Přemýšlím," odpověděl Bedříšek. "Loď není schopna pohybu. Nemůžeme ji dostat do řeky. Proto musíme dostat řeku k loď. Jak? Novým řečištěm? Hrází? Navršením kamenu..." "Jak?" pokračoval jsem snaživě.

"Ne!" vykřikl najednou Bedříšek tak silně, že jsem poskočil. "Dodo Eduard. Musí se posadit do řeky."

"Má tak velkou zadnici?" zeptal jsem se.

"Ještě větší," odpověděl Bedříšek stručně. "Máš kalendář?"

"Ne," odpověděl jsem a začalo se mě zmocňovat stále větší vzrušení.

"Předevčirem měl hrachovou polévku. To znamená, že dnes je sobotní koupání," uvažoval Bedříšek. "Výborně! Pospěš si!"

"Jsou ti dodoni zlí?" zeptal jsem se opatrně, když jsme šli po břehu řeky.

"Ano," odpověděl Bedříšek. "Ale když někoho rozšlápnou, tak jenom omylem. Pak týden pláčou. Výlohy za pohřeb taky uhradí."

"To není pro rozšlápnutého moc velká útěcha," zabručel jsem a pocítil jsem v sobě velkou odvahu. Tážu se vás, milí čtenáři, zda je umění mít odvahu, když nemáme strach?

Najednou se Bedříšek zastavil a řekl: "Tady."

"Kde?" podivil jsem se. "Bydlí v téhle věži?"

"To je jeho noha," vysvětlil mi Bedříšek. "Ticho, já zakřičím."

A pak z plna hrdla zakřičel:

"Haló tam nahoře! Tady dole je Bedříšek! Kde se Eduard bude dnes koupat?"

A hromový hlas odněkud shora odpověděl: "V moři jako obvykle, ty blecho!"

"Vykoupej se v řece! Má písčité dno! Pěkně měkké!" zahulákal Bedříšek.

"To je lež a klam," ozval se dodo Eduard. "Každý hlupák ví, že ta zamoranovaná řeka má prokletě kamenité dno!"

"Nemá! Je písčité!" zakřičel Bedříšek.

Dodo si chvilku pro sebe bručel a nakonec řekl: "Tak dobrá! Vykoupu se ve tvé zamoranované řece. A ztrat' se někam, nemůžu si dovolit další pohrby. Jestli mě ale balamutíš, ty zakuklenče, tak si to vypiješ! Víš, jaké mám citlivé nohy. O zadnici ani nemluvej!"

Bedříšek zašeptal jediné slovo: "Utíkejme!"

A utíkali jsme. Nikdy v životě jsem neupaloval tak rychle a pořád jsem si představoval, jak si dodo Eduard svou obrovskou zadnicí sedne na špičaté kameny, jak bude zuřit a jak náramnou záplavu jistě způsobí. Nakonec mi všechno připadalo tak nesmírně nebezpečné, že mě opustila všechna naděje.

Pojednou se ozval řev, až chlupy na zátylku vstávaly! A pak strašný hukot. Lesem se valila záplava...

"Na palubu!" vykřikl Bedříšek.

Přihnali jsme se do loděnice se záplavou v patách, jen taktak jsme dostali oháňky přes zábradlí, zakopli jsme o Piplu, který ležel na podlaze a spal, a pak všechno zaplavila šumějící bílá pěna. Mořká harva se postavila na špičce, praskala a naříkala zděšením.

V následujícím okamžiku se však hrdá loď zvedla z mechu, vyhoupla se na vodu a rozjela se lesem. Lopatky vodního kola se rozhýbaly, lodní šroub se vesele otáčel - naše ozubená kolečka fungovala! Bedříšek uchopil pevnou tlapkou kormidlo a kormidloval, abychom nevrazili do kmene nějakého stromu.

Bylo to báječné spuštění lodi na vodu. Na palubu pršely květiny a listí a po chvíli učinila slavnostně ozdobená Mořká harva poslední, vítězoslavný skok směrem k řece. Pak za veselého šplouchání mířila přímo do řečiště.

"Dívejte se, kde je mělčina!" zvolal Bedříšek. (Chtěl totiž najet na mělčinu, aby vyzkoušel, jak je loď pevná.) Slídl jsem horlivě pohledem po řece, ale spatřil jsem jenom červenou plechovku kodrcající se kousek před námi.

"Co je to tam za plechovku?" zeptal jsem se. "Něco mi připomíná," poznamenal Pipla. "Nepřekvapilo by mě, kdyby obsahovala jistého Kryšánka. Obrátil jsem se na Bedříška a řekl jsem mu: "Zapomněls na svého synovce."

"Ano! Jak se to mohlo stát?" pravil Bedříšek. Tu jsme spatřili, jak z plechovky vykoulka Kryšánkova červená, mokrá tvář. Bojoval zuby nehty a málem se z rozčilení udusil vlastním šálem.

Pipla a já jsme se vyklonili přes zábradlí a plechovku jsme chytili. Stále byla celá umazaná od červené barvy a dost těžká.

"Ať neumažete palubu," pravil Bedříšek, když jsme plechovku dopravovali na palubu, a pokračoval:

"Jak se ti daří, milý synovče?"

"Já se zblázním!" vykřikl Kryšánek. "Představte si! Záplava přišla zrovna při balení . . . Obrátila všechno vzhůru nohama! Ztratil jsem svůj nejlepší okenní háček a asi taky čistič k dýmce! Mé nervy a všechny mé věci jsou nadrané . . . Mám já to život!"

A pak se dal Kryšánek s jistým uspokojením do pořádání své sbírky knoflíků podle nového systému. Mořká harva zatím pomalu šplouchala vodními koly a plula dál po řece. Posadil jsem se vedle Bedříška a řekl jsem:

"Pevně doufám, že se už nikdy s dodonem Eduardem nesetkáme. Co myslíš, nemá na nás strašný vztek?"

"Asi má," odpověděl Bedříšek.

TŘETÍ KAPITOLA, ve které zaznamenávám svůj první slavný čin a jeho neblahé následky, předkládám několik myšlenek

a popisují chování lepitlapků

Zelený, přívětivý les se ztratil. Všechno začalo být velké a neobyčejné a po strmých březích se toulala neznámá ohyzná zvířata, která bučela a funěla. Bylo velké štěstí, že Mořká harva měla na palubě dvě tak zodpovědné osoby jako mě a Bedříška. Pipla totiž nebral nic vážně a Kryšánkovy zájmy nikdy nesahaly daleko za okraj plechovky. Postavili jsme ji na příďovou palubu a tam začala pomalu na slunci schnout. Kryšánka jsme však nikdy pořádně nevyčistili a provždy si uchoval slabě růžový tón.

Loď ozdobená mým pozlaceným poupětem šplouchala pomalu vpřed. Bedříšek samozřejmě zlatou barvu na palubě měl a udivilo by mě, kdyby touto důležitou součástí lodního příslušenství nebyl vybaven.

Seděl jsem většinou v navigační kajutě, díval jsem se, jak kolem méjí břehy s roztodivnými věcmi všeho druhu, poklepával jsem na barometr nebo jsem přecházel po kapitánském můstku a přemýšlel.

Se zvláštní oblibou jsem myslel na to, jak by byla bambula ohromená, kdyby mě spatřila jako neohroženého spolujeditele říčního plavidla. Popravdě řečeno, patřilo by jí to!

\* \* \*

Jednoho večera jsme vjeli do hlubokého, opuštěného zálivu.

"Ten záliv se mi nelíbí," prohlásil Pipla. "Vzbuzuje ve mně předtuchy."

"Předtuchy!" pravil Bedříšek nepopsatelným tónem. "Synovče! Spust' kotvu!"

"Hned to bude!" vykřikl Kryšánek a hodil přes palubu velký kastrol.

"Nebyl to náš oběd?" zeptal jsem se.

"To je mi líto!" vykřikl Kryšánek. "Promiňte! V rychlosti se hned něco poplete! Tak mě to rozrušilo . . . Ale dostanete místo toho želé - jenom jestli je najdu . . ."

Tato událost byla pro Kryšánka velmi příznačná. Pipla však stál u zábradlí a rozzářenýma očima zíral na pevninu. Na hřebeny kopců, které v pravidelných, nehostinných vlnách ubíhaly k obzoru, padal rychle soumrak.

"Tak co dělají tvé předtuchy?" zeptal jsem se. "Tiše!" řekl Pipla. "Něco jsem zaslechl." Našpicoval jsem uši, ale slyšel jsem jenom slabý větřík vanoucí mezi stěžněmi a lanovím Mořké harvy. "To nic není," řekl jsem. "Pojď dovnitř, rozsvítíme si petrolejovou lampu."

"Našel jsem své želé!" vykřikl Kryšánek a vyskočil z plechovky s mísou v tlapkách.

V tu chvíli však prořizl poklid večera skličující zvuk, naříkavé a hrozivé zavytí, že se každému z nás zjezily chlupy na zátylku. Kryšánek vykřikl a upustil mísu na palubu.

"To je Morana," pravil Pipla. "A dnes v noci zpívá svou loveckou píseň."

"Umí plavat?" zeptal jsem se.

"To nikdo neví," odpověděl Bedříšek.

\* \* \*

Morana lovila nahoře na kopcích. Její vytí bylo nejsmutnějším zvukem, jaký jsem kdy slyšel. Zvuk slábl, pak se zase přiblížil - a ztratil se . . . Když mlčela, bylo to ještě příšernější. A to ticho vnukalo představu, že se její stín šine po zemi ve svitu vycházejícího měsíce.

Na palubě bylo chladno. "Podívej se!" zvolal Pipla.

Někdo seběhl tryskem na břeh a začal pobíhat sem a tam kolem vody.

"Tak tamhletoho sní," pravil Bedříšek chmurně. "Před muminkovými zraky nikoliv!" vykřikl jsem. "Zachráním ho!"

"Nestihneš to!" prohlásil Bedříšek.

Mé rozhodnutí však bylo neodvolatelné. Vylezl jsem na zábradlí a řekl jsem:

"Hrob neznámého dobrodruha nezdobí věnce. Rozhodně mi však postavte žulový pomník se dvěma plačícími bambulami!"

Pak jsem se vrhl do temné vody. Když jsem se z ní vynořoval, vrazil jsem hlavou do Kryšánkova kastrolu, až to zadunělo. Pozoruhodně dovedným pohybem jsem z kastrolu vytil guláš a pak jsem jako blesk plaval k pevnině. Kastrol jsem postrkoval před sebou čenichem.

"Odvalu!" volal jsem. "Tady je muminek! Co je to za svět, když v něm můžou Morany klidně sníst každého, koho si umanou?!"

Na úbočí zarachotily kameny . . . Moranina lovecká píseň utichla, bylo slyšet jen prudké oddechování, stále blíž a blíž . . .

"Vlez do kastrolu!" zakřičel jsem na nešťastníka. Ihned do něho skočil a kastrol se ponořil až po ucha do vody. Někdo mi v temnotě chňapl po oháňce . . . Ucukl jsem s ní . . . Ó, byl to slavný čin! Neměl obdoby! Zahájil jsem svůj historický útěk na Mořkou harvu, kde mě se zatajeným dechem očekávali moji přátelé.

Zachráněný byl těžký až hrůza.

Plaval jsem ze všech sil. Pomáhal jsem si přitom oháňkou, kterou jsem mrskal do kruhu, a rytmickými pohyby bříška. Přeletěl jsem vodu jako muminí vítr a přátelé mě vytáhli na palubu. Padl jsem na její prkna a vysypal zachráněného z kastrolu. Osamělá Morana zatím vyla na břehu hladem a zlostí (neuměla totiž plavat).

Bedříšek zapálil petrolejovou lampu, aby zjistil, koho jsem zachránil.

Můžu naprosto bezpečně říct, že ten okamžik pařil v mém bouřlivém mládí k nejhorším. Neboť přede mnou na mokré palubě neseděl nikdo jiný než bambula! Jak se v té době říkalo - pěkné nadělení!

Zachránil jsem bambulu.

V prvním okamžiku jsem zděšením zvedl oháňku do pětáctyřicetistupňového úhlu, ale vzpomněl jsem si, že jsem svobodný muminek a pronesl jsem bezstarostně:

"Ahoj! Takové překvapení! To by si nikdo nepomyslel!"

"Co by si nepomyslel?" zeptala se bambula a setřásla si z deštníku guláš.

"Že zachráním tetu," pravil jsem dotčeně. "To znamená, že teta bude zachráněna mou osobou. A můj dopis na rozloučenou došel, tetičko?"

"Nejsem tvoje teta," odpověděla bambula odměřeně. "A žádný dopis jsem nedostala. Jistě jsi na něj nedal známku. Nebo jsi napsal špatnou adresu. Nebo jsi ho zapomněl dát na poštu. Jestli totiž dovedeš psát..."

Upravila si klobouk a milostivě dodala: "Plavat ale dovedeš."

"Vy se znáte?" zeptal se Pipla opatrně.

"Ne," odpověděla bambula. "Jsem bambulova teta. Kdo tady rozlil po celé podlaze želé? Dej mi hadr, ty s těma ušima, ať to můžu utřít!"

Bedříšek (neboť toho myslela) přiběhl s Piplovým pyžamem a bambulova teta se pustila do utírání podlahy.

"Mám vztek," prohlásila. "A na ten je jediným lékem uklízení."

Mlčky jsme stáli za ní.

"Neříkal jsem, že mám Předtuchy?" zabručel po chvíli Pipla.

Bambulova teta k nám obrátila svůj ošklivý nos řekla:

"Ty tam buď zticha! Jsi ještě moc malý, abys kouřil. Měl bys pít mléko, je to zdravé. Pak se ti nebudou třást tlapky, nebudeš mít žlutý čenich, ani opelichanou oháňku. Máte z pekla štěstí, že jste mě zachránili. Teď tady bude pořádek!"

"Půjdu se podívat na barometr," řekl spěšně Bedříšek. Zmizel v navigační kajutě a zavřel za sebou dveře. Barometr však samým zděšením klesl o čtyřicet čárek a odvážil se vystoupit výš až po historii s lepitlapky. O tom ale budu vyprávět později. Zatím jsme neměli prázdnou naději, že bychom unikli zkoušce, kterou si podle mého přesvědčení nikdo z nás nezasloužil.

\* \* \*

"Tak tady jsem skončil," pravil muminkův tatínek svým obvyklým hlasem a zvedl oči od paměti. "Víš co," ozval se muminek, "začínám si už zvykat, že najednou použiješ nezvyklých výrazů. A ten kastrol, ten musel být ale velikánský... Zbohatneme, až tu knížku dopíšeš?"

"Ohromně," odpověděl muminkův tatínek vážně. "Měli bychom se pak rozdělit," navrhl Čenich. Používáš přece ve své knížce mého tatínka Kryšánka jako hrdinu!"

"Já si pořád myslím, že hrdinou je Pipla," podotkl Šňupálek. "Představte si, že se teprve teď dovídám, jakého vynikajícího tatínka jsem měl. Blaží mě pomýšlení, že se mi podobá!"

"Vaši tatínkové představují jenom pozadí," vykřikl muminek a kopl Čenicha pod stolem. "Můžou být rádi, že v pamětech vystupují!"

"Tys mě kopl!" vykřikl Čenich a vousy se mu naježily.

"Co zase děláte?" zeptala se maminka a podívala se na ně dveřmi od salónu. "Trápí vás něco?" "Tatínek čte nahlas o svém životě," vysvětlil jí muminek s důrazem na slově svém. "A jak se vám to líbí?"

"Je to tak zajímavé," odpověděl její syn.

"Že?" souhlasila maminka. "Jenom jim nečti něco, z čeho by si o nás děti udělaly špatný obraz. Řekni místo toho, že tam máš tři tečky. Chceš dýmku?"

"Ať tatínek nekouří!" vykřikl Čenich. "Bambulova teta říká, že se z toho třesou tlapky, žlutne čenich a pelichá oháňka!"

"Nono!" pravila muminkova maminka. "Kouří celý život a neroztřásl se, ani neopelichal, ani nezežloutl. Všechno příjemně prospívá žaludku."

Pak zapálila tatínkovi dýmku, otevřela okno, aby do místnosti mohl večerní větřík od moře a s veselým pohvizdováním odešla do kuchyně uvařit kávu.

"Jak jste mohli při spouštění lodi na vodu zapomenout na Kryšánka?" ozval se Čenich vyčítavě. "Udělal si potom někdy ve své sbírce knoflíků pořádek?"

"Ale ano, mnohokrát," odpověděl muminkův tatínek. "Pořád přicházel na nové způsoby, jak knoflíky uspořádat. Podle barvy, podle velikosti; podle tvaru, podle materiálu nebo podle toho, jak je měl rád."

"To je fantastické," pravil Čenich zasněně.

"Mně vadí, že se pyžamo mého tatínka umazalo od želé," prohlásil Šňupálek. "V čem pak spal?"

"V mém," odpověděl muminkův tatínek a vyfoukl ke stropu velký mrak kouře.

Čenich zívá a pak se zeptal: "Nepůjdeme lovit netopýry?" "Ano," odpověděl Šňupálek. "Ahoj, tatínku," řekl muminek.

Muminkův tatínek na verandě osaměl. Chvilku přemýšlel, potom si vzal pero a pokračoval v psaní o svém mládí.

\* \* \*

Příštího rána měla bambulova teta vražedně dobrou náladu. Probudila nás v šest hodin a bezostyšně vyvolávala:

"Dobré ráno! Dobré ráno! Dobré ráno! Tak se do toho zase pustíme. Napřed malé závody v látání punčoch (podívala jsem se totiž do vašich zásuvek). Potom za odměnu trochu výchovných her. Jsou tak prospěšné! A jakou dnes budeme

mít výživnou, ale prostou stravu?"

"Kávu," pravil Kryšánek.

"Ne, kaši," opravilo ho teta, "Kávu pijeme, až když jsme staří a třeseme se."

"Znal jsem jednoho, co z kaše uměl," zabručel Pipla. "Zaskočila mu v krku a udusil se."

"Tak bych ráda věděla, co by řekli vaši tatínkové a maminky, kdyby vás viděli pít kávu," pravila bambulova teta.

"Zaplakali by. Jak je to s vaší výchovou? Jste vy vychovaní? Snad jste se nenarodili jako nevychovatelní?"

"Já jsem se narodil pod naprosto výjimečnými hvězdami," ujal jsem se slova. "Našli mě v mušličce vystlané sametem."

"Já nechci být vychovaný," prohlásil Bedříšek důrazně. "Jsem vynálezce. Dělán, co se mi zachce." "Promiňte," ozval se Kryšánek, "ale můj tatínek a maminka vůbec plakat nebudou. Zahynuli při velkém úklidu!"

Pipla si ráznými pohyby nacpal dýmku a řekl: "Cha! Já nařízení nesnáším! Připomínají mi hlídače v parku."

Bambulova teta se na nás dlouze zahleděla a řekla pomalu:

"Od nynějška se o vás budu starat já."

"To, tetičko, nemusíte!" vykřikl jsem jako jeden muž.

Bambula však zakroutila hlavou a pronesla úděsná slova:

"Je to moje svatá povinnost."

Pak zmizela někde na přídi, nepochybně aby vy, myslela něco pekelně výchovného.

Vlezli jsme si do stanu, který jsme postavili na zádi proti úžehu, a bylo nám líto, jak jsme dopadli.

"Přisahám na svou oháňku, že už nikdy nikoho nebudu zachraňovat potmě!" vykřikl jsem.

"Už je pozdě," poznamenal Pipla. "Ta tetka je schopná všeho. Co nevidět mi hodí dýmku do moře a bude chtít, abych pracoval. Ani čert neví, co si zamane!"

"Třeba se vrátí Morana," zašeptal Kryšánek s nadějí. "Nebo někdo jiný, kdo bude tak hodný a sní ji. Promiňte, nejsem ošklivý, že tak mluvím?"

"Jsi," pravil Bedříšek. A po chvíli dodal vážným hlasem:

"Ale něco na tom je."

Ponořili jsme se do mlčení a rmoutili jsme se, co nás potkalo.

"Kdybychom jen byli velcí!" vykřikl jsem konečně. "Velcí a slavní! Vypořádali bychom se s ní jedna dvě!"

"A jak se někdo stane slavným?" zeptal se Kryšánek.

"To je přece lehké," odpověděl jsem. "Udělá se něco, co nikoho jiného dřív nenapadlo. Nebo něco starého nějak nově..."

"Co například?" zeptal se Pipla.

"Létající říční člun," zabručel Bedříšek a jeho malá očka se rozzářila podivným leskem.

"Já myslím, že být slavným není prima," prohlásil Pipla. "Možná ze začátku, ale pak to zevšední a nakonec je z toho člověku jenom špatně. Jako když se vozíme na kolotoči."

"Co to je?" zeptal jsem se.

"Stroj," odpověděl Bedříšek horlivě. "Ozubená kolečka v průřezu tam fungují takto."

A vytáhl si papír a tužku.

Bedříškova velká náklonnost ke strojům byla úkazem, který mě nikdy nepřestal udivovat. Stroje mu učarovaly. Mně naopak připadají děsivé. Vodní kolo je mi příjemné a pochopitelné, ale už takový zip nemá daleko ke světu strojů, který ve mně vyvolává trochu nedůvěru. Pipla znal jednoho, co měl zip u kalhot, a ten zip se jednou zasekl a už nikdy se jím nedalo pohnout. Hrůza pomyslet!

Právě když jsem se chystal sdělit své úvahy o zipech ostatním, dolehl k našemu sluchu nezvyklý zvuk.

Šlo o tlumený a dutý hluk, který jako by vycházel ze vzdálené plechové trouby. Jeho výhrůžný ráz byl mimo veškerou pochybnost.

Bedříšek z našeho stanu proti úžehu vyhlédl a pronesl jediné zkázonosné slovo:

"Lepitlapkové!"

Tady bude na místě několik slov na vysvětlenou (týkají se většinou věcí, které každá rozumná osoba zná, ale pro každý případ tak učiníme). Zatímco jsme se ve stanu proti úžehu dávali dohromady, vplula Mořká harva pomalu do říční delty, která byla obydlena lepitlapky. Lepitlapka je společenský tvor, kterému se protíví samota. Vyhryzává svými špičáky pod říčními dny kanály a vytváří tam celkem hezká sdružení. Lepitlapka je opatřen přísavnými nohama a zanechává po sobě trochu lepkavé stopy.

Většinou je hodný, nikdo mu však nezabrání v hryzáni a kousání všeho, co vidí, zvláště když něco dosud nikdy neviděl. Navíc má lepitlapka jednu nepěknou vlastnost. Stává se totiž, že ukousne nos, když mu připadá moc velký. Ze snadno pochopitelných důvodů jsme proto byli neklidní, jak se všechno vyvine.

"Zůstaň v plechovce!" zavolal Bedříšek na svého synovce.

Mořká harva ležela zcela bez hnutí v moři lepitlapků. Bedlivě nás pozorovali svými kulatými, modrými očima. Přitom hrozivě mávali licousy a šlapali vodu.

"Uvolněte laskavě místo!" oslovil je Bedříšek. Lepitlapkové se však kolem našeho říčního plavidla ještě těsněji semkli a několik jich začalo na svých přísavných nohách šplhat po boku lodi vzhůru. Když se nad zábradlím objevila hlava prvního lepitlapky, vyšla ze svého úkrytu za navigační kabinou bambulova teta.

"Co se tady děje?" zvolala. "Co je to za stvůry? Nikdy nedovolím, aby narušovaly naše poučné hry!"

"Nepoděs je! Rozzlobí se!" pravil Bedříšek.

"Nazlobená jsem já!" křičela bambulova teta. "Zmizte! Zmizte! Jenom táhněte!"

A začala mlátit nejbližšího lepitlapku deštníkem po hlavě.

Všichni lepitlapkové ihned obrátili oči na bambulovu tetu a bylo zřejmé, že se dívají na její nos. Nějakou dobu jej pozorovali a pak se dali opět do svého, přidušeného vytí, které jako by vycházelo z plechové trouby. Pak se všechno seběhlo ve velké rychlosti.

Velké množství lepitlapků se vrhlo na zábradlí a přelezlo je. Viděli jsme, jak bambulova teta ztrácí rovnováhu a za zuřivého mávání deštníkem je unášena živoucím kobercem lepitlapků. S křikem přepadla přes zábradlí a pak celá společnost zmizela neznámo kam.

Poté se zase rozhostilo ticho a Mořká harva šplouchala dál, jako by se nic nestalo.

"Tak co?" poznamenal Pipla. "Nezachrániš ji?"

Mé rytířské srdce mě vybízelo, abych ihned spěchal tetu zachránit, avšak mé špatné přirozené pudby to nepovažovaly za nutné. Zabručel jsem něco, jakože je už pozdě. To ostatně bylo.

"Tak," pravil Bedříšek nejistým hlasem. "A vyřízeno," prohlásil Pipla.

"Byl to smutný případ," řekl jsem.

"Promiňte! Nebyla to moje chyba?" zeptal se Kryšánek upřímně. "Vždyť jsem očekával, že někdo bude tak laskav a sní ji. Je to moc špatné, když ji ani trošku nelitujeme?"

Nikdo neodpověděl.

Ptám se vás, milí čtenáři, co byste v takové zapeklité situaci dělali vy?

Zachránil jsem přece tetu už jednou a Morana je opravdu horší než takový lepitlapka, který je vlastně docela laskavý. . . Třeba to pro ni byla jenom malá změna. Třeba s malým nosem vypadala líp. Co myslíte?

Buď jak buď, slunce svítilo, a tak jsme vydrhli podlahu, která byla celá lepkavá od přísavných nohou lepitlapků, a pak jsme vypili obrovské množství dobré, silné černé kávy. Mořká harva zatím proplouvala mezi desetitisíci ostrůvků.

"Těm nebude nikdy konec," prohlásil jsem. "Kam plujeme?"

"Někam . . . nebo nikam," řekl Pipla a nacpal si dýmku. "No co? Není nám tu dobře?"

Nechci popírat, že nám bylo dobře, ale toužil jsem po něčem jiném. Chtěl jsem něco nového. Cokoliv, ale aby se něco stalo! (Pochopitelně nic, co by souviselo s bambulami.)

Měl jsem děsivý pocit, že všechna velká dobrodružství, ta velkolepá, neobyčejná dobrodružství, která se už nikdy neopakují, se stále odehrávají tam, kde já nejsem. Spěchal jsem, hrozně jsem spěchal! Ze samé špičky přídě jsem se netrpělivě díval vstříc budoucnosti a uvažoval o zkušenostech, které jsem nashromáždil. Bylo jich zatím sedm, a to:

1) Dbej na to, aby se muminí děti rodily v době astrologicky vhodné, a zabezpeč jim romantický příchod na svět!

2) Nikdo nechce slyšet o bambulách, když má naspěch. (Kladný příklad: Bedříšek. Záporný příklad: ježice.)

3) Nikdy se neví, co uvízne v síti! (Kladný příklad: Bedříškovo pouzdro na loďní kompas.)

4) Nikdy nic nepřetírejte jenom kvůli tomu, že zbyla barva! (Záporný příklad: Kryšánkova plechovka.)

5) Někdo nemusí být nebezpečný, když je velký. (Kladný příklad: dodo Eduard.)

6) Někdo může být velice odvážný, i když je malý. (Kladný příklad: já.)

7) Varuj se zachraňovat někoho potmě! (Záporný příklad: bambulova teta.)

Zatímco jsem promýšlel tyto významné pravdy, minula naše loď poslední ostrůvek. Najednou jsem pocítil srdce až v krku a vykřikl jsem:

"Bedříšku! Před námi je širé moře!"

Konečně se něco stalo! Přímou přede mnou se rozprostíralo modré moře plné dobrodružství:

"Je moc velké," řekl Kryšánek a zalezl do své plechovky. "Promiňte, ale bolí mě oči a nevím, co si mám myslet!"

Pipla však zvolal:

"Jé, to je modré a hebké! Plujme tak rovně a jenom se kolébejme a spěme a jedme bez cíle . . ."

"Jako hatifnati," podotkl Bedříšek.

"Jako co?" zeptal jsem se.

"Hatifnati," opakoval Bedříšek.

"Jenom plují a plují . . . Nemají v sobě klidu."

"A v tom se právě lišíme," pravil Pipla. "Já mám v sobě nesmírný klid! A rád spím. Hatifnati nespí nikdy. Nedovedou to. Nedovedou ani mluvit, snaží se jenom dojet na obzor."

"Podařilo se to už některému?" zeptal jsem se a zachvěl jsem se hrůzou.

"To nikdo neví," odpověděl Pipla a pokrčil rameny.

\* \* \*

Zakotvili jsme u skalnatého pobřeží. Ještě dnes ně prochvívá příjemné mrazení, když si pro sebe šeptám předcházející větu. Poprvé v životě jsem patřil červené skály a průsvitné medúzy, ty zvláštní balónky, které dýchají a jejichž srdce vypadá jako květ.

Vystoupili jsme na pevninu sbírat mušle. Bedříšek sice tvrdil, že jde zkoumat kotviště, ale mně cosi říká, že i jeho vskrytu zajímaly mušle. Mezi skalami jsme našli schované maličké písčné pláže a představte si Kryšánkovu radost, když zjistil, že každý kamínek je úplně hladký a kulatý jako míč nebo vejce. Nevyslovitelné sběratelské štěstí ho naplnilo do té míry, že si sundal kastrol a sbíral a sbíral a sbíral. Písek pod jasnou, zelenou vodou byl uhrabán do hezkých vlnek a ze skály sálalo sluneční teplo. Vitr se utíšil a obzor docela zmizel. Všude se rozlévalo jasné, průzračné světlo.

Svět byl v ten čas takový velký a všechno malé bylo malé mnohem půvabněji než teď a líbilo se mi mnohem víc. Jestli chápete, co tím myslím.

Právě mě napadla nová myšlenka, kterou pokládám za důležitou. Touha po moři je určitě vlastností všech muminů. S

uspokojením totiž pozoruji, že se objevuje také u mého syna.

Všimněte si však, milí čtenáři, že naše nadšení vzbuzuje spíše pobřeží!

Na širém moři je obzor pro normálního muminka moc dlouhý. Máme nejraději to, co je mírně proměnlivé a rozmarné, nenadálé a zvláštní. Pobřeží,

které je trochu země a trochu voda, západ slunce, který je trochu tma a trochu světlo, a jaro, které je trochu chladno a trochu teplo.

Teď zase přicházel soumrak. Šířil se pomaloučku a opatrně, aby měl den dost času uložit se ke spánku. Na západě bylo celé nebe poseto mráčky podobnými hrudkám růžové šlehačky a všechno se zrcadlilo v moři. To se lesklo jako zrcadlo a vůbec nevypadalo nebezpečně.

"Viděls někdy oblak zblízka?" zeptal jsem se Bedřiška.

"Ano," odpověděl. "V jedné knížce."

"Připadají mi jako z ovocného rosolu," poznamenal Pipla.

Seděli jsme vedle sebe na skále. Cítili jsme příjemnou vůni chaluh a něčeho, co asi byla vůně moře. Byl jsem tak šťastný, že jsem vůbec neměl obavy, že to přestane.

"Jsi šťastný?" zeptal jsem se Bedřiška.

"Je tady dobře," zabručel tázaný a zatvářil se rozpačitě. (Podle toho jsem poznal, že je strašně šťastný.)

V tu chvíli jsme spatřili, jak celá flotila loďek vyplouvá na moře. Klouzaly po svých odrazech zrcadlících se na vodě lehce jako motýli. Každá loďka byla plně obsazena tichou společností, malými, šedobílými bytostmi, které seděly těsně vedle sebe a zíraly na moře.

"Hatifnati," řekl Bedřišek. "Plují na elektřinu." "Hatifnati," zašeptal jsem vzrušeně. "Co jenom jezdí a jezdí a nikdy nedoplují . . ."

"Nabíjejí se za bouře," pravil Bedřich. "Pálí jako kopřivy."

"A vedou zhýralý život," doplnil Pipla.

"Zhýralý život?" zeptal jsem se se zájmem. "Jak se to dělá?"

"Vlastně nevím," odpověděl Pipla. "Asi šlapou lidem po zeleninových záhonech a pijí pivo."

Seděli jsme dlouho a dívali jsme se na hatifnaty plující k obzoru.

Pocítil jsem zvláštní chuť vydat se s nimi na jejich tajemnou cestu a vést zhýralý život. Neřekl jsem ale nic.

"Tak kdy vyplujeme na širé moře? Zítřej?" zeptal se najednou Pipla.

Bedřišek se podíval na Mořkou harvu a pravil rozvážně:

"Je to říční loď. Poháněná vodními koly. Bez plachet . . ."

"Hodíme si panna nebo orel," pravil Pipla a povstal. "Kryšánu! Přines nějaký knoflík!" Kryšánek vyskočil jako střela z vody na břehu a začal vyprazdňovat na skálu své kapsy.

"Jeden knoflík stačí, milý synovče," pravil Bedřišek.

"Ó prosím!" vykřikl Kryšánek s nadšením. "Má být se dvěma nebo čtyřmi dírkami? Kostěný, plyšový, dřevěný, skleněný, kovový nebo perleťový? Jednobarevný, pestrý, tečkovaný, pruhovaný nebo kostkovaný? Kulatý, vyhloubený, vypouklý, plochý, osmiboký nebo ..."

"Přines obyčejný knoflík od kalhot," řekl Pipla. "Já házím. Když padne horní strana, vyplujeme na moře. Co vyšlo?"

"Spodní strana, padl dírkami nahoru," prohlásil Kryšánek a strčil čenich až ke knoflíku, aby na něj v soumraku dobře viděl.

"Tak co je tam?" zeptal jsem se.

V tu chvíli šklbl Kryšánek vousy a knoflík sklouzl do trhliny ve skále.

"Promiňte! Mám já to život!" vykřikl Kryšánek. "Chcete nový?"

"Ne," prohlásil Pipla. "Panna nebo orel se může házet jenom jednou. Teď se to musí vyřešit samo, mně se chce spát."

\* \* \*

Noc na palubě jsme měli mimořádně nepříjemnou. Když jsem vlezl do loďního lůžka, zjistil jsem, že přikrývka je celá lepkavá od nějaké sirupovité hmoty. Klika u dveří byla taky lepkavá, zubní kartáček a pantofle taky a Bedřiškův loďní deník vůbec nešel otevřít. "Synovče!" pravil Bedřišek. "Jak jsi dnes uklízel?"

"Promiňte!" vyrazil ze sebe Kryšánek zkroušeně. "Já jsem vůbec neuklízel!"

"Mám plno toho neřádstva v tabáku," bručel Pipla, který rád kouřil v posteli.

Bylo to opravdu velice trapné. Nakonec jsme se však uklidnili a uložili se na nejméně lepkavých místech. Celou noc nás však rušily zvláštní zvuky, které jako by vycházely z kompasnice.

\* \* \*

Probudilo mě neobvykle zlověstné vyzvánění loďního zvonu.

"Vstávejte! Vstávejte a podívejte se!" křičel Kryšánek stojící přede dveřmi. "Všude je voda! Do nekonečna! A já jsem si na břehu zapomněl nejhezčí utěrátka na péra! Teď tam moje utěrátka leží úplně opuštěná . . ."

Vyběhli jsme na palubu.

Mořká harva pádlovala po širém moři a šplouchala vodními koly, klidně, cílevědomě, a jak se zdálo, s jakousi tajnou radostí.

Do dnešního dne jsem nebyl s to pochopit, jak mohla dvě kosá ozubená kolečka způsobit tento pohyb, který je možná jasný na tekoucí řece, avšak na moři působí nanejvýš záhadně. Všechny názory na tuto věc jsou však tak říkajíc

mlhavé. Jestliže může být hatifnat poháněn vlastní elektřinou (které někteří říkají touha nebo neklid, pak nemůže překvapovat, že lodi vystačí dvě ozubená kolečka. No, nebudu tu otázku řešit a vrátím se k Bedříškovi, který se svrašťelým čelem pozoroval své přetržené kotevní lano.

"Mám dopal," pravil. "Velký dopal. Větší než kdy jindy. Někdo je přehryzal."

Podívali jsme se jeden na druhého.

"Víš, že mám zuby strašně malé," šeptl jsem. "A já jsem moc líný, abych přehryzal tak silné lano," bránil se Pipla.

"Já jsem to nebyl!" vykřikl Kryšánek, který nikdy nemusel svalovat vinu na druhé. Měli jsme k němu bezmeznou důvěru, protože nikdo nikdy neslyšel, že by Kryšánek šidil, ani pokud šlo o velikost jeho sbírky knoflíků. (Je to zvláštní, když uvážíme, že byl skutečným sběratelem.) Kryšánkové asi mají malou fantazii.

V tu chvíli jsme uslyšeli slabé zakašlání, a když jsme se obrátili, spatřili jsme maličkého lepitlapku, jak sedí pod stanem proti úžehu a pomrkává.

"Ach tak!" řekl Bedříšek. "Ach tááák!" pronesl Bedříšek ještě jednou, ale důrazně.

"Právě mi rostou nové zuby," vysvětlil nám malý lepitlapka nesměle. "Musím zkrátka do něčeho kousat!"

"Ale proč zrovna do kotevního lana?" zeptal se Bedříšek.

"Vypadalo takové staré, a tak jsem si myslel, že se nic nestane," odpověděl lepitlapka.

"A proč ses na palubě schoval?" zeptal jsem se. "Já nevím," odpověděl lepitlapka upřímně. "Někdy mě všelicos napadne."

"A kdes byl schovaný?" zajímal se Pipla. Lepitlapka odpověděl přemoudře:

"Ve vaší výborné kompasnici!"

(To byla pravda, protože kompasnice byla taky lepkavá.)

"Poslyš, lepitlapko," zakončil jsem tento neočekávaný rozhovor. "Co řekne tvoje maminka, když zjistí, žeš vzal do zaječích?"

"Bude asi plakat," řekl lepitlapka.

ČTVRTÁ KAPITOLA, ve které má plavba po moři vrcholí velkolepým popisem bouře a končí nečekaným překvapením

Osamocená cesta Mořské harvy vedla rovně přes moře. Dny mýjely, slunečné, ospalé a modré, a my se kolébali dál a dál. Před přídíl se křížem krážem proháněla hejna mořských duchů a do brázdy za lodí jsme sypali ovesné vločky chechtavému průvodu mořských panen. Když nad mořem nastala noc, rád jsem Bedříška někdy vystřídal u kormidla. Měsícem ozářená paluba, která se přede mnou pomalu zvedala a klesala, ticho, ubíhající vlny, mraky a velebný kruh obzoru - to všechno mi dávalo příjemný a vzrušující pocit, že jsem zároveň strašně důležitý a strašně malý (pocit důležitosti ale převažoval).

Někdy jsem viděl, jak v temnotě svítí Piplova dýmka, a on se pak přišoural na zád' a posadil se vedle mne.

"Řekni, není to hezké, když se nic nedělá?" poznamenal jedné noci a vyklepal si dýmku o zábradlí. "My ale něco děláme!" odpověděl jsem. "Já kormidluji. A ty kouříš."

"Kam nás jenom vezeš!" povzdechl si Pipla.

"To je jiná věc," odpověděl jsem, protože už tehdy jsem měl vyvinutý smysl pro zákony správného myšlení. "Mluvíli jsme o tom, že se věci dělají, nikoliv o tom, co se dělá. Zase máš Předtuchy?" dodal jsem znepokojeně.

"Né," zívá Pipla. "Hip, hop! Mně je úplně jedno, kam doplujeme. Všude je dobře. Zatím dobrou noc."

"Ahoj!" rozloučil jsem se s ním.

Když mě Bedříšek za svítání u kormidla vystřídal, zmínil jsem se mu mimochodem o Piplově naprostém nezájmu o okolí.

"Hm," povídá Bedříšek. "Možná se zajímá naopak o všechno. V tichosti a nenápadně. My se zajímáme vždycky o jednu věc. Ty se chceš něčím stát, já chci něco udělat, můj synovec chce něco mít. Pipla však jenom žije."

"Jenom žít! To přece dovede každý," pravil jsem. "Hm," udělal Bedříšek. Potom se ponořil do svého obvyklého mlčení a zamyslel se nad svým zápisníkem, do něhož si kreslil podivné konstrukce strojů podobné pavučinám nebo netopýrům.

Piplův postoj mi rozhodně připadá nějak nepřístojný, mám na mysli jeho zásadu jenom žít. Žijeme přece tak jako tak. Jak já se na věc dívám, jsme stále obklopeni spoustou důležitých a významných věcí, které bychom měli prožít, promyslet a dobýt. Máme takovou spoustu možností, že se mi až ježí chlupy na zátylku, když na to pomyslím - a uprostřed toho všeho sedím já sám a jsem pochopitelně ze všeho nejdůležitější.

Dnes, když uplynulo tolik let, mě znepokojuje, že těch možností už není takové množství. Zajímalo by mě, čím to je. Rozhodně však uprostřed sedím pořád já a v tom je vždycky útěcha.

Buď jak buď, dopoledne přišel Kryšánek s návrhem, abychom lepitlapkově mamince poslali telegram.

"Nemáme adresu. A telegrafní úřad taky ne," řekl Bedříšek.

"No jistě," zvolal Kryšánek. "Já jsem přece hlupák! Promiňte!"

Pak zalezl zpátky do plechovky a styděl se.

"Co je to telegrafní úřad?" zeptal se lepitlapka, který bydlel s Kryšánkem v plechovce. "Dá se jíst?"

"Mně se neptej!" odpověděl Kryšánek. "Vím jenom, že je to něco velkého a zvláštního. Vysílá to taková malá znaménka na druhou stranu zeměkoule . . . a tam se promění ve slova."

"Jak se vysílají?" zeptal se lepitlapka. "Vzduchem!" vysvětlil mu Kryšánek neurčitě a mávl tlapkami. "Ani jedno se cestou neztratí!"

"Neříkej !" divil se lepitlapka. Celý den pak seděl, kroutil hlavou a díval se po telegrafních znaménkách.

Kolem třetí hodiny spatřil lepitlapka velký mrak.

Letěl velmi nízko, byl křídově bílý a rounovitý a vůbec vypadal neobvykle.

"Mrak jako v obrázkové knížce," poznamenal Bedříšek.

"Tys četl obrázkové knížky?" zeptal jsem se udiveně.

"Samozřejmě," odpověděl Bedříšek. "Jedna se jmenovala Cesta přes oceán."

Mrak nad námi přeletěl a zastavil se.

Najednou se stalo něco naprosto neobvyklého, ne-li děsivého. Mrak se vrátil a začal letět s námi! "Promiňte! Jsou některé mraky přátelské?" zeptal se Kryšánek bázlivě.

Nikdo z nás se k jeho dotazu nemohl vyjádřit. Mrak teď letěl nad brázdou za naší lodí, zvyšoval rychlost, až se nakonec převalil přes zábradlí a měkce žuchl na palubu, kde zcela pohřbil Kryšánkovu plechovku. Potom se uvelebil pohodlněji, setřepal se, jak narážel na zábradlí, smřtil a já přísahám při své ohářce, že v dalším okamžiku tenhle neobyčejný mrak před našima očima jednoduše usnul!

"Viděls už někdy něco podobného?" zeptal jsem se Bedříška.

"Nikdy," odpověděl rozhodně a s velkou nelibostí.

Lepitlapka si šel do mraku kousnout. Prohlásil pak, že chutná jako pryž na gumování, co má doma maminka.

"Rozhodně je ale měkký," řekl Pipla. Vyhrabal si v něm příhodný dolík na spaní a mrak se k němu hned přivinul jako přílnavá přikrývka z kajícího peří. Zřejmě si nás oblíbil.

Navigace lodi se však touto neobvyklou událostí značně ztížila.

\* \* \*

Téhož dne krátce před západem slunce začalo nebe nějak divně vypadat. Zežloutlo, ale nikoliv příjemně, nýbrž špinavě a přízračně. Nízko nad obzorem pochodovaly černé mraky s hrozivě nasupeným obočím.

Seděli jsme všichni pod stanem proti úžehu. Kryšánkovi a lepítlapkovi se konečně podařilo svou plechovku vyhrabat a přikouleli ji na zád', kde mrak nebyl.

Moře ozařované mlhavým sluncem se zbarvilo černošedě a v lanoví zpíval ustrašeně vítr. Mořští duchové a mořské panny náraz zmizeli. Dostali jsme špatnou náladu.

Bedříšek se na mě podíval a řekl: "Běž se podívat na barometr!"

Prolezl jsem naším mrakem a podařilo se mi vyrazit dveře navigační kajuty. Představte si mé zděšení, když jsem zjistil, že barometr ukazuje 670! Nejmiň, co vůbec bylo možné!"

Cítil jsem, jak mi čenich trne rozrušením, a pomyslel jsem si: Teď jsem určitě zbledl . . . Jsem bílý jako prostěradlo nebo popelavě šedý. To je zajímavé! Rychle jsem si tedy proklestil cestu zpět na zád' zvolal jsem:

"Podívejte se! Jsem bledý jako prostěradlo!" "Mně připadáš jako obyčejně," řekl Pipla. "Kolik ukazuje?"

"670," odpověděl jsem a cítil jsem se, jak jistě chápete, trochu dotčen.

Vždycky mě udivovalo, že vrcholně dramatické okamžiky v našem životě jsou tak často zkaženy všedními, téměř nedůstojnými poznámkami. I když takové výroky nemusejí vždycky pocházet ze zlé vůle, nelze popřít, že jsou velice lehkovážné. Domnívám se, že strašlivé situace je vždycky třeba nadsadit. Jednak s ohledem na místní ráz, jak jsem se zmiňoval dříve, jednak z toho důvodu, že hrůza se nějak umenší, když zvětšíme, co ji nahání. Kromě toho je nám příjemné, když můžeme dělat dojem. Tyto myšlenky není samozřejmě nějaký Pipla schopen pochopit. Dary rozumu však nejsou rozděleny rovnoměrně a já sám nechci zpochybňovat ani Piplovu nejasnou výpověď.

Bedříšek zatím stříhal ušima, věřil ve větru a s láskyplnou starostlivostí pozoroval Mořkou harvu. Pak řekl:

"Je dobře postavená. Vyrdrží. Kryšánek a lepítlapka a se zdržují v plechovce a přikryjí se víkem. Protože přijde bouře."

"Už jsi někdy zažil bouři?" zeptal jsem se opatrně.

"Jistěže," odpověděl Bedříšek. "V obrázkové knížce Cesta přes oceán. Větší vlny než tam ani nejsou."

A pak přišla bouře, najednou, jak to dělávají všechny správné bouře. Mořká harva v prvním překvapení málem ztratila rovnováhu, avšak díky svým vynikajícím vlastnostem velmi rychle situaci zvládla a šplouchala rozběsněnými živly dál, jak jen mohla.

Stan proti úžehu uletěl jako list a třepetal se nad mořem. (Byl to hezký stan. Doufám, že jeho nálezce měl radost.)

Kryšánkova plechovka se vmáčkla pod zábradlí a pokaždé, když Mořká harva sjela do dolu mořských vln nebo vyjela na vrch vlny další, všechny knoflíky, podvazky, otvárače konzerv, hřebíky a skleněné perly strašlivě zarachotily.

Kryšánek křičel, že je mu špatně, ale nikdo z nás nemohl v té věci nic podniknout. Pevně jsme se drželi, čeho se dalo, a plni hrůzy jsme zírali do temného moře.

Slunce se ztratilo. Obzor se ztratil. Všechno bylo jiné, cizí a nepřátelské. Kolem nás létaly syčící cáry mořské pěny a za okrajem lodi zuřil pouze chaos, temný a nepochopitelný. Najednou jsem došel zdrcujícího poznání, že nevím nic o moři a o lodích. Zakřičel jsem na Bedříška, ale on mě neslyšel, byl jsem úplně sám a opuštěný a vůbec mě neutěšovalo, že se nacházím ve vrcholně dramatickém životním okamžiku. Nepocíťoval jsem pražádnou potřebu zveličovat, co nahání hrůzu, naopak, milí čtenáři! Nemá se hrůznost situace- nadsazovat, jenom když máme diváky? Rychle jsem se rozhodl, že ji naopak zmenším, a myslel jsem si: Jestli přimhouřím oči a budu předstírat, že vůbec nic nejsem a že nikdo neví, že jsem, tak možná všechno přejde . . . Vlastně to nemá se mnou nic společného! Dostal jsem se do všeho jenom omylem. . . A přimhouřil jsem oči, zmenšil jsem se a pořád jsem si opakoval: To nic. Jsem úplně malý. Sedím v bambulině zahradní houpačce a za chvíli mám jíst ovesnou polévku . . .

"Poslyš!" zahulákal Bedříšek bouří. "Jsou menší!" Nerozuměl jsem mu.

"Jsou menší!" křičel. "Vlny jsou mnohem menší než v té obrázkové knížce!"

Já jsem však vlny v Bedříškově obrázkové knížce nikdy neviděl, a tak jsem měl dál přimhouřené oči a dál jsem se pevně držel bambuliny zahradní houpačky. Pomohlo to. Za chvíli jsem opravdu pocítil, jak se houpačka pomalu kývá

dopředu a dozadu, bouře ustává a nehrozí už žádné nebezpečí. Když jsem otevřel oči, naskytl se mému zraku neuvěřitelný pohled. Mořká harva se houpala vysoko ve vzduchu, unášena obrovskou bílou plachtou. Hluboko pod námi pokračovala bouře, s černými vlnami valícími se jedna přes druhou. Teď však vypadala jako malá hračka, která nám nemohla škodit.

"Letíme! Letíme!" volal Bedříšek. Stál vedle mě u zábradlí a hleděl na velký bílý balón nahoře v lanoví.

"Jak jsi tam ten mrak dostal?" zeptal jsem se. "Dostal se tam sám," odpověděl Bedříšek. "Létající říční loď!"

A ponořil se do myšlenek.

Pomalů se začalo rozednívat. Nebe zešedlo a bylo citelně chladno. Po chvíli jsem zapomněl, že jsem se chtěl schovat na bambulině zahradní houpačce. Pociťoval jsem zase jistotu a zvědavost a začal jsem toužit po kávě. Bylo opravdu strašně zima. Zatřásl jsem opatrně tlapkami a ohmatal jsem si oháňku a uši. Nic neutrpělo bouří škodu.

Pipla tu byl taky. Seděl za Kryšánkovou plechovkou a chtěl si zapálit dýmku.

Mořká harva však byla ve zbědovaném stavu. Stožár měla zlomený. Vodní kola byla tatam. Přetržená stěžňová lana se trdnomyslně kolébala ve vzduchu a zábradlí bylo na několika místech poškozeno. Palubu pokrývaly chaluhy, všelijaké krámy z moře a rdest a tu a tam leželi omdlelí mořští duchové. Nejhorší však bylo, že zmizelo zlaté poupě ze střechy navigační kajuty.

Náš mrak pomalu splaskával, až loď klesla na vodu. A když nebe na východě zrudlo, kolébali jsme se na vlnách zčeřených doznívající bouří a slyšel jsem, jak v Kryšánkově plechovce hrkají knoflíky. Bílý mrak z obrázkové knížky opět usnul na palubě.

"Milá posádko," pronesl Bedříšek slavnostně. "Přečkali jsme bouři. Vypusťte mého synovce z plechovky!"

Odšroubovali jsme uzávěr a z plechovky vykoul Kryšánek, zbědovaný a ve tváři zelený.

"U všech knoflíků," pravil unaveným hlasem. "Co jsem komu udělal, že musím tolik trpět? Je to možné? Tolik nepřijemností! Tolik! Podívejte se na moji sbírku! Mám já to život!"

Lepitlapka vylezl taky, větřil a frkal. Pak řekl: "Mám hlad."

"Promiň!" vybuchl Kryšánek. "Jenom při pomýšlení na jídlo. : : ."

"Uklidni se," pravil jsem. "Uvařím kávu."

Když jsem krácel na příd, vrhl jsem přes poškozené zábradlí smělý pohled na moře a myslel jsem si: Teď už o tobě vím tedy dost! A o lodích a mracích taky! Příště už nebudu přimhuřovat oči a dělat se malým!

Když byla káva uvařena, objevilo se na obloze opět slunce. Příjemně a mile svítilo na mé studené břicho a vrátilo mi dobrou náladu. Vzpomněl jsem si na jeho východ, když jsem prožíval první den svobody po svém historickém útěku, a jak svítilo onoho rána, když jsem v písku stavěl dům. Narodil jsem se v srpnu v hrdém znamení Lva a Slunce a jsem předurčen k dobrodružné dráze, neboť mi ji stanovily hvězdy.

A bouře? Jejich smysl spočívá zřejmě v tom, že po nich následuje východ slunce. Navigační kajuta by měla dostat nové zlaté poupě. Pil jsem kávu a byl jsem spokojen.

\* \* \*

A teď se obrátil list, přiblížila se nová kapitola mého života. Před námi byla země, velký, osamělý ostrov uprostřed moře! Hrdá silueta cizího pobřeží!

Postavil jsem se na hlavu a vykřikl jsem:

"Bedříšku! Zase se něco děje!"

Kryšánkovi ihned přestalo být špatně a začal plechovku uklízet, aby v ní měl pořádek, než zakotvíme. Lepitlapka ze samé nervozity hryzal svou vlastní oháňku a mně Bedříšek nařídil, abych vyleštil všechno zbylé kování. (Pipla nedělal vůbec nic.) Byli jsme hnáni přímo k neznámému pobřeží. Na vršku vysokého kopce jsme zahlédli něco, co se podobalo majáku. Věž se pomalu otáčela a natahovala jednou tam, podruhé onam (což nás dost udivovalo). Měli jsme však tolik práce, že jsme se o to nestarali.

Když Mořká harva připlouvala k pevnině, shromáždili jsme se u zábradlí pěkně učesaní, s vyčištěnými zuby a vyhrbělcovanými oháňkami.

Tu jsme někde nad našimi hlavami uslyšeli hromový hlas, který pronesl tato slova:

"Ha! Ať mě Morana kopne, jestli to není Bedříšek a jeho vykutálená společnost! Konečně jsem vás dostal!"

Pěkně nadělení! Byl to dodo Eduard a strašlivě dopálený.

\* \* \*

"Tak to chodilo za mého mládí!" pravil muminkův tatínek a knížku zase zavřel.

"Čti dál!" vykřikl Čenich. "Jak to bylo pak? Chtěl vás dodo rozšlapat?"

"Až příště," řekl tatínek tajemně. "Je to napínavé, co? Vidiš, to je takový spisovatelský trik, že se kapitola ukončí právě ve chvíli, kdy je všechno nejvíc zapletené."

Dnes se muminkův tatínek usadil se svým synem, Šňupálkem a Čenichem na pláži. Zatímco jim četl o hrozném bouři, těkali očima po moři, které s neklidem pozdního léta vrhalo své vlny na břeh.

Zdalo se jim, že vidí Mořkou harvu s jejích tatínky na palubě, jak letí bouří podobná strašidelná loď. "Tomu v plechovce muselo být ale špatně," poznamenal Čenich.

"Je tu chladno," řekl muminkův tatínek. "Pojďme se trochu projít."

Šli po chaluhách k výběžku. Vítr měli v zádech. "Mohl bys nám předvést, jak lepitlapka mluví?" zeptal se Šňupálek.

Tatínek se o to pokusil.

"Ne, ne," řekl, "to není ono. Musí to znít jako z plechové trouby."

"Však to trochu jako z trouby znělo," řekl muminek. "A neutekls pak s hatifnaty, tatínku?"

"No," odpověděl tatínek ostýchavě, "dá se to tak říct. Ale až později, mnohem později. A psát o tom vůbec nechci."

"To bys právě měl," vykřikl Čenich. "Nevedls tehdy lajdácký život?"

"Buď zticha!" okřikl ho muminek.

"No, obraťme list," řekl tatínek. "Podívejte se, tam něco moře vyplavilo! Běžte to přinést!" Rozběhli se, kam jim tatínek ukázal.

"Co to je?" zeptal se Šňupálek. Nález byl velký a těžký. Podobal se cibuli. Jistě plaval v moři velice dlouho, protože byl obalen mořskou trávou a posetý mušlemi. Na rozpraskaném dřevě tu a tam trochu prosvítala zlatá barva.

Muminkův tatínek si vzal dřevěnou cibuli do tlapek a díval se na ni. A když tak hleděl, oči mu lezly stále víc z důlků. Nakonec si je zakryl tlapkou a vzdychl.

"Děti," řekl slavnostně a trochu nejistým hlasem, "věc, kterou vidíte, je poupě ze střechy navigační kajuty, co stála na palubě naší lodi, naší Mořké harvy."

"Ó!" řekl muminek uctivě.

"A teď," pokračoval tatínek přemožen svými vzpomínkami, "teď chci začít velkou, novou kapitolu a uvažovat nad tímto nálezem sám. Běžte si hrát do jeskyně!"

Pak se muminkův tatínek vydal dál na výběžek se zlatým poupětem pod jednou paží a s paměťmi pod druhou.

"Já jsem teda byl v mládí pašák," řekl si pro sebe. "A jsem až dodnes!" dodal a vesele si dupl.

PÁTÁ KAPITOLA, ve které (po malém důkazu své inteligence) podávám obraz Mimliny rodiny a velké Slavnosti s Překvapeními, při níž přijímám ze Samovládcových tlapek okouzující poctu

Dodnes jsem pevně přesvědčen, že dodo Eduard si na nás chtěl sednout. Určitě by pak hořce plakal a marně by se snažil ukonejšit své svědomí zařízením překrásného pohřbu. A docela jistě by na tu smutnou historii velice rychle zapomněl a sedl by si na někoho jiného ze svých známých, na koho by se náhodou zlobil.

Buď jak buď, dostal jsem v rozhodujícím okamžiku nápad. Udělalo mi v hlavě lup jako obvykle a nápad byl hotov. Přiblížil jsem se odvážně k té hoře vzteku a s předstíraným klidem jsem pravil:

"Ahoj, strýčku! To je milé, že tě zase potkáváme. Pořád máš bolavé nohy?"

"A na to se mě ptáš ty?" zahřímal dodo Eduard. "Ty blecho! Ano, mám bolavé nohy! A ještě zadnici! A vaší vinou!"

"Když je tomu tak," pravil jsem klidným hlasem, "určitě strýčka potěší náš dárek - pravý dodonovský spací pytel z kajičího peří! Zvlášť zhotovený pro dodony, co se posadili na něco tvrdého!"

"Spací pytel? Z kajičího peří?" zeptal se dodo Eduard, přimhouřil své krátkozraké oči a podíval se na náš mrak. "Vy mě chcete samozřejmě zase podvést, vy zamoranovaní ničemové! Ten polštář je určitě nacpaný balvany."

Pak vytáhl mrak na břeh a podezíravě ho očenichával.

"Sedni si, Eduarde!" volal Bedříšek. "Je pěkně měkký!"

"To jsi říkal tenkrát taky," pravil dodo. "Že si sednu pěkně do měkkého. A jak to dopadlo. Píchalo to, tlačilo, vždy to bylo samé zamoranované kamení, hrboleté, prostě příšerné . . ."

A pak si dodo Eduard na mrak sedl a ponořil se do vyčkávavého mlčení.

"Tak co?" zavolali jsme nedočkavě.

"Mmmno!" pravil dodo mrzutě. "Zdá se, že je tu pár míst, co nejsou zrovna tvrdá. Chvilku tady posedím, než se rozhodnu, jestli vás mám rozšlapat, nebo ne."

Než se však dodo Eduard rozhodl, byli jsme daleko od onoho neblahého místa, které se tak snadno mohlo stát poslední scénou mých snů a nadějí.

V cízi zemi jsme naštěstí nezjistili nic jiného než samé zaoblené pahorky porostlé trávou. Zřejmě to byla země zaoblených pahorků a po jejich zelených úbočích se nahoru dolů do nekonečna vinuly nízké valounové zídky, jejichž stavba jistě byla účtyhodným pracovním výkonem. Osamělé domky však byly postaveny ze slámy, podle mého názoru značně nedbale.

"Proč tady postavili takové valounové zídky?" podívoval se Pipla. "Zavírají někoho za nimi nebo ho nechtějí pustit přes ně? A kam se všichni poděli?"

Všude panovalo naprosté ticho. Po vzrušených zástupech, které se měly přihnat a plny zájmu se vyptávat, kdo jsme a jak jsme přežili bouři, a které by nás obdivovaly a litovaly, po těch nebylo ani stopy. Byl jsem velmi zklamán a jsem přesvědčen, že ostatní mé city sdíleli. Když jsme ale šli kolem jednoho domku, který byl postaven - pokud to bylo vůbec možné - ještě nedbaleji než ostatní, uslyšeli jsme, jak někdo hraje nepochybně na hřebínek. Zaklepali jsme čtyřikrát, ale nikdo neotevřel.

"Haló!" zavolal Bedříšek. "Je někdo doma?" Čísi hlásek nám odpověděl:

"Není. Vůbec nikdo."

"To je zvláštní," poznamenal jsem. "Tak kdo se nám zevnitř ozývá?"

"Mimlína dcera," odpověděl hlas. "Jděte ihned, ale ihned pryč, protože nesmím nikomu otevřít, dokud se maminka nevrátí."

"A kde je maminka?" zeptal se Bedříšek.

"Na zahradní slavnosti," odpověděl hlásek zarmouceně.

"Proč tě taky nevzala?" zeptal se Kryšánek pobouřeně. "Protože jsi moc malá?"  
Tu se dala Mimlína dcera do pláče a zavolala: "Bolí mě v krku! Maminka si myslí, že mám záškrť!"  
"Otevři dveře," řekl Bedříšek přívětivě. "Podíváme se ti na krk. Neboj se!"  
Mimlína dcera tedy otevřela. Na krku měla vlněný šátek a oči celé červené.  
"Tak se na to podíváme," pravil Bedříšek. "Otevři pusku! Řekni a-a-a-a!"  
"Maminka si myslela, že by to taky mohl být skvrnitý tyfus nebo cholera," zanaříkala Mimlína dcera. "A-a-a-a!"  
"Skvrny nemá," řekl Bedříšek. "Bolí to?" "Děsně," zasténala Mimlína dcera. "Určitě mi všechno v krku sroste dohromady a nebudu moct ani dýchat, ani jíst a ani mluvit."  
"Jdi si hned lehnout," pravil Bedříšek celý zděšený. "Musíme dojít pro tvou maminku. Ihned!" "Ne, nedělejte to!" vykřiklo děvčátko. "Já jsem si všechno vymyslela. Vůbec nic mi není. Nesměla jsem na zahradní slavnost. Chovala jsem se tak nemožně, že mě i maminka měla až po krk!"  
"Vymyslela? Proč?" zeptal se ohromený Bedříšek.  
"Aby bylo trochu zábavy," odpověděla Mimlína dcera a znovu se rozplakala. "Já se tak hrozně otravuju."  
"Co kdybychom ji vzali na tu slavnost s sebou?" navrhl Pipla.  
"Nebude se Mimla zlobit?" namítl jsem.  
"Určitě ne!" zvolala Mimlína dcera nadšeně. "Maminka cizince zbožňuje. A navíc už určitě zapoměla, jak nemožně se chovám. Na všechno zapomene!"  
Malá Mimla si sundala vlněnou šálu a vyskočila před domek.  
"Pospěšte si!" volala. "Král už určitě dávno začal s Překvapeními!"  
"Král?" vykřikl jsem a pocítil prázdnou žaludku. "Myslíš opravdového Krále?"  
"Opravdového?" opakovala Mimlína dcera. "A jaký by byl? Je Samovládce a největším králem, co svět viděl! Má dnes narozeniny. Dožil se sta let!"  
"Není mi podobný?" zašeptal jsem.  
"Ne, vůbec," poznamenala udiveně Mimlína dcera. "Proč by ti měl být, prosím tě, podobný?" Zabuřel jsem něco neurčitěho a zrudl jsem. Jistě, byl to trochu neuvážený nápad. Ale stejně. Co kdyby přece. Vždyť jsem se jako král cítil. No nic. Rozhodně ale uvidím Samovládce, dokonce s ním možná budu mluvit!  
Na králích je něco zcela mimořádného, něco důstojného, vznešeného, nedostiženého. Nemám jinak sklon někoho obdivovat (snad s výjimkou Bedříška). Krále je však možno obdivovat bez pocitu, že jsme sami malí. A to je hezké.  
Mimlína dcera zatím pelášila napřed přes kopečky a všechny valounové zídky.  
"Poslyš," pravil Pipla: "Nač jste postavili ty zídky? Zavíráte někoho za nimi, nebo nechcete někoho pustit přes ně?"  
"Ale ne, nejsou vlastně na nic," odpověděla Mimlína dcera. "Poddaní považují za zábavu, když můžou. stavět zídky, protože si můžou s sebou vzít jídlo a jít na výlet . . . Můj strýček jich postavil sedmáct kilometrů! To byste se divili, kdybyste ho znali," pokračovala vesele. "Učí se všechna písmena a všechna slova zepředu a zezadu a chodí kolem nich tak dlouho, až s naprostou jistotou ví, kde každé má. Když jsou moc dlouhá a zamotaná, trvá mu to i několik hodin!"  
"Například gargolozymdolog," dodal Pipla. "Nebo antifilinfrenkonzumpce," pravil jsem já.  
"Ó!" vykřikla Mimlína dcera. "Když jsou tak dlouhá, musí u nich rozbít stan! Na noc se zabalí do svého dlouhého, rezavého vousu. Polovička vousu mu slouží jako příkrývka, polovička jako matrace. Ve dne v něm bydlí dvě malé bílé myši. Nájem platit nemusejí, protože jsou roztomilost sama!"  
"Promiňte, ale já mám dojem, že si zase vymýšlí," řekl Kryšánek.  
"Moji sourozenci si to myslí taky," pravila Mimlína dcera. "Čtrnáct nebo patnáct je jich a všichni si myslí totéž. Já jsem nejstarší a nejchytřejší. Tak jsme na místě. Řekněte ale mamince, že jste mě nalákali vy, abych s vámi šla."  
"Jak vypadá?" zeptal se Pipla.  
"Kulatě," odpověděla Mimlína dcera. "Všechno je na ní kulaté. Uvnitř asi taky."  
Stanuli jsme před nezvykle vysokou valounovou zídkou s branou ozdobenou girlandami. Nad branou visel plakát s následujícími slovy:

Samovládcova zahradní slavnost

Vstup volný!

Vítáme vás! Vítáme vás!

Každoroční přehlídka Překvapení, tentokrát ve Velkém Stylu!

na oslavu Našich 100. narozenin

Nepolekejte se, jestli se NĚCO STANE!

"Co se stane?" zeptal se lepitlapka.

"Cokoliv," odpověděla Mimlína dcera. "To je na tom tak napínavé."

Vešli jsme do zahrady, divoké a zarostlé, ale jaksi nezvedeně a rozpustile.

"Promiňte, nejsou tady divoká zvířata?" zeptal se Kryšánek.

"Kdyby jenom divoká zvířata," zašeptala Mimlína dcera. "Pět set procent hostů prostě zmizí! Nemluvme o tom! Tak já mizím. Zatím ahoj!"

Vydali jsme se opatrně za ní. Cesta vedla hustým křovím, takovým tunelem z listí, ponořeným do tajemného příšeří.

"Stát!" vykřikl Bedříšek a našpicoval uši.

Cesta byla přerušena propastí! A dole v rozsedlině (ne, o tom se snad ani nedá mluvit) se skrývalo cosi chlupatého, s civějícíma očima a na dlouhých roztřesených nohou - obrovský pavouk.

"Pssst! Zjistíme, jestli je zlý," zašeptal Pipla a hodil do propasti kamínek. Pavouk zahýbal nohama jako větrný mlýn

lopatkami a zakoulel očima (měl je totiž na stopkách).

"Umělý výrobek," prohlásil Bedříšek se zájmem. "Nohy má ze spirálovitě stočeného ocelového drátu. Pěkná práce."

"Promiňte, ale podle mého názoru jsou takové žerty nemístné," ozval se Kryšánek. "Vždyť se dost bojíme toho, co je opravdu nebezpečné!"

"Cizinci," řekl Bedříšek na vysvětlenou a pokrčil rameny.

Byl jsem hluboce otfesen - ani ne tak Samovládcovým pavoukem jako spíš jeho jednáním, které bylo na hony vzdáleno královskému.

V další zákrutě visel plakát, na němž bylo velkými, veselými písmeny napsáno:

TO JSTE SE POLEKALI, CO!

Jak se může Král zabývat takovými hloupostmi, myslel jsem si celý rozrušený! Je to nedůstojné, zvlášť když je mu sto let! Přece je nutno, aby k němu poddaní chovali obdiv. Nutno vzbuzovat úctu!

Po chvíli jsme došli k umělému jezeru a s nedůvěrou jsme si je prohlíželi.

U břehu kotvily malé, pestře pomalované loďky ozdobené vlajkami Samovládcových barev. Nad vodou se vlně skláněly stromy.

"Není to zas nějaká léčka?" zabručel Pipla a vlezl do loďky natřené jasně červenou barvou a opatřené modrou obrubou.

Tentokrát nám král uchystal Překvapení až uprostřed jezera. Vedle loďky vyrazil silný proud vody a vydatně nás osprchoval. Kryšánek se zděšením rozkřičel, což jistě pochopitelné. Než jsme dosáhli pevniny, dostali jsme sprchu ještě čtyřikrát. Na břehu nás čekal další plakát, který nesl nápis:

TO JSTE ZMOKLI, CO!

Byl jsem naprosto zmaten a velice jsem se za Krále styděl.

"Zvláštní Zahradní slavnost," zabručel Bedříšek. "Mně se líbí!" vykřikl Pipla. "Ten Samovládce musí být prima. Vůbec se nebere vážně!"

Změřil jsem si Piplu pohledem, ale ovládl jsem se.

Vešli jsme do úplné soustavy průplavů, přes něž se klenulo nepřehledné množství mostů. Ty byly rozbité nebo ledajak slátané z lepenky. Občas jsme vrávorali po zpuchřelých kmenech nebo visutých mostech ze starých šňůr a kousků lan. Nic zvláštního se však nestalo kromě toho, že se lepitlapka v jednom bahnisku postavil na hlavu, což byla podle všeho jediná věc, která ho mohla rozveselit.

Najednou Pipla vykřikl:

"Chachá! Tentokrát nás nedoběhne!"

Poté směle vykročil k velkému, vycpanému býkovi a cvrnkl mu prsty u čumáku. Představte si naše zděšení, když býk strašlivě zařval, sklonil rohy (naštěstí vycpané) a poslal Piplu krásným obloukem rovnou do růžového keře.

A jak se dalo čekat, našli jsme další škádlivý plakát s vítězoslavným nápisem:

TO JSTE NEČEKALI, CO!

Tentokrát jsem si pomyslel, že Samovládce přece jen má smysl pro humor.

Ponenáhlu jsme si na Překvapení zvykli. Putovali jsme pořád dál do Královny zamotané zahrady jeskyněmi z listí, nejrůznějšími tajnými skrýšemi, pod vodopády a nad propastmi s umělými ohni. Samovládce však pro své poddané nevymyslel jenom padací dveře, trhací nálože a příšery na ocelových pružinách. Když někdo slídl mezi keři, ve skalních puklinách a ve vykotlaných stromech, mohl nalézt hnízda s nabarvenými nebo pozlacenými vejci. Na každém vejci bylo namalováno hezké číslo. Já jsem našel vejce očíslovaná 67, 14, 890, 223 a 27. Byla to Samovládcova královská loterie. Nemám takové věci celkem v oblibě, protože mě strašně rozladí, když nevyhraju, ale vajíčka jsem hledal rád. Nejvíce jich našel lepitlapka a jen s velkými obtížemi jsme ho přesvědčili, že se můžou sníst až po rozdělení výher. Na druhém místě byl Bedříšek, po něm já a nakonec Pipla, který byl příliš líný, aby hledal, a Kryšánek, protože nepoužíval žádnou metodu a jenom pobíhal z místa na místo.

Nakonec jsme objevili dlouhou, pestrou stuhu s mašlemi, která byla uvázána mezi stromy. Velký plakát nám oznamoval, že

TEĎ ZAČNE DOOPRAVDY ZÁBAVA!

Uslyšeli jsme veselé provolávání, výstřely a hudbu. Slavnost se konala uprostřed zahrady a byla už v plném běhu.

"Já asi zůstanu tady a počkám na vás," řekl s obavami lepitlapka. "Je tam tak hlučno!"

"Dobře," odpověděl mu Bedříšek. "Ale neztrat' se!"

Zastavili jsme se na okraji velké zelené louky, plné Samovládcových poddaných. Jezdili na skluzavce, křičeli, zpívali, házeli po sobě bouchací kuličky a pojídali cukrovou vatu. Uprostřed stál velký kulatý dům s třepotajícími se korouhvičkami, který hrál a točil se dokola. Taky byl plný bílých koní ve stříbrných postrojích. . .

"Co to je?" vykřikl jsem celý nadšený. "Kolotoč," odpověděl Bedříšek. "Přece jsem ti kreslil jeho mechanismus. V průřezu, nevzpomínáš si?"

"Tak ale nevypadal," protestoval jsem. "Tady ten má koně, stříbro, korouhvičky a hudbu!"

"A ozubená kolečka," dodal Bedříšek.

"Přejete si štávu?" zeptal se nás velký bambul v zástěře, která mu rozhodně neslušela (vždycky jsem říkal, že bambulové nemají vkus). Nalil nám každému sklenku a řekl důležitě:

"Teď běžte gratulovat Samovládcovi. Dožívá se dnes sta let!"

Se smíšenými pocity jsem uchopil svou sklenici se štávou a pozvedl jsem zraky k Samovládcovu trůnu. Seděl na něm celý sraštělý a ani trochu se mi nepodobal. Bylo to pro mě zklamání - nebo ulehčení? Vzhlížet k trůnu je slavnostní a významný okamžik. Každý tvor musí mít něco, k čemu vzhlíží (a pochopitelně taky něco, nač shlíží), něco, co vzbuzuje úctu a vznešené pocity. Já jsem však měl před očima krále s korunou posazenou nakřivo a s květinami za ušima, krále, který se plácal do stehů a taktovoil si při muzice, že se až oťrásal trůn! Pod ním měl lodní sirénu, kterou občas spustil, když si chtěl připít s nějakým poddaným. Nemusím zdůrazňovat, že jsem pocíťoval strašné rozpaky a zklamání.

Když lodní siréna konečně zmlkla, řekl Bedříšek: "Blahopřeju k prvnímu století."

Udělal jsem oháňkou k počtě zbraň a pronesl jsem přiškrceným hlasem:

"Vaše Samovládcovské Veličenstvo! Dovolte, aby vám uprchlík z dalekých břehů vyslovil své blahopřání. Tato chvíle je jako stvořená k zamyšlení!"

Král se na mě udiveně podíval a začal se chechtat. "Na zdraví!" řekl. "Zmokli jste? A co býk? Neříkejte mi, že nikdo nespádl - do bečky se sirupem! Ach, to je zábava, když je někdo králem!"

Pak ho to s námi přestalo bavit a spustil opět sirénu.

"Hej, věrný lide!" zakřičel. "Zastavte někdo ten kolotoč! Pojdte všichni sem! Budou se rozdělovat výhry!"

Kolotoč a kolovadla se zastavily a všichni, kdo našli nějaké vejce, přiběhli ke králi.

"701 !" zavolal král. "Kdo má 701 ?" "Já!" ozval se Bedříšek.

"Prosím! Ať je ti k užítku!" řekl Samovládcovi a dal mu přenádhernou rámovou pilku, po jaké Bedříšek už dlouho toužil. Potom vyvolával další čísla a poddaní se za živého rozhovoru a se smíchem tlačili v dlouhé řadě ke trůnu. Každý tvoreček něco vyhrál, jenom já ne.

Pipla a Kryšánek si své výhry seřadili před sebe a ihned se do nich pustili, protože dostali většinou čokoládové kuličky, marcipánové bambuly a růže z cukrové vaty. Bedříšek však měl na klíně velkou kupu praktických a nezajímavých věcí, většinou nářadí.

Nakonec Samovládcovi povstal z trůnu a zvolal: "Milý lide! Moji potrhli, vzpurní a duchaprázdni poddaní! Právě jste dostali, co vám nejvíc vyhovuje, a víc si ani nezasluhujete. Naše stoletá moudrost nám velela, abychom vám vejce poschovávali v úkrytech trojího druhu. Za prvé na místech, kde jste o ně zakopli při pobíhání z místa na místo, nebo když jste byli příliš líní, abyste hledali, a výhry jsou jedlé. Za druhé jsme vejce ukryli na takových místech, aby se dala najít, když se hledá klidně, soustavně a uvážlivě. Výhry se pak dají na něco použít. Ve třetím případě jsme však zvolili úkryty, které se musejí hledat s fantazií. A výhry se nehodí k ničemu. Poslouchejte, vy nepolepšitelní a potrhli milí poddaní! Kdo hledal v nejfantastičtějších skrýších, pod kameny, v potocích, na vrcholcích stromů, v pupenech květín, ve svých kapsách a v mraveništích? Kdo má vejce s čísly 67, 14, 890, 999 a 27?"

"Já!" vykřikl jsem tak silně, že jsem sám poskočil, a pak jsem se styděl. A hned po mně se ozval někdo jiný tišším hlasem:

"999!"

"Předstup, bídný tvore!" pravil Samovládcovi. "Tady jsou ty nanicovaté výhry, ty fantasto! Líbí se ti?" "Strašně, Vaše Veličenstvo," vydechl jsem a jako omámený jsem si prohlížel své výhry. Nejlepší byla sedmadvacítká. Ozdoba do salónu, korálová podložka, na níž stála malá tramvaj z mořské pěny. Na přední plošině vlečného vozu se daly ukládat zavírací špendlíky. Sedmašedesátka získala kvedlačku na šampaňské ozdobenou granáty. Dále jsem vyhrál žraločí zub, konzervovaný kouřový kroužek a ozdobnou rukojeť ke kolovrátku. Dovedete si představit mou radost? A jistě chápete, milí čtenáři, že jsem pak Samovládcovi téměř odpustil, že se nechoval královsky, jak by měl, a že mi najednou připadal jako docela dobrý král?

"A co já?" zvolala Mimlína dcera. (Měla totiž dostat výhru s číslem 999)

"Drahá Mimlo," řekl vážně Samovládcovi. "Můžeš Nám dát pusku na nos."

Mimlína dcera vylezla Samovládcovi na klín a dala mu na jeho starý, samovládcovský nos pusku. Lid přitom provolával hurá a pojídal své výhry.

Byla to skutečně velkolepá zahradní slavnost. Za soumraku byly v celém Parku zapáleny lampióny, začalo se tančit a někteří se pustili do žertovných pranic. Samovládcovi rozdál svým hostům balónky, otevřel velikánské sudy jablečného vína a všude zářily ohně táboráků, na nichž si poddaní vařili polévku a opékali salám.

Když jsem se procházel mezi ostatními hosty, spatřil jsem velkou Mimlu, která vypadala jako kulička. Přistoupil jsem k ní, uklonil jsem se a oslovil ji:

"Promiňte, nejste náhodou Mimla?"

"Aby ne!" odpověděla se smíchem Mimla. "U sta hromů, to jsem se najedla! Je mi tě líto, žes vyhrál takové zvláštní věci!"

"Zvláštní?" vykřikl jsem. "Copak mohl někdo dostat něco lepšího než fantastovy nanicovaté výhry? Copak se někomu mohlo dostat větší počty?"

A dodal jsem zdvořile:

"Vaše dcera ovšem vyhrála hlavní cenu. Dělá rodině čest," poznamenala Mimla hrdě. "Takže se na ni už nezlobíte?" zeptal jsem se.

"Zlobit?" řekla Mimla udiveně. "Proč? Nemám na zlobení čas. Osmnáct nebo devatenáct dětí musím mýt, dávat spát, oblékat a vysvlékat, krmit, utírat jim nos, utěšovat a Morana ví, co všechno! Ne, můj mladý příteli, já mám pořád dobrou náladu!"

"A co váš vynikající bratr?" rozváděl jsem hovor dále.  
"Bratr?" zeptala se Mimla.  
"Ano, strýček paní dcery," dodal jsem na vysvětlenou. "Ten, co spí zahalen do svého rezavého vousu." (Neřekl jsem našťastí o těch myších, které měl ve vousech.)  
Mimla se rozesmála na celé kolo a pravila: "Takovou já mám dceru! Vymyslíla si to! Pokud vím, žádného strýčka nemá. Zatím ahoj! Povožím se teď na kolotoči."  
Pak posbírala tolik svých dětí, kolik se jich do její široké náruče vešlo, a vsedla do jednoho červeného kočáru taženého grošákem.  
"Ta Mimla je báječná," poznamenal Pipla s nelíbeným obdivem.  
Na hřbetě koně seděl Kryšánek s podivným výrazem ve tváři.  
"Co je ti?" zeptal jsem se ho. "Nelíbí se ti tady?" "Děkuju, líbí," odpověděl Kryšánek utrápeně. "Bavím se výborně. Jenomže je mi špatně z toho kolotoče . . . Bohužel!"  
"A kolikrát ses na kolotoči vozil?" zeptal jsem se ho.  
"Nevím," odpověděl zbědovaný Kryšánek. "Mockrát, mockrát a dlouho! Promiň, ale já jsem jinak nemohl. Vždyť třeba je to moje jediná příležitost za jezdit si na kolotoči . . . Já, znovu se začíná točit!"  
"Musíme domů," pravil Bedřišek. "Kde je král?"  
Samovládce však byl zaměstnán ježděním po skluzavce, a proto jsme odešli tak, abychom nevzbudili žádnou pozornost. Na slavnosti zůstal jenom Pipla. Prohlásil, že se bude s Mímlou až do východu slunce točit na kolovadlech.  
Na okraji louky jsme našli našeho lepitlapku, který se zahrabal do mechu a spal.  
"Ahoj," řekl jsem mu. "Byl sis pro své výhry?" "Jaké výhry?" zeptal se lepitlapka a zamrkal. "Za nalezené vejce," vysvětlil mu Bedřišek. "Měls jich tučet."  
"Snědl jsem je," pravil lepitlapka ostýchavě. "Neměl jsem co dělat, když jsem na vás čekal."  
Velice by mě zajímalo, co lepitlapka vyhrál a kdo dostal jeho výhry, když si je nevyzvedl. Možná je Samovládce schoval pro další stoleté jubileum.

\* \* \*

Muminkův tatínek obrátil stránku a pravil: "Šestá kapitola."  
"Počkej chvíli," řekl Šňupálek. "Tu Mímlu měl můj tatínek rád?"  
"A jak!" odpověděl muminkův tatínek. "Pořád spolu běhali a věčně se všemu smáli, jak se pamatuju."  
"Měl ji raději než mě?" zeptal se Šňupálek.  
"Tys přece ještě nebyl na světě," odpověděl mu tatínek.  
Šňupálek zapraskal nelibostí, stáhl si klobouk přes uši a zahleděl se oknem ven.  
Muminkův tatínek se na něho podíval, pak povstal, šel pomalu k rohové skříni a dlouho se hrabal v její nejhořejší přihrádce. Když se vrátil, měl v tlapce dlouhý, lesklý žraločí zub.  
"Tady máš," řekl. "Tvůj tatínek ho obdivoval." Šňupálek se na žraločí zub podíval a pravil:  
"Je hezký. Pověsím si ho nad postel. Neuhodil se tatínek, když s ním býk mrštil do toho růžového keře?"  
"Ne," odpověděl muminkův tatínek. "Pipla byl mrštný jako kočka a navíc měl býk vycpané rohy." "A kam se poděly ostatní výhry?" zeptal se Čenich. "Tramvaj stojí před zrcadlem v salónu, ale kde jsou další?"  
"No, šampaňské jsme nikdy žádné neměli," odpověděl tatínek zamyšleně. "A tak kvedlačka je asi někde zastrčená v kuchyni. A kouřové kolečko se za ta léta ztratilo . . ."  
"A co ozdobná rukojeť ke kolovrátku!" vykřikl Čenich.  
"No," pravil muminkův tatínek. "Copak vím, kdy máš narozeniny? Vždyť kalendář měl vždycky tvůj tatínek..."  
"Mám taky jmeniny!" zaprosil Čenich.  
"Dobrá, dostaneš ke svým jmeninám tajemný dárek," řekl muminkův tatínek. "A už ticho, budu číst dál."

ŠESTÁ KAPITOLA, ve které zakládám kolonii a prožívám krizi, jakož i vyvolávám strašidlo na Ostrově hrůz

Na ono ráno, kdy Bedřišek dostal pilný telegram, jen tak nezapomenu. Den začal klidně a příjemně. Seděli jsme u kávy v navigační kajutě Mořké harvy.  
"Já chci taky kávu," prohlásil lepitlapka, který dělal bubliny ve své sklenici mléka.  
"Jsi moc malý," řekl mu vlídně Bedřišek. "A pojedeš domů ke své mamince. Poštovní lodí. Za půl hodiny."  
"Vážně?" odpověděl lepitlapka klidně a dělal bubliny v mléce dál.  
"Já ale u vás zůstanu!" zvolala Mímlina dcera. "Tak dlouho, až budu velká. Poslyš, Bedřišku, nemohl bys něco vynalézt, aby mimly rostly do obrovské velikosti?"  
"Jedna malá Mimla je až až," řekl jsem. "Maminka si to taky myslí," přiznala Mimla. "Víte, že jsem přišla na svět v mušli a nebyla jsem větší než vodní blecha, když mě maminka našla ve svém akváriu?"  
"Zase si vymýšlíš," řekl jsem. "Dobře vím, že každý přichází na svět ze své maminky jako jádra z jablka. A na palubě mimly nemůžou být, přinášejí neštěstí!"  
"Třesky plesky," odbyla mě Mímlina dcera bezstarostně a lokla si kávy.  
Přivázali jsme lepitlapkovi na oháňku štítek s adresou a dali jsme mu pusku na čenich. Slouží mu ke cti, že nikoho z nás nekousl do nosu.  
"Pozdravuj maminku," řekl mu Bedřišek. "A neznič poštovní loď!"  
"Kdepak," sliboval šťastný lepitlapka. Pak se vydal na cestu s Mímlinou dcerou, která se zaručila, že dohlédne, aby

se v pořádku dostal na palubu.

Bedříšek si na stole v navigační kajutě rozložil mapu světa. Vtom někdo zaklepal na dveře a uslyšeli jsme hlučný hlas: "Telegram! Pilný telegram pro Bedříška!"

Přede dveřmi stál velký bambul ze Samovládcovy Královské gardy. Bedříšek si rozvážně nasadil kapitánskou čepici a s důstojnou tváří si telegram přečetl. Stálo tam:

dovedeli jsme se ze bedrisek je vynalezce z nasi milosti tecka dejte prosim svuj talent do samovladcovych sluzeb vykricnik specha tecka

"Promiňte, ale ten Král nezná moc pravopis," poznamenal Kryšánek, který se podle nápisu na své plechovce naučil číst (Maxwell House Coffee high grade one pound a tak dále, samozřejmě dokud byla ještě modrá.

"V pilném telegramu se čárky a háčky nikdy nedělají," vysvětlil mu Bedříšek. "Není na ně čas. Je to ale telegram velice radostný."

Vyhledal si za kompasnicí kartáč na vlasy a pustil se do tak důkladného česání svých uší, že po celé navigační kajutě létaly chomáčky chlupů.

"Můžu na tom tvém radostném telegramu doplnit čárky a háčky?" zeptal se Kryšánek.

Bedříšek ho však neslyšel. Cosi zabručel a dal se do kartáčování kalhot.

"Ty, Bedříšku," pravil jsem opatrně. "Když začneš pro Samovládcu vynalézat, tak přece nemůžeme dál cestovat?"

Bedříšek něco nepřítomně zahuhňal.

"A vynaleznout něco trvá dlouhou dobu, že?" pokračoval jsem.

Když Bedříšek neodpověděl, vykřikl jsem plný zoufalství:

"Tak jak se z nás stanou dobrodruzi, když budeme sedět na stejném místě? Chceš přece být dobrodruhem, nebo ne?"

Bedříšek však odpověděl:

"Ne. Chci být vynálezcem. Chci vynalézat létající říční loď."

"A co bude se mnou?" zeptal jsem se.

"Můžeš přece s ostatními založit kolonii," odpověděl mi Bedříšek přívětivě a zmizel.

\* \* \*

Téhož odpoledne se Bedříšek přestěhoval do Parku překvapení a Mořkou harvu si vzal s sebou. Na břehu zůstala pouze opuštěná navigační kajuta. Samovládcova garda odvěkla loď do zábavní části parku a všechno bylo zahaleno rouškou nehlubšího tajemství. Kolem lodi vyrostlo osm nových valounových zídek, které s velkým nadšením postavili poddaní.

Na místo bylo přivezeno mnoho vozíků s nářadím, tucty ozubených koleček a kilometry ocelových pružin. Bedříšek slíbil Samovládcu, že všechny úterky a čtvrtky se bude věnovat vynalézání žertů na strašení poddaných, jinak si ponechal volné tlapky pro svou létající říční loď. Já jsem se však o všem doslechl až dodatečně. Cítil jsem se tak opuštěný! Opět jsem začal o Samovládcu pochybovat a nebyl jsem schopen chovat ke králům obdiv. A taky jsem neměl ponětí, co se myslí tím podivným slovem kolonie. Nakonec jsem se vydal k Mimlinu domu, abych tam našel útěchu.

"Haló!" uvítala mě Mimlina dcera, která umývala své malé sourozence pod pumpou. "Tváříš se, jako by ses najedl kyselých klikev."

"Nejsem už dobrodruh, mám založit kolonii," sdělil jsem jí chmurně.

"No né! A co to je?" zeptala se Mimlina dcera.

"Nevím," zabručel jsem. "Nejspíš nějaký neslýchaný nesmysl. Bude asi nejlepší, když odjedu pryč s hatifnaty, sám jako pouštní vítr nebo mořský orel."

"Tak já pojedu s tebou!" prohlásila Mimlina dcera a přestala pumpovat.

"Mezi Bedříškem a tebou je ale jistý rozdíl," poznamenal jsem výmluvným tónem, který se však naprosto minul účinkem.

"Baže je!" vykřikla vesele. "Maminko! Kde jsi? Kde zase vězí?"

"Ahoj!" zavolala Mimla a vykukla zpod jednoho listu. "Kolik jsi jich umyla?"

"Polovičku," odpověděla její dcera. "Ostatní se bez toho musejí obejít, protože tenhle šotek chce, abych se s ním vydala na cestu do světa, sama jako pouštní vítr nebo pěnka." "

"Ne, ne, ne!" zvolal jsem se snadno pochopitelným znepokojením. "Tak jsem to vůbec nemyslel!"

"Tak teda jako mořský orel," opravila se Mimlina dcera.

Její maminka však udiveně vykřikla: "Neříkej! Tak to nepřijdeš na večeri?"

"Ale maminko!" řekla Mimlina dcera. "Až mě příště uvidíš, bude ze mne největší mimla z naší rodiny! Půjďme hned?"

"Když o tom důkladněji přemyslím, bude asi lepší založit kolonii," poznamenal jsem unaveným hlasem.

"Výborně," pravila Mimlina dcera vesele. "Tak jsme kolonisté. Maminko, podívej se, jsem pravá kolonistka a odcházím z domu!"

Milí čtenáři, prosím vás, abyste byli ve vlastním zájmu velice opatrní, když budete mít co dělat s mimlami. Zajímají se o všechno a naprosto nedovedou pochopit, že někdo nemá zájem o ně.

\* \* \*

Tak jsem tedy s Mimlinou dcerou, Kryšánkem a Piplou založil proti své vůli kolonii. Shromáždili jsme se v opuštěné navigační kabině našeho přítele Bedříška.

"Jo," řekla Mimlina dcera. "Ptala jsem se maminky, co vlastně kolonisté jsou. Tak podle ní bydlí co nejbliž vedle sebe, protože považují za krajně nepříjemné žít o samotě. A pak se začínou děsně hádat, protože je to pořád zábavnější, než se s nikým nehádat! Maminka mě varovala!"

Po jejich slovech zavládlo nesouhlasné mlčení. "Tak to se teď musíme začít hádat?" zeptal se

Kryšánek ustrašeně. "Já se hádám strašně nerad. Promiňte, ale hádání je tak smutné!"

"Naprostý omyl!" vykřikl Pipla. "Kolonie je místo, kde se žije v klidu a míru co nejdál od sebe. Občas se něco neobvyklého stane a pak je zase klid a mír . . . Může se například žít na jabloni. Zpívá se tam, vyhřívá na sluníčku, ráno se dlouho spí, však to znáte. Nikdo kolem vás nepobíhá a nevykládá, že je něco důležité, že se to musí udělat, a to neodkladně . . . Všechno se nechá volně běžet!"

"A běží to?" zeptal se Kryšánek.

"Samozřejmě," odpověděl zasněně Pipla. "Všechno se prostě nechá být na pokoji. Pomeranče rostou, květiny se rozvíjejí, občas se narodí nový pipla, aby pomeranče snědl a ke květinám přivoněl. A slunce na všechno svítí."

"Ne! To kolonie není!" zahřimal jsem. "Podle mého názoru je kolonie společnost bez zákona! Společnost, která provádí neslýchaně dobrodružné a částečně strašlivé věci, zkrátka takové, jakých by se jinak nikdo neodvážil."

"Jaké věci?" zeptala se Mimlina dcera se zájmem. "Uvidíte," odpověděl jsem tajemně. "Příští pátek o půlnoci. Budete se divit!"

Kryšánek vykřikl hurá a Mimlina dcera zatleskala tlapkami.

Nejděsnější však bylo, že jsem neměl potuchy, co pro ně mám na páteční půlnoc příštího týdne vymyslet.

\* \* \*

Ihned jsme se dohodli, že budeme žít naprosto nezávisle.

Pipla se nastěhoval na jablonoň poblíž Mimlina domu. Mimlina dcera prohlásila, že v zájmu pocitu samostatnosti bude spávat každou noc jinde, a Kryšánek bydlel dál ve své plechovce.

Já jsem s určitou dávkou trudnomyslnosti převzal navigační kajutu. Byla umístěna na osamocené pobřežní skálu a tam velice nápadně připomínala vyplavený vrak. Jasně si vzpomínám, jak jsem stál a hleděl na Bedříškovu starou skříňku na náčiní, kterou bambulové ze Samovládcovy gardy pohodili, protože pro dvorního vynálezce nebyla náležitě hezká.

Pomyslel jsem si: Teď bych měl vymyslet něco stejně pozoruhodného jako jeho vynálezy. Jak jinak vzbudím u své kolonie obdiv! Žijí v očekávání, co se stane, brzy bude pátek a já jsem své vykládání, čeho jsem schopen, trochu přehnal ...

Na okamžik se mi udělalo až nevolno. Pozoroval jsem postupující vlny a před svým vnitřním zrakem jsem viděl, jak Bedříšek jenom staví, staví a staví, jak stále vynalézá nové věci, a na mě už vůbec nemyslí.

Skoro jsem si přál, abych se narodil jako hatifnat, pod jejich těkavými, neklidnými hvězdami, a aby ode mě nikdo neočekával nic jiného než od nich jenom abych taky plul k nedosažitelnému obzoru, beze slova a bez zájmu o něco jiného.

V tomto žalostném duševním stavu jsem setrval až do soumraku. Pak jsem zatoužil po společnosti, a tak jsem se přes kopečky vydal do vnitrozemí, kde Samovládcovi poddaní stále stavěli nazdařbůh zídky a pojídali, co měli ve svých výletních košících. Dělal si všude ohníčky a občas vystřelovali po domácí vyrobené rakety nebo jako obvykle provolávali slávu svému Králi. Když jsem šel kolem Kryšánkovy plechovky, slyšel jsem, jak se sebou vede nekonečnou samomluvu. Pokud jsem pochopil, týkala se tvaru jistého knoflíku, který byl kulatý, ale když se na něj hledělo z druhé strany, vypadal jako oválný. Pipla spal na svém stromě a Mimlina dcera asi pobíhala někde venku, aby své mamince ukázala, jak je samostatná.

S hlubokým pocitem zbytečnosti všech věcí jsem vešel do Parku překvapení, pohrouženého do hlubokého ticha. Vodopády byly zastaveny, lampy zhasnuty a kolotoč spal pod velkým hnědým přehozem. Na Samovládcově trůně taky ležel přehoz a pod trůnem odpočívala jeho lodní siréna. Země byla celá poházená papírky od karamel.

Tu jsem uslyšel bušení kladiva.

"Bedříšku!" vykřikl jsem. Ten však bušil dál. Uvedl jsem tedy do chodu sirénu. Za chvíli se ze šera vynořily Bedříškovy uši a jejich majitel pravil:

"Nesmiš nic vidět, dokud to není hotovo! Jdeš moc brzy!"

"Já vůbec nechci vidět tvůj vynález," odpověděl jsem zkroušeně. "Chci s tebou mluvit!"

"A o čem?" zeptal se Bedříšek.

Chvilku jsem se odmlčel a pak jsem řekl:

"Milý Bedříšku, co vlastně takový dobrodruh bez zákona dělá?"

"Co se mu zachce," odpověděl Bedříšek. "Chtěls ještě něco? Mám trochu naspěch."

Zastříhal přátelsky ušima a opět zmizel v soumraku. Po chvíli jsem slyšel, jak něco přibíjí dál. Šel jsem zase domů. V hlavě se mi hemžily myšlenky, pro něž jsem bohužel neměl vůbec žádné použití, a poprvé se mi stalo, že mě vůbec netěšilo, když jsem myslel sám na sebe. Upadl jsem do hluboké těžkomyslnosti, která se mě zmocňovala také za pozdějšího života ve chvílích, když někdo druhý dokázal víc než já.

Svým způsobem mi však tento nový pocit připadl velice zajímavý a nabyl jsem dojmu, že přece jen nějak souvisí s mým talentem. Zpozoroval jsem, že je mi téměř příjemně, když se dám zaplavit náležitě hlubokými chmurami, vzdychám a

zírám na moře: Cítím tak strašnou lítost nad sebou samým! Je to úchvatný prožitek!

Mezitím jsem v navigační kajutě začal roztržitě dělat malé změny. Použil jsem k tomu Bedříškova náradí a kousků desek připlavených mořem. Dům se mi zdál moc nízký.

Tak přešel tento chmurný a pro můj vývoj tak důležitý týden - přibíjel jsem a přemýšlel, řezal jsem a přemýšlel. A víte, že mi ani jednou neudělalo v hlavě lup?

\* \* \*

Ve čtvrtek v noci byl úplněk a nikde ani hlásek. Dokonce i Samovládcovi poddaní se unavili provoláváním slávy a vystřelováním ohňostrojů. Dokončil jsem schody do prvního patra a seděl jsem u okna s čenichem v tlapkách. Panovalo takové ticho, že bylo slyšet, jak si chlupatí lišajové čistí křídla.

Tu jsem spatřil dole na pláži malou bílou bytost: Na první pohled vypadala jako hatifnat. Když se však klouzavými pohyby přiblížila, uviděl jsem něco tak neuvěřitelného, že se mi na zátylku zjezily chlupy. Ta bytost byla průhledná! Zřetelně jsem skrz ni viděl kameny a neměla stín! Když dodáme, že na ní viselo cosi jako tenká bílá záclonovina, musí být každému jasné, že šlo o strašidlo!.

Celý rozrušený jsem se vztyčil. Zamkl jsem dole dveře? Nebo jimi strašidlo jednoduše projde . . . Co si mám počít? Tu venkovní dveře vrzly. Schodištěm proletěl chladný průvan a ovanul mi zátylek.

Dnes, když uplynulo tolik let, pochybuji, že bych se nějak bál, spíš jsem si jen uvědomil, že je nutno dbát nejvyšší opatrnosti. Proto jsem rázně vlezl pod postel a čekal. Za chvíli začaly praskat schody. Trošinku, pak zase. Věděl jsem, že schodů je devět, protože jejich postavení bylo neuvěřitelně obtížné (tvořily totiž spirálu). Napočítal jsem, že zapraskaly devětkrát. Pak nastalo hrobové ticho, takže jsem si pomyslel: Už stojí za dveřmi . . .

\* \* \*

Tady muminkův tatínek přestal číst a významně se odmlčel.

"Čenichu," řekl, "povytažni knot petrolejové lampy! Představte si, že mi úplně zvlhly tlapky, když čtu o té strašidelné noci!"

"Říkal někdo něco?" zamumlal Čenich a probudil se.

Muminkův tatínek se na Čenicha podíval a poznamenal:

"Vůbec nic. Já tady jenom čtu své paměti."

"To strašidlo je dobré," pravil muminek, který ležel až po uši schovaný pod příkrývkou. "To nechej. Ale všechny ty truchlivé pocity se mi zdají trochu přebytné. Pak je to moc dlouhé."

"Dlouhé?" vykřikl tatínek dotčeně. "Co tím myslíš? Dlouhé! Truchlivé pocity v pamětech musejí být. Jsou v každých. Prožíval jsem krizi."

"Co?" zeptal se Čenich.

"Bylo mi strašně," vysvětlil mu tatínek nahněvaně. "Děsně. Byl jsem tak nešťastný! Málem mi ušlo, že jsem postavil jednoposchodový dům!"

"Byla na Piplově jabloni jablka?" zeptal se Šňupálek.

"Ne," odpověděl tatínek odměřeně. Pak vstal a sešit z voskovaného plátna zavřel.

"Poslyš, tatínku, o tom strašidle to bylo bezvadné," ozval se muminek. "Opravdu. Všichni si myslíme, že příběhy se strašidlem jsou ohromně napínavé. Tatínek však odešel a posadil se v salónu. Zadíval se na barometr, který stále visel nad prádelníkem. Už ne v navigační kajutě, nýbrž v salónu. Co to ten Bedříšek jenom řekl, když spatřil tatínkův dům? Podívejme se, co jsi dal dohromady! A řekl to tak blahosklonně. A nikdo si ani nevšiml, že dům je vyšší. Neměl by tu kapitolu o citech přece zkrátit? Třeba působí hloupě a vůbec ne dojemně! Třeba je celá knížka hloupá!"

"Ty tady sedíš potmě?" oslovila ho maminka, která se objevila v kuchyňských dveřích. Byla ve spížce a připravila pár obložených chlebičků.

"Zdá se mi, že ta kapitola o mé mladické krizi je hloupá," odpověděl jí tatínek.

"Myslíš začátek šesté?" zeptala se maminka. Tatínek jen něco zabručel.

"Ta patří k nejlepším z celé knížky," pravila muminkova maminka. "Je mnohem živější, když obsahuje několik odstavců, kde se nechlubíš. Děti jsou moc malé, aby tomu rozuměly. Vzala jsem ti taky jeden obložený chlebiček, aby se ti líp psalo. Zatím ahoj!"

A odešla po schodech nahoru. Zapraskalo v nich stejně jako tenkrát, devětkrát. Tyhle schody však byly udělány mnohem líp než ty staré . . .

Tatínek snědl potmě svůj obložený chlebiček. Potom se taky odebral po schodech nahoru, aby muminkovi, Šňupáčkovi a Čenichovi četl ze svých pamětí dál.

\* \* \*

Dveře se pomaloučku pootevřely a štěrbinou se dovnitř protáhl úzký proužek bílého kouře, který se svinul na koberec. Uprostřed tohoto bílého svitku seděly dvě matné, mrkající oči. Ze svého úkrytu pod postelí jsem všechno viděl naprosto zřetelně.

"Opravdu je to strašidlo," řekl jsem si pro sebe. (Určitě však bylo děsivější, když jsem je slyšel, jak jde po schodech, než teď, když jsem je viděl.) V celém pokoji se ochladilo, což je v každé strašidelné historii obvyklé, ze všech koutů táhlo a strašidlo najednou kýchlo.

Milí čtenáři, nevím, jak byste se zachovali vy, moje úcta ke strašidlu se však okamžitě zmenšila. Vylezl jsem proto zpod postele (strašidlo mě už stejně uvidělo) a pravil jsem:

"Na zdraví!"

"To si říkej sám sobě," odpovědělo strašidlo dopáleně. "Za takové chmurné, osudové noci kvůli přízraky v úvozu."

"Můžu něčím posloužit?" zeptal jsem se.

"Za takové osudné noci," opakovalo strašidlo zatvrzele, "chřestí na mořském břehu zapomenuté kosti!"

"Či kosti?" zvědál jsem.

"Zapomenuté kosti!" pravilo strašidlo. "Bledě žlutý přízrak hrůzy se šklebí nad zatraceným ostrovem. Měj se na pozor, smrtelníku, vrátím se o půlnoci v pátek třináctého tohoto měsíce!"

Pak se strašidlo svinulo a plavnými pohyby zamířilo k pootevřeným dveřím. Přitom si mě měřilo děsivým pohledem. V následujícím okamžiku vrazilo zátylkem do veřeji, až to zapraštělo, a vykřiklo: "Ouvej!"

Pak se po schodech sešinu ven do měsíčního svitu a třikrát zavylo jako hyena. Na to, aby na mě udělalo dojem, však už bylo trochu pozdě.

Viděl jsem, jak se strašidlo rozplynulo v chomáč mlhy, který odplul nad moře, a najednou jsem se rozesmál. Teď mám pro svou kolonii překvapení! Teď můžu udělat něco strašlivého, čeho se nikdo druhý neodváží!

\* \* \*

Krátce před půlnocí v pátek třináctého jsem přijal své kolonisty na břehu pod navigační kajutou. Byl pěkný a klidný večer. Připravil jsem na písku malé pohoštění, polévku, suchary a Samovládcovo jablečné víno, které si mohl kdokoli načepovat z velkých sudů umístěných na každé křižovatce. Porcelán jsem natřel černým lakem na bicykly a ozdobil zkříženými hnáty.

"Mohl sis ode mne vzít trochu červené barvy," poznamenal Kryšánek. "Nebo žluté, nebo modré. Promiň, ale nepůsobilo by to trochu útulněji?"

"Mně o útulnost vůbec nejde," odpověděl jsem odměřeně. "Budou se tu dnes v noci dít nevýslovně strašné věci. Připravte se na všechno!"

"Tohle chutná skoro jako rybí polévka. Není to z plotice?" zeptal se Pipla.

"Ne, z mrkve," odvětil jsem krátce. "Jenom jez! Jez! Copak si myslíš, že strašidla chodí každý den?" "Ach tak! Ty budeš vyprávět strašidelné příběhy?" pravil Pipla.

"Takové příběhy já mám hrozně ráda," vykřikla Mimlina dcera. "Maminka se nás vždycky večer snažila poděsit strašlivými příběhy. Povíдалa a povíдалa a nakonec se sama začala tolik bát, že jsme museli být skoro celou noc vzhůru, abychom ji uklidnili. Ještě horší to bylo se strýčkem. Jednou . . ."

"Tady jde o vážnou věc!" přerušil jsem ji nahněvaně. "Strašidelné příběhy - při mé oháňce! Já vám strašidlo předvedu! Opravdové! Vyvolám je, vyčaruju! Co tomu říkáte?"

A s vítězoslavným pocitem jsem se na ně podíval. Mimlina dcera začala tleskat tlapkami, Kryšánkovi se však zalily oči slzami a zašeptal:

"Přestaň s tím, prosím tě, přestaň!"

"Kvůli tobě přivolám jenom malé strašidlo," poznamenal jsem blahosklonně.

Pipla přestal jíst a upřel na mě s údivem, ne-li přímo s obdivem, oči! Dosáhl jsem svého cíle a uchoval jsem si čest i tvář! Dovedete si však, milí čtenáři, představit neklid, jaký se mě zmocnil, když konečně nastala dvanáctá hodina? Vráti se strašidlo skutečně? Bude náležitě strašlivé? Nezačne kýchat a žvanit nesmysly? Nezkazí všechno?

Mou velice příznačnou vlastností je to, že se snažím za každou cenu udělat na své okolí dojem. Vzbuzuji obdiv, soucit, zděšení nebo vůbec nějaké city, za nimiž se tají náklonnost. Souvisí to patrně s mým nepochopeným dětstvím.

Buď jak buď, když se přiblížila půlnoc, vylezl jsem na skálu, zvedl jsem čenich k měsíci, zamával tajuplně tlapkami a zavylo jsem tak, aby to proniklo až do morku kostí. Jinými slovy, vyvolával jsem strašidlo.

Kolonisté seděli jako přikováni napětím a nedočkavostí. Jenom v jasných, vodových očích Piplových jsem spatřil kriticky nedůvěřivý záblesk. Dodnes cítím hluboké uspokojení, že jsem udělal hluboký dojem právě na Piplu. Neboť strašidlo přišlo. Opravdu přišlo, průsvitné, bez stínu, a ihned začalo mluvit o svých zapomenutých kostech a přízracích z úvozu.

Kryšánek vykřikl a schoval hlavu do písku. Mimlina dcera šla ihned ke strašidlu, podala mu tlapku a řekla:

"Ahoj! Mám radost, že vidím opravdové strašidlo! Nechceš trochu polévky?"

Nikdy se nedá předvídat, co takovou mimlu napadne!

Mé strašidlo se samozřejmě cítilo uraženo. Takové uvítání je úplně přivedlo z míry, smrštilo se a svrasklo. A když nebožátko zmizelo v posmutnělém chuchvalci dýmu, dal se Pipla do smíchu a já jsem si jist, že strašidlo všechno slyšelo. Prosím, noc byla zkažená.

Kolonisté však museli svou neodpuštělnou beztaktnost draze zaplatit. Týden, který následoval, se nedá popsat. Celé noci nezamhouřil nikdo oka. Strašidlo si našlo železný řetěz a řinčelo s ním do čtyř hodin ráno, sovy houkaly, hyeny vyly, bylo slyšet šouravé kroky a klepání, nábytek poskakoval z místa na místo a rozpadal se na kusy.

Kolonisté si naříkali.

"Dej nám s tím strašidlem pokoj!" pravil Pipla. "Chceme v noci spát!"

"Nejde to," prohlásil jsem vážně. "Když jednou strašidlo vyvoláme, musíme s ním vydržet." "Kryšánek pláče," řekl Pipla vyčítavě. "Strašidlo mu namalovalo na plechovku umřelí lebku a pod ní napsalo JED. Kryšánek se teď užívá strachem, že se otráví."

"To je dítěna," pravil jsem.

"Ano a Bedříšek se taky zlobí!" pokračoval Pipla. "Tvé strašidlo pomalovalo celou Mořkou harvu výhrůžnými nápisy a krade mu ocelové pružiny!"

"V tom případě musíme něco podniknout," vykřikl jsem rozhodným hlasem. "A to ihned!" Rychle jsem napsal strašidlu dopis a pověsil jsem ho na dveře navigační kajuty. Zněl takto:

Vážené strašidlo!

Pod dojmem událostí Ti oznamujeme, že příští pátek před západem slunce se s Tebou koná schůzka ve věci projednání všech stížností.

Královská kolonie bez zákona

P.S. Železné řetězy s sebou neber.

Dlouho jsem přemýšlel, zda mám napsat 'královská' nebo 'bez zákona'. Nakonec jsem se rozhodl pro obojí. Dosáhl jsem tím jakési rovnováhy.

Strašidlo odpovědělo červenou barvou na pergamenu. (Pergamen byl, jak se ukázalo, Bedříškův starý plášť do deště a strašidlo jej připíchlo na dveře Mimliným nožem ke krájení chleba.) Psalo nám:

Osudová hodina se blíží. Ano, v pátek, ale o půlnoci, když se nad pustinou rozléhá samotářské vytí psa smrti! Bídni červíci, schovejte si čenichy do země, která se rozléhá těžkými kroky Neviditelného, neboť váš osud je napsán krví na stěně hrobky! A když se mi bude chtít, tak si s sebou železné řetězy stejně vezmu!

Strašidlo, zvané Nejpršišernější

"Dobrá," pravil Pipla. "Slovo osud má podle všeho ve velké oblibě!"

"Ne aby ses tentokrát zase smál," upozornil jsem ho přísně. "Tak to dopadá, když někdo nemá k ničemu úctu!"

Poslali jsme Kryšánka, aby na schůzku se strašidlem pozval Bedříška. Mohl jsem jít pochopitelně sám, vzpomněl jsem si však, jak mi Bedříšek tehdy řekl: "Nesmíš nic vidět, dokud to není hotovo! Jdeš moc brzy. Mám trochu naspěch." Přesně tak, přátelským, ale hrozně lhostejným hlasem.

\* \* \*

Strašidlo se dostavilo přesně ve dvanáct hodin a ohlásilo se trojím dutým zavytím.

"Tady jsem!" proneslo svým nenapodobitelným způsobem a pokračovalo: "Třeste se, vy smrtelníci, před pomstou zapomenutých kostí!"

"Ahoj!" ozval se Pipla. "Co pořád žvaníš o nějakých starých kostech? Či jsou? Proč se o ně nepostaráš samo?"

Kopl jsem Piplu do holeně a řekl jsem způsobně: "Buď pozdraven, přízraku z úvozu! Jak se ti vede? Bledě žlutý příznak hrůzy se šklebí nad tímto zatraceným pobřežím."

"Přestaň používat mých slov!" odpovědělo strašidlo dopáleně. "Tak můžu mluvit jenom já!" "Poslyš!" ozval se Bedříšek. "Nech nás v noci klidně spát! Straš někoho jiného, ano?"

"Ti už jsou na mě zvyklí," odpovědělo strašidlo mrzutě. "Ani dodo Eduard se mě už nebojí."

"Já ale ano!" zvolal Kryšánek. "A bojím se ještě teď!"

"To je od tebe pěkné," pravilo strašidlo a spěšně dodalo: "Zatracená karavana kostlivců vyje v ledově zelené měsíční záři!"

"Milé strašidlo," obrátil se na našeho hosta přívětivě Bedříšek. "Děláš trochu zmatený dojem! Poslyš! Ty nám slíbiš, že budeš strašit někde jinde, a já ti slíbím, že tě naučím, jak moderně strašit. Souhlasíš?"

"Bedříšek je na takové věci kabrhák!" vykřikla Mimlina dcera. "Nemáš potuchy, co dovede udělat z fosforu a ocelového plechu! Vyděsíš dodona Eduarda k smrti!"

"A Samovládce taky," dodal jsem. Strašidlo se podívalo na Bedříška a váhalo. "Přeješ si vlastní lodní sirénu?" navrhl mu Bedříšek. "Znáš strašidelný trik s pryskyřičnou nití?" "Ne. Co to je?" zeptalo se strašidlo se zájmem. "Použiješ šicí nit, trochu silnější," vysvětlil mu

Bedříšek. "Nejvíce číslo dvacet. Uvážeš ji někomu na okno. Stoupneš si zvenčí a natřeš ji pryskyřicí. Příšerně to zavýje."

"Při mém ďábelském oku, ty jsi přece výborný!" vykřiklo strašidlo a svinulo se Bedříškovi k nohám. "Nemohl bys mi taky sehnat mou vlastní kostru? Říkals ocelový plech? Ten mám! Jak se to dělá?"

Potom Bedříšek se strašidlem seděl až do svítání. Vysvětloval mu jak strašit a kreslil mu do písku různé konstrukce. Zřejmě byl tímto dětinským zaměstnáním unesen.

Ráno se Bedříšek vrátil do Zahrady překvapení a mé strašidlo bylo zvoleno členem Královské kolonie bez zákona. Dostalo čestné jméno Postrach Ostrova hrůz.

"Poslyš, strašidlo," pravil jsem, "nechtělo bys bydlet u mě? Jsem trochu sám. Ne že bych byl zrovna i nějaký bázlivý, to ne, ale někdy v noci mi není moc dobře..."

"U všech pekelných psů," spustilo strašidlo a zbledlo takovou urážkou. Pak se ale uklidnilo a dodalo :

"Ano, ovšem, je to od tebe hezké."

Ustlal jsem strašidlu v bedýnce od cukru. Bedýnku jsem natřel černou barvou a ozdobil jsem ji roztomilým vlysem ze

zkřížených hnátů, aby se dobře cítilo. Na jeho šálek jsem napsal JED (k velké Kryšánkově radosti).

"Je tu náramně útulně," řekl strašidlo a zeptalo se: "Nebude ti vadit, když si o půlnoci trochu zarámusím? Dělám to spíš ze zvyku."

"Jenom si zarámus," odpověděl jsem. "Ale ne déle než pět minut a nerozbij mi tramvaj z mořské pěny. Má velikou cenu."

"Tak dobře, pět minut," souhlasilo strašidlo. "Za svatojánskou noc ale neručím."

SEDMÁ KAPITOLA, ve které popisují slavné odhalení změněné Mořké harvy a událostmi nabitě zkušební potápění do mořských hlubin

A nastala - i přešla - svatojánská noc, kdy se narodila nejmenší Mimlina dcera jménem Mia, což znamená ze všech nejmenší. A rozkvetly květy a změnily se v jablka nebo nějakou jinou dobrou věc, aby ji někdo snědl, a já jsem pomalu upadal do nebezpečné všednosti, která dospěla tak daleko, že jsem dokonce začal pěstovat na kapitánském můstku před navigační kajutou aksamitník a hrával jsem, s Kryšánkem a Samovládce špačka.

Nic se nedělo. Mé strašidlo sedělo v koutku i u kachlových kamen a pletlo šálu na krk a punčochy, což je pro strašidla se špatnými nervy značně uklidňující zaměstnání. Zpočátku se mu opravdu dařilo poddaně vyděsit a mělo z toho velikou radost. Když ale zjistilo, že jim to působí potěšení, se strašením přestalo.

Mimlina dcera si stále víc vymýšlela a pokaždé mě napálila. Jednou rozšířila zprávu, že dodo Eduard nedopatřením rozšlápl Samovládce! Bohužel mám vždycky za to, že každý myslí vážně, co říká, a jsem velice dotčen, když zjistím, že práší nebo se baví na můj účet. Když přeháním já, vždycky to' mu sám věřím!

Někdy přišel dodo Eduard, stoupl si u břehu do vody a tak ze zvyku nám nadával. Pipla mu šťavnatými slovy odpovídal. Jinak jsem ho nikdy nepřistihl při jiné činnosti než při jídle, spaní, slunění, dovádění s Mimlou a lezení po stromech. Zpočátku taky přelézal kamenné zidky, ale brzy ho to přestalo bavit, neboť zjistil, že to není zakázáno. Tvrdil však, že se mu daří znamenitě.

Občas jsem viděl kolem plout hatifnaty a pak jsem celý den trpěl těžkomyslností.

V této době se ve mně zrodil onen neklid, který později způsobil, že jsem začal mít až po krk spořádaného a pokojného života a že jsem chtěl tak říkajíc prásknout do bot.

Pak se konečně něco stalo.

Před dveřmi navigační kajuty stál sám Bedříšek a měl na hlavě nasazenou kapitánskou čepici. Tentokrát však byla ozdobena dvěma pozlacenými křídélky.

Seběhl jsem po schodech dolů a zvolal jsem: "Bedříšku! Ahoj! Tak už létá?"

Bedříšek zastříhal ušima a přikývl.

"Už jsi to někomu řekl?" zeptal jsem se s bušícím srdcem.

Potřásl hlavou, že ne. V tu chvíli jsem byl opět dobrodruhem, znovu jsem celý ožil, byl jsem velký, silný a krásný! Bedříšek mi přišel říct jako prvním, že má vynález hotov! Ještě to nevěděl ani Samovládce.

"Rychle! Rychle!" volal jsem. "Sbalme se! Nechci vidět ty aksamitníky! Nechci vidět svůj dům! Ach, Bedříšku, mě praskne hlava, co v ní mám nápadů a plánů!"

"Výborně," řekl Bedříšek. "Napřed se ale bude konat odhalení a zkušební let. Nemůžeme si z krále udělat dobrý den při slavnosti."

\* \* \*

Zkušební let se konal téhož odpoledne. Změněná říční loď stála na tribuně před Samovládcovým trůnem. Byla přikryta červeným závěsem.

"Černý by vypadal slavnostněji," poznamenalo strašidlo a pletlo, až to řinčelo. "Ještě lepší by byl závoj šedý jako půlnoční mlha. Barva hrůzy, jestli je vám známo."

"To jsou mi řeči," podotkla Mimla, která s sebou vzala všechny své děti. "Ahoj, milá dcero! Vidělas už své nejmladší sourozence?"

"Maminečko, já mám další sourozence?" vykřikla Mimlina dcera. "Řekni jim, že jejich velká sestra je princeznou v kolonii a že bude cestovat létající říční lodí kolem měsíce!"

Sourozenci udělali pukrle, uklonili se a s údivem na ni upřeli zrak.

Bedříšek byl ustavičně pod závěsem. Kontroloval, zda je vše v pořádku.

"Něco je ve výfukové trubici," bručel. "Piplo! Běž na palubu a spusť velký měch!"

Za chvíli začal velký měch pracovat. Hned nato vylétla z výfukové trubice pořádná dávka kaše Bedříškovi přímo do očí.

"Tady něco neklape!" poznamenal. "Vždyť je to ovesná kaše!"

Mimliny děti křičely radostí.

"Promiňte," ozval se Kryšánek a měl slzy na krajíčku. "Já jsem vytil zbytky od snídaně do konvice na čaj, ne do výfukové trubice."

"Tak co?" zeptal se Samovládce. "Můžeme začít; se slavnostním projevem, nebo ještě nemáte čas?" "To je moje dceruška Mia," vysvětlovala mu Mimla nadšeně. "Má velice svéráznou povahu! Nalít ovesnou kaši do výfukové trubice! Takový nápad!" "Na té svéráznosti si moc nezakládejte, paní," řekl Bedříšek poněkud chladně.

"Můžeme začít, nebo ne?" zeptal se Král. "Spusťte to, Vaše královské Veličenstvo," řekl jsem. Když zahoukala lodní

siréna, dostavilo se dobrovolné hudební těleso bambulů a za jásotu lidu vystoupil Samovládce na trůn. Jakmile všichni utichli, proslavil následující projev:

"Naši potrhli lidičkové! Naskytla se vhodná příležitost, abychom k vám promluvíli několik hlubokých slov. Podívejte se na Bedřiška, královského dvorního vynálezce překvapení! A největší z jeho překvapení bude dneska odhaleno, aby se vydalo na cestu zemí, vodou i vzduchem! Uvažujte ze všech sil o tomto plodu odvážné myšlenky, až budete čmúchat někde ve svých dírách, až budete hlodat a hrbat, piplat se s něčím nebo žvanit nesmysly! My od vás stále očekáváme velké věci, vy nešťastní, nepovedení, avšak velice milovaní poddaní! Snažte se dodat trochu lesku a slávy našim pahorkům, a když se vám to nechce dařit, provolejte aspoň slávu našemu nynějšímu hrdinovi!"

A lid se dal do provolávání slávy, až se země otřásla.

Bambulové zanotovali Královský slavnostní valčík, objevil se Bedřišek a v dešti růží a japonských perel zatáhl za šňůru. Byl to velký okamžik!

Plachta, kterou byla Mořká harva zahalena, sklouzla na zem.

Před námi se však neobjevila naše stará říční loď, nýbrž něco okřídleného z kovu, nějaký cizí, podivný stroj! Úplně jsem ztratil náladu. Najednou jsem ale spatřil něco, co mě se změněnou lodí smířilo skvěle se na ní ultramarínovou barvou napsané jméno, které znělo Mořká harva jako dříve.

Pak spustilo dobrovolné hudební těleso bambulů Samovládcovu hymnu, tu s refrénem 'To se všichni dívíte, chacha'. Mímlo to tak rozrušilo, že se dala do pláče.

Bedřišek si stáhl čepici přes uši a odebral se na palubu, následován Královskou kolonií bez zákona (stále v dešti růží a japonských perel). Za chvíli byla Mořká harva poseta Mímčinými dětmi.

"Promiňte!" vykřikl najednou Kryšánek a seskákal po schůdkách na zem. "Ne, já nemám tu odvahu! Vzlétnout do vzduchu! Udělá se mi zase špatně!" Pak rychle jako šipka vběhl do zástupu a zmizel.

V tu chvíli se začal stroj chvět a rozhučel se, zavřeli jsme dveře a důkladně jsme je zajistili. Mořká harva se na svém podstavci váhavě kolébala dopředu a dozadu. V následujícím okamžiku ale tak prudce poskočila, že jsem udělal kotrmelec.

Když jsem se odvážil vyhlédnout oknem ven, pluli jsme nad vrcholky stromů Samovládcova Parku překvapení.

"Letí! Letí!" křičel Pipla.

Nenacházím slov, abych popsal ten jedinečný pocit, jaký mě naplňoval, když jsem se vznášel nad zemí. Třebaže jsem naprosto spokojen s onou abych tak řekl - siluetou, kterou mě nevyzpytatelný osud obdařil, musím přece jen připustit, že k létání není vhodná. A teď jsem se najednou cítil lehký a elegantní jako vlaštovka, naprosto nic mě netrápilo, byl jsem rychlý jako blesk a nedostížitý. Zvlášť mimořádné potěšení mi působil pohled na ty, co pobíhali dole po zemi nebo v němém obdivu vzhlíželi vzhůru ke mně. Byl to úžasný okamžik, trval však bohužel příliš krátce.

Mořká harva se měkkým obloukem snesla k zemi a začala klouzat po moři před Samovládcovým pobřežím. Kolem přídě se jí objevily pěnové kníry.

"Bedřišku!" zvolal jsem. "Let' mě!"

Podíval se na mě, ale neviděl mě. Oči měl modroučké a byl celý uchvácen tajemným triumfem, který s námi ostatními neměl nic společného. A pak nechal Mořkou harvu ponořit do hlubin. Naplnilo ji zelené, průhledné světlo a kolem oken kajut se perlily roje bublin.

"Plujeme do hloubky," poznamenala malá Mia. Přitiskl jsem čenich na okenní tabulku a podíval jsem se do moře. Na obvodu Mořké harvy svítil věnec lamp. Zářily do pološera slabým, chvějivým světlem.

Zděsil jsem se. Všude jen zelená temnota a nic jiného, pluli jsme věčnou nocí a naprostou prázdnotou. Bedřišek vypnul motor a my jsme neslyšným, klouzavým pohybem klesali stále hlouběji. Všichni jsme mlčeli, po pravdě řečeno - měli jsme strach. Bedřišek však radostí špicoval uši. Pak si nasadil novou kapitánskou čepici, ozdobenou dvěma stříbrnými ploutvičkami.

V nepředstavitelném tichu jsem zakrátko postřehl stále hlasitější šepot. Jako by tisíce vyděšených hlasů šeptaly pořád dokola jediné - mořský pes, mořský pes, mořský pes . . .

Milí čtenáři, zkuste chvilku šeptat mořský pes, varovně a hodně pomalu - zní to příšerně: Najednou jsme zpozorovali, že se z temnot začaly vynořovat spousty malých stínů. Šlo o ryby a mořské hady a všichni měli na čumácích svítilničku. "Proč si je nerozsvítí?" zeptala se Mímka. "Možná se jim vybil baterie," odpověděla jí dcera: "Kdo je to mořský pes, maminko?"

Ryby připlouvaly k Mořké harvě a se zájmem nás pozorovaly. Utvořily kolem klesající lodi těsný kruh a po celou dobu jsme slyšeli ustrašený šepot - mořský pes, mořský pes!

"Tady není něco v pořádku," pravil Pipla. "Mám předtuchy! Cítím v čenichu, že se ty své svítilny bojí rozsvítit. Kdopak by mohl někomu přikázat, aby byl potmě, když má světlo na vlastní hlavě!"

"Možná jim to zakázal mořský pes," zašeptala Mímlina dcera a rozrušením jí zářily oči. "Měla jsem tetu a ta se nikdy neodvážila zapálit svůj lihový vaříč, protože když to udělala poprvé, vyletělo všechno i s ní do povětří!"

"My shoříme," pravila malá Mia.

Ryby připluly ještě blíž. Udělaly kolem Mořké harvy neproniknutelnou zeď a upíraly zrak na naše lampy.

"Nedovedou mluvit?" zeptal jsem se.

Pak Bedřišek zapnul svůj bezdrátový naslouchací přístroj. Chvilí jen syčel, ale pak jsme uslyšeli tisícové nařikavé vytí:

"Mořský pes! Mořský pes! Blíží se, blíží . . .! Zhasni světlo! Zhasni světlo! Nebo tě sní . . . Kolik máš wattů, ubohá velrybo?"

"Když má být tma, tak ať je tma," pravilo mé strašidlo spokojeně. "Osudová noc halí hřbitov do svých závojů a temné přízraky chmurně kvílí."

"Psst," řekl Bedříšek. "Něco slyším..." Poslouchali jsme taky. Z velké dálky se ozývalo něco jako slabé bušení, něco jako tep - ne, jako kroky, jako by se někdo dlouhými, pomalými skoky přibližoval . . . Všechny ryby se v mžiku ztratily.

"Teď nás něco sní," prohlásila malá Mimla. "Myslím, že dám děti spát," řekla Mimla. "Všichni do postýlek!"

Její děti si stouply do kola a vzájemně si pomáhaly rozepnout knoflíky na zádech.

"Spočítejte se dnes večer samy!" přikázala jim maminka. "Trochu mi třeští hlava."

"A budeš nám číst?" zakřičely děti.

"Ale budu," odpověděla Mimla. "Kam jsme posledně došli?"

Děti začaly jedním hlasem deklamovat:

"To - je - krvavá - práce - jednookého - Boba - prohlásil - policejní - inspektor - Twiggs - a vytáhl - z - ucha - zavražděného - třícoulový - hřebík - muselo - se - to - stát -"

"Dobrá, dobrá," přerušila je Mimla. "Ale trochu si pospěšte . . ."

Zvuky nezvyklých skoků se k nám zřetelně přiblížily. Mořká harva se neklidně kolébala a naslouchací přístroj syčel jako kočka. Pocítil jsem, jak se mi na zátylku ježí chlupy, a zavolaal jsem:

"Bedříšku! Zhasni lampy!"

Než se udělala tma, zahlédli jsme na návětrné straně lodi stín mořského psa. Byl nepopsatelně úděsný! Možná hlavně proto, že jsme si o netvorovi stačili udělat jen všeobecný obraz. Představil jsem si, co jsem ve tmě neviděl, a to bylo daleko horší.

Bedříšek uvedl do chodu stroj, ale zřejmě byl příliš rozrušený, aby mohl loď řídit. Místo aby plula nahoru, klesla rychle až na dno.

Tam použila svého housenkového pásu a začala po písku lézt. Kolem našich oken jako tápající ruce klouzaly řasy. V temnotě a tichu jsme slyšeli, jak mořský pes supí. Vtom se vynořil jako šedý stín z mořské trávy, oči měl žluté a po bocích lodi jako světlomety klouzaly dva úděsné světelné pruhy.

"Všichni pod příkrývky!" zakřikla Mimla na své děti. "A nevylézejte, dokud vám neřeknu!"

Od zádi se ozval příšerný rachot. Mořský pes zřejmě začal hloubkovým kormidlem.

V tu chvíli se moře dalo do prudkého pohybu. Mořká harva se zvedla a převrátila se na záda, poletující vlasy řas se uložily na mořském dně a voda šuměla, jako by proudila z kohoutku v koupelně. Spadli jsme jeden přes druhého, dvířka od skříní se pootvírala, porcelán se z nich vysypal a tančil po kajutě s ovesnými vločkami, pšeničnou moukou, ságem a loupánou rýží, s botami Mimliných dětí a jehlicemi strašidla. Piplovi se vysypal tabák z krabičky - zkrátka úplná spoušť. A z temnoty moře jsme slyšeli vytí, že se každému ježilo na oháňce chmýří. Pak se rozhostilo ticho. Tísňivé ticho.

"Lítám celkem ráda," prohlásila Mimla upřímně, "ale potápění nemám v lásce. Tak by mě zajímalo, kolik mi ještě zůstalo dětí. Spočítej je, dceruško!"

Sotva však Mimlina dcera začala počítat, zavolaal někdo hrozitánským hlasem:

"Ach táák! Tady je ten zamoranovaný spolek! Prach a broky! Vy jste si mysleli, že se schováte na mořském dně, co? Přede mnou ne, i když mi vždycky zapomenete dát sbohem!"

"Kdo je to?" zakřikla Mimla.

"Můžeš hádat třikrát," odpověděl jí Pipla a zašklebil se.

Bedříšek rozsvítil lampy. Nato strčil dodo Eduard hlavu pod vodu a podíval se oknem na celou naši společnost. My jsme na něho hleděli taky, co nejvíc lhostejně, a tu jsme spatřili, že vedle nás plave několik kousků mořského psa, kousek ocasu, kousek knírů, jinak to byla samá kaše, neboť dodo Eduard ho mimoděk rozšlapal.

"Eduarde! Příteli!" zvolal Bedříšek.

"Nikdy ti to nezapomeneme!" prohlásil jsem. "Zachránil jsi nás v poslední minutě!"

"Děti, dejte strýčkovi pusu!" vykřikla Mimla a rozplakala se dojetím.

"O čem to mluvíte?" zeptal se dodo Eduard. "Nepouštějte děti ven! Jenom mi pak lezou do uší! Jde to s vámi čím dál víc z kopce! Za chvíli se nebudete hodit ani na to, abych vás snědl. Málem jsem si nohy zničil, abych vás našel, a vy se zase chcete jenom ze všeho vyvléct a pochlebujete mi."

"Rozšlapals mořského psa!" zakřičel Pipla. "Nepovídej!" divil se dodo Eduard. "Zase jsem někoho rozšlápl? Nemůžu za to, opravdu nemůžu! A zrovna teď si další pohřby nemůžu dovolit . . ."

Najednou se dopálil a zahřímál:

"A vůbec, neměli jste svým psiskům dovolit, aby se mi pletli pod nohama! Je to vaše vina!"

Pak se hluboce dotčený dodo Eduard brodil mořem dál. Za chvíli se však obrátil a zavolaal: "Zítř ráno k vám přijdu na kávu! Ať je silná!" Najednou se opět přihodilo něco nového - celé mořské dno se osvětlilo.

"Zase uhoříme," pravila malá Mia.

Ze všech stran k nám připlouvaly stamilióny bilitónů ryb s rozsvícenými svítilnami, kapesními lampičkami, lucernami, větřozdornými lampami, doutnavkami a karbidovými lampami. Některé měly na každém uchu nástěnné svítidlo a všechny překypovaly radostí a vděčností.

Moře, které bylo nedávno tak temné, zářilo jako duha z modrých travníků posetých fialovými, červenými a ohnivě žlutými sasankami a mořští hadi se radostí stavěli na hlavu.

Naše cesta domů byla vítězoslavná. Kroužili jsme křížem krážem po širém moři a nikdy jsme nevěděli, zda kolem našich oken tančí světla z moře nebo hvězdy.

Až k ránu, když jsme všichni byli dost unavení a ospalí, jsme zamířili zpátky k Samovládcovu o strovu.

OSMÁ KAPITOLA, ve které podávám zprávu o okolnostech Kryšánkovy svatby, nenápadně se dotýkám svého dramatického setkání

s muminkovou maminkou a na závěr svých pamětí zaznamenávám několik hlubokých myšlenek

Deset námořních mil od pobřeží jsme spatřili veslici, která dávala vlajkami znamení, že je v nebezpečí.

"To je Samovládce!" vykřikl jsem vzrušeně. "Copak udělali doma tak brzy ráno revoluci?" (Královi poddaní by však něco takového sotva provedli.)

"Revoluci?" řekl Bedříšek tázavě a nasadil plnou rychlost. "Jen aby se něco nestalo mému synovci!" "Co se děje?" vykřikla Mimla, když jsme zabrzdili vedle Královské veslice.

"Co se děje! Hrozná věc!" zvolal Samovládce. "Všechno je vzhůru nohama! Musíte se ihned vrátit domů!"

"Zapomenuté kosti vykonaly konečně pomstu?" zeptalo se strašidlo plné naděje.

"Všechno zavinil váš malý Kryšánek," zasupěl Král a vylezl k nám na palubu se slovy: "Vypluli jsme za vámi ve svém vlastním majestátě, protože Naším poddaným ani za mák nevěříme. (Postarejte se někdo o veslici.)"

"Tak Kryšánek!?" vykřikl Pipla.

"Ano, nikdo jiný," pravil Král. "Svatby máme velice rádi, ale sedm tisíc lepitlapků a jakousi vzteklou bambulu nemůžeme do království pustit."

"Kdože se chce ženit?" zeptala se Mimla se zájmem.

"Vždyť jsme vám to povídali! Kryšánek!" odpověděl Král.

"To není možné," poznamenal Bedříšek.

"Je to tak. Chce se ihned ženit!" pravil Král nervózně. "S nějakou Myšilkou. (Postarejte se někdo, ať jedeme rychleji!) Zamilovali se do sebe na první pohled, vyměňovali si knoflíky, běhali spolu všude a v jednom kuse se chovali jako bez rozumu. A teď poslali telegram své tetě (někdo ji ale měl sníst) a sedmi tisícům lepitlapků a všechny je pozvali na svatbu! Ať sníme vlastní korunu, jestli celé království nezničí! Podejte nám někdo skleničku vína!"

"Snad nepozvali na svatbu bambulovu tetu?" zeptal jsem se celý ohromený a podal jsem Samovládcovi sklenku s vínem.

"Ano, ano, myslím právě tu," odpověděl tázaný chmurně. "Tetu s půlkou nosu a navíc vzteklou. Máme rádi překvapení, ale raději je chystáme sami."

Přiblížili jsme se k pobřeží.

Na konci skalního výběžku, který byl vysunut co nejdál do moře, stál Kryšánek s Myšilkou po boku a čekali nás. Mořká harva přistála a Bedříšek hodil několika poddaným, kteří se na nás s obdivem dívali, uvazovací lano.

"Co je?" řekl Bedříšek.

"Promiň!" vykřikl Kryšánek. "Vstoupil jsem do manželského stavu."

"Já taky," zašeptala Myšilka a udělala pukrle. "Přece jsme vám říkali, abyste počkali do odpoledne," zlobil se Samovládce. "Teď nebude žádná svatební veselice!"

"Promiňte, ale my jsme nemohli tak dlouho čekat," pravil Kryšánek. "Jsme do sebe tak zamilovaní!"

"Ale bože!" vykřikla Mimla a se vzlykotem se rozběhla po lodní lávce. "Blahopřeji vám! Jak je ta Myšilka milá! Poblahopřejte jim, děti, oni jsou svoji."

"Teď mají, co chtěli," poznamenala malá Mia.

\* \* \*

Tady přerušil tatínkovo čtení Čenich. Prudce se posadil a řekl:

"Stát!" "Tatínek čte o svém mládí," obrátil se k němu muminek vyčítavě.

"A o mládí mého tatínka," poznamenal Čenich neobvykle důstojným hlasem. "Vyslechl jsem spoustu věcí o Kryšánkovi, ale nikdy ani slovo o nějaké Myšilce!"

"Zapomněl jsem na ni," zabručel muminkův tatínek. "Objevila se až teď . . ."

"Tys zapomněl na mou maminku!" vykřikl Čenich.

Dveře od ložnice se otevřely a do místnosti nakoukla muminkova maminka.

"Ještě jste vzhůru?" zeptala se. "Měla jsem dojem, že někdo volá maminku."

"To jsem byl já!" ozval se Čenich a vyskočil z postele. "Jenom si představ! Pořád tady slyšíme o tatíncích a tatíncích a najednou se bez jakékoliv výstrahy dovídáme, že je taky maminka."

"To je přece přirozené," řekla maminka udiveně. "Pokud vím, měl jsi maminku výbornou a vlastnila velkou sbírku knoflíků."

Čenich se přísně podíval na muminkova tatínka a řekl:

"Není možné!"

"Ano, měla spoustu sbírek!" ujistil ho tatínek. "Kamínků, mušlí, skleněných perel, nač si vzpomeneš! Byla ostatně překvapením i pro nás."

Čenich se zamyslel.

"Když jsme u těch maminek," poznamenal Šňupálek. "Jak to vlastně bylo s tou Mímlou? Neměl jsem taky maminku?"

"Ovšemže měl!" odpověděl tatínek. "A velice příjemnou."

"Tak potom je malá Mia moje příbuzná," vykřikl Šňupálek udiveně.

"No ano, jistěže!" přisvědčil muminkův tatínek. "Ale nepřerušujte mě. Tohle jsou přece moje paměti a ne nějaký rodopis."

"Může číst dál?" zeptal se muminek.

"Ale ano," odpověděli Čenich a Šňupálek.

"Děkuji," řekl muminkův tatínek s ulehčením a pokračoval v četbě.

\* \* \*

Kryšánek a Myšilka dostávali celý den svatební dárky. Nakonec jich měli plechovku od kávy plnou, a tak začali knoflíky, kamínky, mušle a všechno ostatní (co nedovedu pojmenovat) klást na hromadu na zem.

Kryšánek se na všechno posadil, držel Myšilku za tlapku a byl blahem celý pryč.

"To je strašně prima, když je někdo ženatý!" řekl.

"Možná," odpověděl Bedříšek a dodal: "Poslyš! Musíte sem zvát bambulovu tetu a lepitlapky?"

"Promiň, ale určitě by je mrzelo, kdyby nemohli přijít," pravil Kryšánek.

"Ale ta teta, ta teta!" vykřikl jsem.

"Víš co," odpověděl Kryšánek upřímně. "Já po ní ani tak hrozně netoužím, ale promiň, mám velice špatné svědomí! Vždyť jsem si přál, aby ji někdo laskavě snědl!"

"Hm," udělal Bedříšek. "Tak dobrá! Na tom něco je."

\* \* \*

Když měla přijet poštovní loď, byly pahorky, výběžek a celé pobřeží plné Samovládcových poddaných. Jeho Veličenstvo sedělo pod baldachýnem na nejvyšším kopečku a bylo připraveno dát pokyn dobrovolnému hudebnímu tělesu bambulů, aby začalo hrát.

Všichni byli velice rozčileni a znepokojeni, protože zpráva o bambulově tetě a jejím charakteru se roznesla po celé zemi. Navíc se všichni plným právem obávali, že lepitlapkové království podminují a snědí les v Zahradě překvapení. Novomanželům, kteří si bezstarostně vyměňovali knoflíky, se však o tom všem nikdo slovem nezmínil.

"Co myslíte, nešlo by ji postrašit fosforem nebo nití natřenou pryskyřicí?" zeptalo se mé strašidlo, které si krátilo chvíli vyšíváním umrlčích lebek na Kryšánkovu ohřívátko čaje.

"Tu teda ne," odpověděl jsem chmurně.

"Znovu začne s výchovnými hrami," předpovídal Pipla. "Možná nám dokonce bude bránit v zinním spánku a bude nás nutit, abychom jezdili na lyžích."

"Co to je?" zeptala se Mimlína dcera.

"Takové potahování nohou po srážkách z ovzduší," vysvětlil jí Bedříšek.

"Pane na nebi!" vykřikla Mimla poděšeně. "To je strašné!"

"Nepřežijeme to dlouho," prohlásila malá Mia. Tu zašuměl shromážděným zástupem vzdech plný obav. Blížila se poštovní loď.

Dobrovolné hudební těleso bambulů spustilo hymnu Zachovej náš potrhlý lid a svatební labuť odrazila od pevniny. Několik Mimlíných dětí spadlo rozčilením do vody. Lodní siréna se rozhoukala a Pipla se přestal ovládat a utekl.

Teprve když jsme zjistili, že poštovní loď je prázdná, napadlo nás, že sedm tisíc lepitlapků by se na ni sotva vešlo. Na pobřeží se ozvaly výkřiky úlevy i zklamání. Do svatební labutě seskočil pouze jeden malý lepitlapka. Pak se loďka s novomanželů a jejich hostem rychle přibližovala k pevnině.

"Co se zas děje?" pravil Samovládc, kterému to nedalo, a tak opustil svůj trůn a sešel na břeh. "Lepitlapka je jenom jeden?"

"To je náš starý známý!" vykřikl jsem. "A drží v náručí obrovský balík!"

"Tak přece ji někdo snědl," poznamenal Bedříšek. "Tiše! Tiše! Tiše!" zvolal Král a spustil lodní sirénu. "Udělejte lepitlapkovi místo! Přichází jako vyslanec!"

Zástup se rozestoupil a udělal místo novomanželům a lepitlapkovi, který k nám nesměle přihopsal a položil balík na zem. Na rozích byl trochu ohryzaný, ale jinak v pořádku.

"Tak co?" zeptal se Samovládc.

"Bambulova teta vás pozdravuje ..." odpověděl lepitlapka a zuřivě něco hledal v kapsách svého nedělního obleku.

Všichni byli tak netrpěliví, že sounož poskakovali.

"Rychle! Pospěš si!" pobídl ho Král.

Konečně vytáhl lepitlapka z kapsy pomačkaný dopis a pronesl důstojně:

"Bambulova teta mě naučila psát. Umím skoro celou abecedu! Všechno kromě l, k a t. Diktovala mi a já jsem psal. Tohle vám vzkazuje."

Lepitlapka nabral dechu a začal namáhavě číst:

MIĚ DĚ!

PÍŠLI VÁM YO ŘÁDY S NESMÍRNOU ÍOSÍ, ŠPANÝM SVĚDOMÍM A POCIEM NESPNĚNÉ POVINNOSI. NEMUŽU BOHUŽE PŘIJI NA VAŠI SVABU, DOUFAM VŠA, ŽE MI MÉ NEPĚNÉ JEDNÁNÍ UDPUSÍE. VĚŘE MI, BYA JSEM VEICE POICHOCENA A POĚŠENA, ŽE PO MNĚ OUŽÍE, A VYPAAA JSEM POOY SZ DOJEÍM, ŽE SE MAÝ RYŠÁNE ROZHOD VSOUPI DO MANŽESÉHO SAVU. NEVÍM, JA BYCH VÁM, MIĚ DĚ, NÁEŽIĚ PODĚOVAA ZA O, ŽE JSE MĚ ZACHRÁNIY, ABY MĚ NESNĚDA MORANA, A PA ZA O, ŽE JSE MĚ SEZNÁMIY S ĚMI OOUZUJÍCÍMI EPIAPY. JE MOU POVINNOSÍ, ABYCH VÁM SDĚIA SRAŠNOU PRAVDU: EPIAPUM A MNĚ SE SPOU DAŘÍ A VÝBORNĚ, ŽE NÁS ANI SVAEBNÍ VESEICE Z DOMOVA NEVYÁÁ. CEÝ DEN SI HRAJEME VÝCHOVNĚ HRY A SÝSÁ SE NAM PO ZDRAVĚ ZIMĚ A HBIÉM SÁANÍ VE SNĚHU. ABYCH ASPOŇ ROCHU ZMÍNIA VAŠE ZAMÁNÍ, POSÍÁM VÁM VZÁCNÝ SVAEBNÍ DAR, KERÝ BUDE, A DOUFÁM, PO VŠECHNY

ČASY ZDOBI RYŠANOVU PECHOVU OD AVY.  
ŠES SE DEVADESÁ DEVĚ POZDRAVU OD EPIAPU.  
VDĚČNĚ VÁM ODDANA

BAMBUOVA EA

Na kopečcích se rozhostilo hluboké ticho. "Co je to sááním?" zeptal jsem se.

"No přece skákáním," odpověděl lepitlapka.

"Ty máš výchovné hry rád?" zeptal se Bedříšek opatrně.

"Strašně!" odpověděl lepitlapka.

Posadil jsem se a byl jsem trochu zmaten. "Otevři, prosím tě, ten balík!" obrátil se Kryšánek na lepitlapku.

Vyslanec přehryzal slavnostně provaz. Před našima očima se objevila fotografie, která představovala v životní velikosti bambulovu tetu jako královnu lepitlapků.

"Nos má celý!" vykřikl Kryšánek. "To mám radost! To je prima!"

"Podívej se na rám, můj milý!" pravila Myšílka. Podívali jsme se všichni na rám a vykřikli jsme: "Óóó" Byl z pravého španělského zlata a v každém rohu měl růže z topasu a chryzolit. Těsně kolem fotografie byla vysázena řada drobných diamantů (na rubu se nacházely prosté tyrkysy).

"Co myslíš, nedaly by se vyšťourat?" zeptala se Myšílka.

"Určitě ano," vykřikl Kryšánek s nadšením. "Nedostali jsme jako svatební dar taky ševcovské šídlo?"

V tu chvíli se však nad zálivem rozlehl strašlivý hlas, který zahřímál:

"Hrom a peklo! Já tady čekám a čekám na svou ranní kávu a nikdo z vás si nevzpomene, aby starému Eduardovi posloužil!"

\* \* \*

Za několik dní poté, co se zvířátka dověděla o Kryšánkově svatbě, seděl muminkův tatínek se svou rodinou na verandě. Byl větrný zářijový večer. Muminkova maminka připravila grog a obložené chlebičky a všechno nazdobili způsobem, jakého používali jen při mimořádné slavnostních příležitostech.

"Tak jak jsi daleko?" zeptala se maminka plna očekávání.

"Dnes jsem paměti dokončil," sdělil jí tatínek zasmušilým hlasem. "Dopsal jsem je ve tři čtvrti na sedm. Poslední věta - no, posuďte sami, jestli se vám líbí!"

"Je tam něco o tvém lajdáckém životě s hatifnaty?" zeptal se Šňupálek.

"Ne," odpověděl tatínek. "Tohle má přece být poučná kniha."

"No právě proto!" vykřikl Čenich.

"Pssst!" utiřila je maminka. "A neobjevím se v pamětech někdy taky já?" zeptala se a celá zrudla.

Muminkův tatínek se třikrát zhluboka napil ze své sklenice a pravil:

"Ovšemže objevíš! Teď dobře poslouchej, synu, protože poslední oddíl pojednává o tom, jak jsem našel tvou maminku."

Pak otevřel knihu a četl.

\* \* \*

Přišel podzim a hustý, šedivý déšť zahaloval Samovládcův ostrov celé dny mlhami.

Byl jsem si naprosto jist, že naše slavná plavba Mořkou harvou je jenom počátkem velké cesty do širého světa. Nebylo však tomu tak. Byla vrcholem, nejvyšším bodem bez pokračování. Jakmile se Bedříšek opět vrátil domů a rozruch kolem Kryšánkovy svatby pominul, začal svůj vynález zlepšovat. Měnil jej, předělával, vybavoval, brousil, čistil a maloval do nekonečna, takže Mořká harva vypadala jako salón.

Někdy podnikl Bedříšek se Samovládcem s Královskou kolonií bez zákona krátkou zábavnou vyjíždku, ale na večeri jsme se vždycky vrátili domů.

Toužil jsem pořád po cestování, hynul jsem touhou po velkém světě, který na mě čekal. Pršelo však stále víc a pořád bylo třeba něco zařizovat, jednou s hloubkovým kormidlem, podruhé na osvětlení, jindy na krytu klikové skříně nebo na něčem jiném, co se dalo pozměnit.

A pak přišly velké vichřice.

Jedna odnesla Mimlín dům a její dcera se zchladila, protože musela spát venku. Kryšánkovi napršelo do plechovky od kávy. Já jsem byl jediný, kdo měl pořádný dům s dobrými kachlovými kamny. Co dělat? Zakrátko bydleli pochopitelně všichni u mě. Čím víc jsme však v navigační kajutě žili rodinným životem, tím osaměleji jsem se cítil.

Nedostává se mi slov, abych náležitě upozornil na nebezpečí, jakému jsou naši přátelé vystaveni, když se ožení nebo když se stanou dvorními vynálezci. Napřed se počítají ke společnosti bez zákona a jsou kamarádi zapálenými pro dobrodružství, vydávají se do světa, když hrozí nuda, kamkoliv, není na světě místa, kam by nemohli.

A najednou je to už nezajímá. Chtějí být v teple. Bojí se deště. Začnou sbírat velké věci, co se nevejdou do zavazadla. Hovoří jenom o malichernostech. Neradí se rychle rozhodují pro nějakou věc, a když se rozhodnou, udělají pravý opak. Dříve rozvíjeli plachty, teď stloukají poličky na porcelán. Ach, kdo by o tom mohl mluvit, aby neproléval potoky slz!

Nejhorší ze všeho však bylo, že jsem se od nich nakazil, a čím víc se mi s nimi u kachlových kamen líbilo, tím větší jsem měl obtíže, když jsem se chtěl cítit svobodný a odvážný jako mořský orel. Rozumíte mi, milí čtenáři? Byl jsem

světem svých přátel spoután, ale zároveň jsem se nacházel mimo něj. Nakonec jsem se změnil v naprosté nic. A pořád řádily vichřice a pršelo.

Onoho památného večera, o kterém chci teď vyprávět, bylo úžasně počasí. Střecha praštěla a skřípala, prudký jihozápadní vítr srážel chvílemi kouř zpátky do kamen a déšť klepal na verandu jako by po ní dupaly něčí nožky. (Přestavěl jsem velitelský můstek na verandu a na její balustrádě jsem vyřezal vzor borovicových šišek.)

"Maminko! Budeš nám číst?" zeptaly se ze svých postýlek Mimliny děti.

"Samozřejmě!" odpověděla jim Mimla. "Kde jsme skončili?"

"Policejní - inspektor - Twiggs - se - pomalu - kradl - blíž - blíž!" vykřikly děti.

"Dobrá," odpověděla jim maminka. "Policejní inspektor Twiggs se pomalu kradl blíž. Nezalesklo se tamhle ústí revolveru? Jako spravedlivá pomsta se s chladnokrevnou jistotou sunul dál, zastavil se, plíživě se posunul kupředu . . ."

Poslouchal jsem nepřítomně Mimlinu historku, kterou jsem už mnohokrát slyšel.

"Ta historka se mi líbí," poznamenalo strašidlo. Vyšívalo právě kapesníčky (hnáty na černém hedvábí) a jedním okem mžouralo na hodiny.

Kryšánek seděl u ohně a držel Myšilku za tlapku. Pipla hrál pasiáns. Bedříšek ležel na břiše a prohlížel si obrázky v Cestě přes oceán. Bylo klidno a útulno, jak se na rodinný život patří. Čím víc jsem však všechno pozoroval, tím větší neklid se mě zmocňoval. Úplně mě brnělo v nohou.

Na černé, drnčící okenní tabulky občas stříkla mořská pěna.

"Ještě že nejsme za takové noci na moři," pronesl jsem nepřítomně.

"Síla větru osm stupňů podle Beauforta. Jestli ne víc," dodal Bedříšek a hleděl na vlny ve své knížce. "Podívám se trochu na počasí," řekl jsem tiše a vyklouzl jsem dveřmi na závětrné straně našeho obydlí ven. Chvilku jsem tiše stál a poslouchal. Temnota kolem byla plná hrozivého hukotu příboje. Zavětril jsem směrem k moři, sklopil uši a vyšel jsem do větru. Vrhla se na mě burácející vichřice a já jsem přimhouřil oči, abych nespátřil všechnu tu nevýslovnou hrůzu, jaká se za takové podzimní bouřlivé noci venku naskytuje. Na chmurné věci je nejlíp nemyslet . . .

Byl to ostatně jeden z mála případů, kdy jsem vůbec nemyslel. Věděl jsem jenom, že teď musím na břeh k syčícímu příboji. Šlo o stejně tajemnou Předtuchu, která mě taky později v životě často přivedla k překvapujícím výsledkům.

Mezi nočními mraky se objevil měsíc a vlhký písek svítil jako kov. Burácející vlny se valily na břeh jako smečka bílých draků, zvedaly své napřažené drápy do výšky, rachotivě se třísťily o pobřeží, s hukotem ustupovaly do temnoty a opět se vracely.

Mám těch vzpomínek stále plnou hlavu!

Co mě přimělo, že jsem navzdory temnotě a zíně (což jsou pro muminka nejhörší věci na světě), že jsem se navzdory jim potuloval na pobřeží právě té významné noci, kdy na našem ostrově přistála muminkova maminka? (Ach, svoboda je zvláštní věc!)

Připlula v příboji držíc se nějakého prkna, vlětla do zálivu jako míč a moře ji zase stáhlo zpátky. Vrhł jsem se do vody a vykřikł ze všech sil: "Tady jsem!"

Pak se opět vrátila. Prkna se už nedržela a plavala s nohama vzhůru na vlnách, které si ji pohazovaly nahoru dolů.

Uviděł jsem, jak se blíží černá vodní stěna, ale ani jsem okem nemřkl. Uchopil jsem ztroskotankyni do náruče a v příštím okamžiku jsme se oba bezmocně změřili ve víru šumícího příboje.

S nadpřirozenou silou jsem zaryl nohy do písku, držel jsem pevně, jak jsem jen mohl, a zatímco mi vlny hladově chňapaly po oháňce, lezl jsem na pevninu, klopýtal jsem, zápasil, bojoval - a nakonec jsem položil své líbezně břemeno na bezpečné místo, kde je divokě a ukrutné moře nemohlo ohrožovat. Ach, bylo to něco úplně jiného než zachránit bambulovu tetu! Vždyť já jsem zachránil muminka, takového jako já, jenže ještě krásnějšího, malého muminka ženského rodu!

Mumini krasavice se posadila a vykřikla: "Zachraň tašku! Zachraň taky tašku!" "Ale vždyť ji držíte," odpověděł jsem ji. "Ó, tak je na světě!" zvolala. "Bohudíky . . ."

Pak svou velkou, černou tašku otevřela a začala v ní hrabat a něco hledat. Nakonec vytáhla pudřenku.

"Pudr asi zvlhl při ztroskotání," pravila smutně. "To vřbec nevdá, stejně jste krásná i tak," poznamenal jsem galantně.

Nato se na mě podívala nepopsatelným pohledem a silně zčervenala.

\* \* \*

Dovolte mi, abych tady, u tohoto památného obratu v mém bouřlivém mládí, skončil, dovolte mi, abych paměti uzavřel na místě, kde se vkutálela do mého života muminkova maminka, nejlíbeznější ze všech muminků. Pak už přihlížely mým pošetilostem její vlídne a chápatící oči a změnily je v uvážlivě a rozumně skutky, které ovšem ztratily kouzlo nevázaně svobody, kouzlo, které mě zlákal, abych o nich psal.

Je to už strašně dávno, co se všechno odehrálo, ale když jsem si teď všechno ve vzpomínkách vybavil, mám pocit, že by se to mohlo odehrát ještě jednou, třebaže nějak úplně jinak.

Odkládám pero, kterým jsem paměti psal, a ujišťuji vás, že všemu navzdory nádherná doba dobrodružných příhod neskončila (bylo by to dost smutné).

Kěž si každý muminek hodný toho jměna vezme k srdci mé prožitky, mou odvahu, můj rozum a mé dobré vlastnosti (a třeba taky mou omezenost) i kdyby ještě nechtěł vyvodit poučení ze zkušeností, které si jednou bude muset sám opatřit neuvěřitelně obtížným způsobem, příznačným pro všechny mladistvé nadané muminky.

Tady  
paměti  
končí

## DOSLOV

Muminkův tatínek odložil pero na stůl a mlčky se zadíval na svou rodinu.  
"Na zdraví!" řekla muminkova maminka s dojetím.  
"Na zdraví našeho tatínka!" připojil se muminek. "Tak teď už jsi slavný!"  
"Nepovídej," ohradil se tatínek tak prudce, že až poskočil.  
"Když si někdo tuhle knížku přečte, nebude o tvé slávě pochybovat," dodal muminek přesvědčivě. Spisovatel zastříhal ušima a tvář se mu rozzářila radostí.  
"Možná," řekl skromně.  
"A co potom, jak to bylo potom?" vykřikl Čenich.  
"No... potom..." pravil muminkův tatínek a udělal tlapkou neurčitý posunek, který zahrnoval dům, rodinu, zahradu, muminí údolí a vůbec všech; no, co jde v patách našemu mládí.  
"Milé děti," ujala se nesměle slova muminkova maminka, "potom to začalo doopravdy."  
Najednou verandou otřásl náraz větru. Rozpršelo se. "Ještě že nejsme za takové noci na moři," zabručel tatínek nepřítomně.  
"A co můj tatínek," zeptal se Šňupálek. "Pipla! Co se s ním stalo? A co s maminkou?"  
"A co s Kryšánkem?" zvolal Čenich. "Kam se poděl můj jediný tatínek, jakého jsem kdy měl? Nemluvě o jeho sbírce knoflíků a o Myšilce!"  
Na verandě se rozhostilo ticho.  
A zrovna v tu chvíli - kupodivu právě v okamžiku, kdy to bylo pro náš příběh naprosto nezbytné - uslyšeli zaklepání na dveře. Trojí silné, krátké zaklepání. Muminkův tatínek vyskočil a zvolal:  
"Kdo je tam?"  
A hluboký hlas mu odpověděl: "Otevřete! Noc je vlhká a chladná." Tatínek otevřel dokořán dveře. "Bedřišku!" vykřikl.  
Na verandu vstoupil Bedřišek. Setřásl ze sebe déšť a řekl:  
"Chvíli to trvalo, než jsem vás našel. Ahoj! Ahoj!"  
"Tys ani trochu nezestár!" vykřikl muminkův tatínek celý rozradostněný. "Ach, to jsem rád! To mám radost!"  
Tu uslyšeli dutý hlásek, který tiše pravil:  
"Za takové osudové noci chrastí zapomenuté kosti víc než kdy jindy!"  
A z Bedřiškova batohu vylezlo přátelsky se zubící strašidlo ve vlastní osobě.  
"Buďte vítáni!" řekla muminkova maminka. "Dáte si grog?"  
"Určitě," odpověděl Bedřišek. "Jeden pro mě. A jeden pro strašidlo. A ještě několik pro ty, co jsou venku."  
"Vás je víc?" zeptal se muminkův tatínek.  
"Ano, ještě někteří rodiče," odpověděl Bedřišek se smíchem. "Trochu se stydí."  
Čenich a Šňupálek vyběhli do deště a tam stáli jejich tatínkové a maminky zkřehlí zimou a rozpačiti, že o sobě nedali takovou dobu vědět. Byl tam Kryšánek, držel Myšilku za tlapku a oba měli ve velkých kufrech své sbírky knoflíků. Byl tam Pipla s vyhaslou dýmkou v puse, Mimla plačící dojetím, Mímlina dcera, čtyřiatřicet Mímliných dětí a zvláště malá Mia (která vůbec nevyrostla). Když přišli všichni dovnitř, bylo na verandě tak nabito, že se až stěny prohýbaly.  
Byla to nepopsatelná noc!  
Tolik otázek, výkřiků, objetí, vysvětlování a přípitků grogem žádná veranda nikdy nezažila, a když Čenichův tatínek a maminka začali pořádat své sbírky knoflíků a ihned jich polovinu darovali svému synovi, nastal takový zmatek, že Mímla posbírala své děti a začala je schovávat do šatníků.  
"Tiše!" zvolal Bedřišek a pozvedl svou sklenku. "Zítřka . . ."  
"Zítřka," opakoval muminkův tatínek a oči mu mladicky zasvítily.  
"Zítřka bude dobrodružství pokračovat!" zvolal Bedřišek. "Poletíme Mořkou harvou na výlet! Všichni! Maminky, tatínkové a děti!"  
"Ne zítřka, dnes v noci!" vykřikl muminek.  
A celá společnost se vyrojila do zahrady, kde začínal mlhavý úsvit. Na východě se jasně nebe v očekávání východu slunce. To už bylo připraveno vystrčit hlavu. Za několik minut noc skončí a všechno může začít od začátku znovu.  
Měli před sebou novou bránu neuvěřitelných možností, nový den, kdy se může stát cokoliv, když proti tomu nic nemáme.